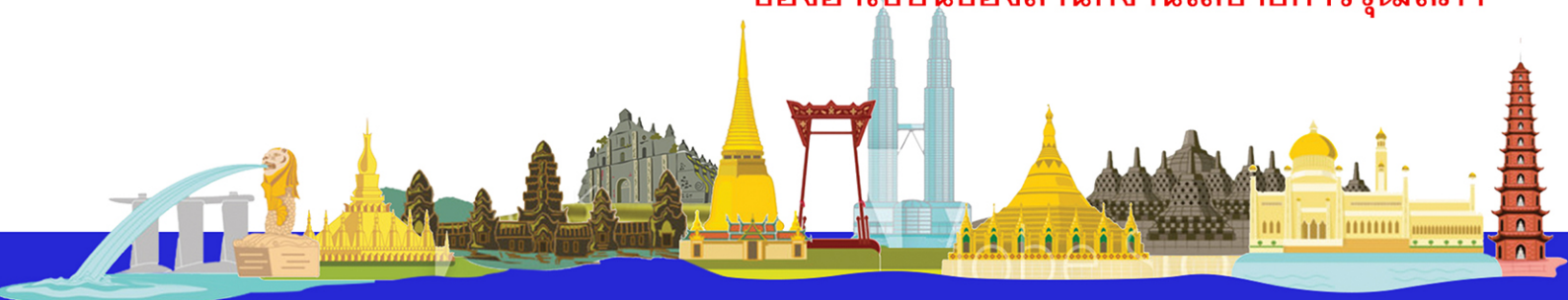

องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูล ด้านกฎหมายของอาเซียน

จัดทำโดย
คณะกรรมการจัดการความรู้เกี่ยวกับ
การพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมาย
ของอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูล
ด้านกฎหมายของอาเซียน

โดย

คณะกรรมการจัดการความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมาย
ของอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สรุปสาระสำคัญ

อาเซียน (ASEAN: Association of Southeast Asian Nations) หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งประกอบด้วยสมาชิก ๑๐ ประเทศ อันได้แก่ มาเลเซีย พม่า กัมพูชา ลาว ไทย สิงคโปร์ เวียดนาม บรูไนดารุส-ซาลาม ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และได้รวมตัวเป็นประชาคมอย่างเป็นทางการตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ และจำเป็นที่ประเทศในกลุ่มอาเซียนจะต้องมีการใช้มาตรการทางกฎหมายต่อกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องภายในประเทศหรือนอกประเทศ สิ่งที่จะทำให้แต่ละฝ่ายได้เห็นมาตรการทางกฎหมายเพื่อปฏิบัติต่อกันอย่างถูกต้อง จำเป็นต้องมีฐานข้อมูลด้านกฎหมาย เพื่อแจ้งให้ประชาชนแต่ละประเทศทราบ โดยเฉพาะข้อมูลของประเทศในกลุ่มอาเซียน

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ดำเนินการรวบรวม บันทึก และจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียน รวม ๑๐ ประเทศ รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายต่าง ๆ ของประเทศไทยกับประเทศในกลุ่มอาเซียน และจัดทำเว็บไซต์ “asean-law.senate.go.th” ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิในรูปแบบของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน รวมทั้งหน่วยงานของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากการดำเนินการของวุฒิสภาชุดที่ผ่านมา กระทั่งปัจจุบันก็ยังมีคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการฯ สนับสนุนการดำเนินการรวบรวมข้อมูลกฎหมายภายในของประเทศไทยในกลุ่มอาเซียนอยู่ กล่าวคือ คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งมีนายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง เป็นประธานกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการรวบรวมข้อมูลกฎหมายในกลุ่มอาเซียน ซึ่งมีนายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นประธานอนุกรรมการฯ

โดยข้อมูลกฎหมายที่มีการรวบรวมไว้ในฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียน เว็บไซต์ “asean-law.senate.go.th” นั้น ประกอบด้วย

กลุ่มที่ ๑) รัฐธรรมนูญของประเทศสมาชิกอาเซียน จำนวน ๑๐ ประเทศหรือฉบับ โดยมีการเปรียบเทียบตามหมวดต่าง ๆ ซึ่งขณะนี้ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

กลุ่มที่ ๒) กฎบัตรอาเซียน ปฏิญญาอาเซียน และบันทึกความตกลงในเรื่องต่าง ๆ ของอาเซียน รวมทั้งกับประเทศคู่เจรจาของอาเซียน โดยมีตราสารทางกฎหมายทั้งสิ้นจำนวน ๒๐๙ รายการหรือฉบับ และ

กลุ่มที่ ๓) กฎหมายตามเป้าหมายความร่วมมือของประชาคมอาเซียน อันประกอบด้วย กลุ่มกฎหมายด้านความมั่นคงและการเมือง กลุ่มกฎหมายด้านเศรษฐกิจ และกลุ่มกฎหมายด้านสังคมและวัฒนธรรมของประเทศในกลุ่มอาเซียน จำนวน ๑๐ ประเทศ โดยมีการแบ่งตามประเทศ และแบ่งตามเสาหลักของอาเซียน ๓ เสาหลัก และหมวดหมู่กฎหมาย โดยปัจจุบันมีข้อมูลกฎหมายของประเทศต่างๆ รวมจำนวน ๙๒๓ ฉบับ

ดังนั้น เพื่อให้มีแนวทางในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียน เว็บไซต์ “asean-law.senate.go.th” สำหรับเป็นฐานข้อมูลด้านกฎหมายอีกช่องทางหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนได้เข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังเป็นการสอดคล้องกับการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายที่เน้นให้พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ และการมุ่งพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากล และให้ฐานข้อมูลด้านกฎหมายมีความทันสมัยและเป็นปัจจุบันอยู่เสมออันสามารถสนับสนุนข้อมูลให้กับฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในฐานะที่เป็นหน่วยงานทางด้านวิชาการและด้านธุรการให้แก่วุฒิสภา ต้องพัฒนาและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาอันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศชาติโดยรวม

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของฐานข้อมูลและการใช้ฐานข้อมูลด้านกฎหมายอาเซียน ประกอบกับการศึกษาเปรียบเทียบหน่วยงานต่าง ๆ ภายในประเทศ และประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น และที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบว่า ยังไม่มีหน่วยงานของประเทศใดที่ดำเนินการรวบรวมหรือพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียนอย่างจริงจัง นอกจากนี้ยังพบว่า ฐานข้อมูลด้านกฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียนที่ดำเนินการโดยสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภายังมีสภาพปัญหาที่จะต้องหาแนวทางแก้ไข อาทิ ปัญหาด้านการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูล ปัญหาด้านผู้รับผิดชอบในการพัฒนาฐานข้อมูล ปัญหาทางด้านความร่วมมือ และการประชาสัมพันธ์ฐานข้อมูล เป็นต้น

ดังนั้น คณะทำงานฯ จึงมีเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของฝ่ายนิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยแบ่งระยะเวลาในการดำเนินการเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

- ระยะเร่งด่วน โดยเห็นควรตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเฉพาะกิจที่มีลักษณะเป็นคณะประจำหรือถาวรสำหรับดำเนินการพัฒนาฐานข้อมูลเว็บไซต์กฎหมายอาเซียนเพื่อดำเนินการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายในกลุ่มอาเซียนเป็นการเร่งด่วน มีการจัดอบรม

บุคลากรเพื่อให้มีทักษะและความชำนาญในการนำเข้าสู่ข้อมูลในฐานข้อมูลเว็บไซต์ และควรมอบหมายภารกิจให้กลุ่มงานใดกลุ่มงานหนึ่งในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการดูแลฐานข้อมูลกฎหมายอย่างใกล้ชิดหรือมีการจัดจ้างผู้รับผิดชอบนำเข้าสู่ข้อมูล และผลักดันให้มีการดำเนินการนำเสนอต่อที่ประชุมสมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียน และควรมีมาตรการในการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ให้บุคคลภายในและภายนอกทราบด้วยวิธีแบบเชิงรุกมากยิ่งขึ้น

- ระยะยาว โดยในระยะเริ่มแรก เห็นควรเสนอให้มีศึกษาแนวทางในการปรับปรุงหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบถึงการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วย และอนาคตอาจมีการจัดตั้งกลุ่มงานขึ้นมาเป็นการเฉพาะเพื่อมาดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียนเป็นการเฉพาะ โดยอาจกำหนดเป็น กลุ่มงานกฎหมายต่างประเทศ สังกัด สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

คำนำ

รายงาน เรื่อง แนวทางการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียน เป็นรายงานที่คณะทำงานการจัดการความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้จัดทำขึ้น โดยการศึกษาเพื่อต่อยอดสู่การพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียน เว็บไซต์ “aseanlaw.senate.go.th” สำหรับเป็นฐานข้อมูลด้านกฎหมายอีกช่องทางหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนได้เข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังเป็นการสอดคล้องกับการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายที่เน้นให้พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ และการมุ่งพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากล และให้ฐานข้อมูลด้านกฎหมายให้มีความทันสมัยและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ อันจะเป็นเครื่องบูรณาการข้อมูลทางกฎหมายระหว่างส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้สามารถเห็นภาพรวมของสิ่งที่ต้องดำเนินการตามข้อผูกพันเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ตลอดจนสามารถสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มพูนความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยเฉพาะสามารถสนับสนุนข้อมูลให้กับฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในฐานะที่เป็นหน่วยงานทางด้านวิชาการและด้านธุรการให้แก่วุฒิสภา สามารถให้บริการได้อย่างรวดเร็วได้จะเป็นผลดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาอันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศชาติโดยรวม

รายงานฉบับนี้สำเร็จและมีความสมบูรณ์ได้ เนื่องจากได้รับการสนับสนุนและได้รับความกรุณาจากผู้บริหารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา คณะกรรมการจัดการความรู้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยมีนางสาวมาลี พิลาหอม ที่ปรึกษาด้านระบบงานนิติบัญญัติ ในฐานะประธานกรรมการฯ ที่ได้กรุณาแต่งตั้งคณะทำงานการจัดการความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ที่มีนายทศพร แยมวงษ์ ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย เป็นประธานคณะทำงานฯ รวมทั้งที่ปรึกษาคณะทำงานฯ คณะทำงานฯ ทุกท่านที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำองค์ความรู้ฉบับนี้ ตลอดจนทีมงานในกลุ่มงานพัฒนากฎหมายที่เอื้ออำนวยด้านข้อมูลสำหรับการจัดทำองค์ความรู้ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลเอื้ออำนวยการจัดทำองค์ความรู้นี้และสำนักการพิมพ์ที่ได้กรุณาตีพิมพ์องค์ความรู้ฉบับนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งองค์ความรู้นี้จะ เป็นประโยชน์ทางด้านวิชาการแก่ผู้สนใจตามสมควร

คณะทำงานการจัดการความรู้เกี่ยวกับ
การพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียน
ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สารบัญ

	หน้า
สรุปสาระสำคัญ	ก
คำนำ	ง
สารบัญ	จ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา	๕
๑.๓ แนวทางการศึกษา	๕
๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๖
บทที่ ๒ แนวคิดในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียน	
๒.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗	๗
๒.๑.๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา ๒๕๘	
ค. ด้านกฎหมาย	๙
๒.๑.๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๖	๑๐
๒.๑.๔ พระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย	
พ.ศ. ๒๕๕๘	๑๐
๒.๑.๕ ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐	๑๒
๒.๒ แนวคิดของผู้บริหารระดับสูงของรัฐสภาและผู้เกี่ยวข้องกับ	
ฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน	๑๒
๒.๓ แนวคิดการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมาย	๑๕
๒.๔ แผนยุทธศาสตร์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ฉบับที่ ๔	
(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	๒๐
๒.๕ ฐานข้อมูลกฎหมายขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอาเซียน	
ทั้งไทยและต่างประเทศ	๒๒
๒.๕.๑ ฐานข้อมูลกฎหมายของไทย	๒๓
๒.๕.๒ ฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน	๒๙

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๓ ผลการศึกษาและข้อเสนอ	
๓.๑ การศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Study)	๔๓
๓.๒ การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview)	๔๕
๓.๓ กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเชิงเอกสาร และการสัมภาษณ์เจาะลึก	๔๖
๓.๔ ข้อเสนอ	๕๗
บทที่ ๔ บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
๔.๑ บทสรุป	๕๙
๔.๒ ข้อเสนอแนะ	๖๑
บรรณานุกรม	๖๓
ภาคผนวก	
ก. ปาฐกถาพิเศษเรื่องรัฐสภากับการขับเคลื่อนอาเซียนในอนาคต โดย นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง	(๑)
ข. คำสั่งคณะกรรมการจัดการความรู้ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ที่ ๓/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานการจัดการความรู้เกี่ยวกับการพัฒนา ฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียน ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	(๗)
ค. การใช้งานระบบบริหารจัดการข้อมูลกฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียน	(๑๑)
ง. ประมวลภาพกิจกรรมของคณะทำงานการจัดการความรู้เกี่ยวกับการพัฒนา ฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียน	(๒๑)

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญ

อาเซียน (ASEAN: Association of Southeast Asian Nations) หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ประกอบไปด้วยสมาชิก ๑๐ ประเทศ อันได้แก่ มาเลเซียพม่า กัมพูชาลาวไทย สิงคโปร์เวียดนามบรูไนดารุส-ซาลามฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และได้รวมตัวเป็นประชาคมอย่างเป็นทางการในปี ๒๕๕๘ โดยได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๓ เสาหลัก ได้แก่

- ๑) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC)
- ๒) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio-Culture Community : ASCC)
- ๓) ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (ASEAN Political-Security Community: APSC)

โดยอาเซียนมีทำที่ร่วมกันอย่างชัดเจน โดยเฉพาะสมาชิกอาเซียนได้มีการจัดทำแผนงานข้อตกลงร่วมภายหลังปี ๒๐๑๕ หรือที่เรียกว่าปฏิญญาควาลาลัมเปอร์ว่าด้วยอาเซียน ๒๐๒๕ (The Kuala Lumpur Declaration for ASEAN ๒๐๒๕) เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียนภายหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ ซึ่งได้กำหนดทิศทางในอนาคตของอาเซียนให้มีเอกภาพทางการเมือง มีการรวมตัวทางเศรษฐกิจ มีความรับผิดชอบต่อสังคม ทำเพื่อประชาชนและมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และยึดมั่นในกฎกติกาอย่างแท้จริง โดยสิ่งที่อาเซียนต้องเร่งดำเนินการต่อเนื่องให้แล้วเสร็จโดยเร็วที่สุด ได้แก่ การผลักดันมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกทางการค้า เช่น มาตรการด้านการขนส่งและศุลกากร ระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียวของอาเซียน การจัดทำระบบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองของอาเซียน คลังข้อมูลการค้าอาเซียน การจัดทำความตกลงยอมรับร่วมกันในสินค้ากลุ่มต่าง ๆ และให้มีการจัดทำวาระด้านความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนภายหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ ซึ่งเป็นการดำเนินงานต่อจากแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงของอาเซียน (MPAC) ที่ได้กำหนดสาขาความร่วมมือ ๕ ด้านใหม่ ได้แก่

- (๑) โครงสร้างพื้นฐานที่ยั่งยืน
- (๒) นวัตกรรมทางด้านดิจิทัล
- (๓) โลจิสติกส์ที่ไร้พรมแดน
- (๔) กฎระเบียบที่เป็นเลิศ
- (๕) การเคลื่อนย้ายคน

ประเทศไทยที่ผ่านมา หน่วยงานของรัฐและภาคส่วนต่าง ๆ มีความตื่นตัวในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนอย่างเห็นได้ชัดจนหลาย ๆ เรื่อง แต่ด้านการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบ (INSTITUTIONAL CONNECTIVITY) กับอาเซียนไปได้น้อยมาก ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุหลักจากการขาดเสถียรภาพทางการเมือง และระบบราชการที่เน้นการควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างเข้มข้น ผ่านการอนุมัติ การอนุญาต แม้หลายฝ่ายจะพยายามแก้ไขปัญหาลำเนาี้โดยอาจเริ่มจากการปรับทัศนคติให้ยึดหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อพัฒนาการการค้ากับคู่แฉ่งกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยอมรับกลไกตลาดในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และรักษาความเป็นธรรมทางสังคมควบคู่กันไปด้วยก็ตาม

ในส่วนของฝ่ายนิติบัญญัติโดยวุฒิสภาได้มีการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในหลายเรื่อง โดยเฉพาะเกี่ยวกับฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียน ซึ่งสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้ดำเนินการตามนโยบายของผู้บริหารสูงสุดของส่วนราชการ กล่าวคือ วุฒิสภาได้จัดทำฐานข้อมูลด้านกฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยดำเนินการรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยแบ่งกฎหมายออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ

๑. รัฐธรรมนูญของประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ พร้อมการเปรียบเทียบตามหมวดหมู่ต่าง ๆ

๒. กฎบัตรอาเซียน ปฏิญญาอาเซียน บันทึกความตกลงในเรื่องต่าง ๆ ของอาเซียน รวมทั้งกับประเทศคู่เจรจาของอาเซียน

๓. กฎหมายตามเป้าหมายความร่วมมือทั้ง ๓ เสาหลักของประชาคมอาเซียน อันประกอบด้วยกฎหมายด้านความมั่นคงและการเมือง กฎหมายด้านเศรษฐกิจ และกฎหมายด้านสังคมและวัฒนธรรม และเปิดเว็บไซต์ “asean-law.senate.go.th” อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๗ เพื่อประโยชน์ในงานด้านนิติบัญญัติของประเทศ และสร้างความพร้อมความเข้มแข็ง และเพิ่มพูนความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย เพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ

แต่จากการดำเนินการในระยะเวลาที่ผ่านมา พบอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินการมากมาย เช่น การเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายตามเป้าหมายความร่วมมือหรือกฎหมายภายในของประเทศในกลุ่มอาเซียน ความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลกฎหมาย ปัญหาผู้รับผิดชอบในการดำเนินการพัฒนาฐานข้อมูลและนำเข้าข้อมูลกฎหมาย เป็นต้น

ประกอบกับปัจจุบัน ฝ่ายนิติบัญญัติ กล่าวคือ รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยังคงมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการตรากฎหมาย การควบคุมและถ่วงดุลการบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งต้องให้การส่งเสริมสัมพันธ์ไมตรีกับนานาประเทศ โดยถือหลักความเสมอภาคในการปฏิบัติต่อกัน และไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน ให้ความ

ร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศและคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติและของคนไทยในต่างประเทศ ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ โดยเป็นไปตามหลักการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งได้มีประกาศใช้เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐^๑ กำหนด ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวข้องกับขั้นตอน การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมีความแตกต่างจากรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านๆ มาอย่างมีนัยสำคัญ หลายประการ อาทิ หลักการเกี่ยวกับการกำหนดให้รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมาย^๒ ดังนี้

๑. จัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น

๒. ยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน

๓. ดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

และกระบวนการเกี่ยวกับการตรากฎหมายที่บัญญัติให้ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ^๓ รัฐพึง

๑. จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง

๒. วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ

๓. เปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน

๔. นำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน

๕. เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รวมทั้งยังกำหนดหลักการเกี่ยวกับการมีกฎหมายที่มีระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการ^๔ ว่า รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

^๑ ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก หน้า ๑ วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐

^๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง

^๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง

^๔ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสาม

นอกจากนี้ เกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายนั้น รัฐธรรมนูญ^๕ ยังกำหนดให้

(๑) มีกลไกให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยให้มีการใช้ระบบอนุญาตและระบบการดำเนินการโดยคณะกรรมการเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อให้การทำงานเกิดความคล่องตัว โดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) ปฏิรูประบบการเรียนการสอนและการศึกษาอบรมวิชากฎหมายเพื่อพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายให้เป็นผู้มีความรอบรู้ มีนิติทัศนะ และยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย

(๓) พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่ายและ

(๔) จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย

ดังนั้น เพื่อให้มีแนวทางในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียน เว็บไซต์ “asean-law.senate.go.th” สำหรับเป็นฐานข้อมูลด้านกฎหมายอีกช่องทางหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนได้เข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังเป็นการสอดคล้องกับการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายที่เน้นให้พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ และการมุ่งพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากล และให้ฐานข้อมูลด้านกฎหมายให้มีความทันสมัยและเป็นปัจจุบันอยู่เสมออันจะเป็นเครื่องบูรณาการข้อมูลทางกฎหมายระหว่างส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้สามารถ

^๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๘ ค. บัญญัติว่า

“มาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้

๑.๓๑

๑.๓๑

ค. ด้านกฎหมาย

(๑) มีกลไกให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยให้มีการใช้ระบบอนุญาตและระบบการดำเนินการโดยคณะกรรมการเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อให้การทำงานเกิดความคล่องตัว โดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนและไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) ปฏิรูประบบการเรียนการสอนและการศึกษาอบรมวิชากฎหมายเพื่อพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายให้เป็นผู้มีความรอบรู้ มีนิติทัศนะ และยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย

(๓) พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่าย

(๔) จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย

๑.๓๑

๑.๓๑”

เห็นภาพรวมของสิ่งที่ต้องดำเนินการตามข้อผูกพันเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ตลอดจนสามารถสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มพูนความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยเฉพาะสามารถสนับสนุนข้อมูลให้กับฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในฐานะที่เป็นหน่วยงานทางด้านวิชาการและด้านธุรการให้แก่วุฒิสภา สามารถให้บริการได้อย่างรวดเร็วได้จะเป็นผลดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาอันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศชาติโดยรวม

นอกจากนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาบุคลากรเพื่อสนับสนุนภารกิจในวงงานนิติบัญญัติตามแผนยุทธศาสตร์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๖๐- ๒๕๖๔ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรในวงงานรัฐสภาโดยเฉพาะนิติกรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตรากฎหมายจะต้องมีการพัฒนากระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและข้อบังคับการประชุมที่เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าว

๑.๒ วัตถุประสงค์การศึกษา

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการใช้ฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของฝ่ายนิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๑.๓ แนวทางการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

๑.๓.๑ ศึกษาหน้าที่และอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๑.๓.๒ ศึกษาาระบบสารสนเทศของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา คือ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑.๓.๓ ศึกษาาระบบสารสนเทศของต่างประเทศเกี่ยวกับฐานข้อมูลด้านกฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียน

๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๔.๑ ทำให้ทราบสภาพปัญหาของฐานข้อมูลด้านกฎหมายของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา คือ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑.๔.๒ ทำให้ทราบสภาพปัญหาการใช้ฐานข้อมูลด้านกฎหมายของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา คือ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑.๔.๓ ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของฝ่ายนิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

บทที่ ๒

แนวคิดในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียน

เพื่อทราบถึงหลักการเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียน เว็บไซต์ “aseanlaw.senate.go.th” สำหรับเป็นฐานข้อมูลด้านกฎหมายอีกช่องทางหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนได้เข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังเป็นการสอดคล้องกับการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายที่เน้นให้พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ และการมุ่งพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากล และให้ฐานข้อมูลด้านกฎหมายให้มีความทันสมัยและเป็นปัจจุบันอยู่เสมออันจะเป็นเครื่องบูรณาการข้อมูลทางกฎหมายระหว่างส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้สามารถเห็นภาพรวมของสิ่งที่ต้องดำเนินการตามข้อผูกพันเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ตลอดจนสามารถสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มพูนความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปโดยเฉพาะสามารถสนับสนุนข้อมูลให้กับฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงศึกษา ค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ปรากฏผลการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

๒.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ บัญญัติว่า

“มาตรา ๗๗ รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่น่าจะเป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง”

กล่าวโดยสรุป เมื่อพิจารณาตารางเปรียบเทียบรัฐธรรมนูญประกอบ จะเห็นได้ว่า มาตรา ๗๗ มีการเพิ่มเนื้อหารายละเอียดในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ภายหลังไปรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้ว โดยปรับปรุงร่างมาตรา ๗๓ เป็นมาตรา ๗๗ และจากเดิมมีเพียงวรรคเดียวเป็นสามวรรค และในส่วนของข้อกำหนด “การดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง” ได้เพิ่มไว้ในวรรคหนึ่งตอนท้าย

ตารางที่ ๑ เปรียบเทียบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗

<p>ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ร่างเบื้องต้น)มาตรา ๗๓</p>	<p>รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗</p>
<p>มาตรา ๗๓ รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และพึงยกเลิก หรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็น หรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต หรือการประกอบอาชีพที่ไม่จำเป็นโดยเร็ว เพื่อไม่ให้เป็นการกระทบประชาชน</p>	<p>มาตรา ๗๗ รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง</p> <p>ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ร่างเบื้องต้น)มาตรา ๗๓	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗
	<p>ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป</p> <p>รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง</p>

การบัญญัติเช่นนี้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐด้านกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ที่กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงพอเท่าที่จำเป็น ยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่าย อีกทั้งก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนเนื้อหาของกฎหมายนั้น รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการเฉพาะกรณีที่เป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ อย่างชัดเจน การกำหนดโทษอาญาในกฎหมาย รัฐพึงกำหนดเฉพาะความผิดร้ายแรงเท่านั้นซึ่งการดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายนั้น เป็นสิ่งที่รัฐธรรมนูญคาดหวังมากที่สุด

๒.๑.๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๘ ค. บัญญัติว่า

“มาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้

ค. ด้านกฎหมาย

(๑) มีกลไกให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยให้มีการใช้ระบบอนุญาตและระบบการดำเนินการโดยคณะกรรมการเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การทำงานเกิดความคล่องตัว โดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) ปฏิรูประบบการเรียนการสอนและการศึกษาอบรมวิชากฎหมายเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพกฎหมายให้เป็นผู้มีความรอบรู้ มีนิติทัศนะ และยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย

(๓) พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่าย

(๔) จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย”

๒.๑.๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๖

มาตรา ๖๖ กำหนดให้แนวนโยบายแห่งรัฐเกี่ยวกับด้านต่างประเทศให้รัฐพึงส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศโดยถือหลักความเสมอภาคในการปฏิบัติต่อกัน และไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน ให้ความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศและคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติและของคนไทยในต่างประเทศ ซึ่งการสนับสนุนภารกิจส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศนั้น ปัจจัยสนับสนุนประการหนึ่งที่สำคัญคือ ข้อมูลด้านกฎหมายนั่นเอง

๒.๑.๔ พระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘

พระราชกฤษฎีกานี้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ประกอบกับมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยมีเหตุผลในการตรา คือ โดยที่กฎหมายเป็นกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับแก่สังคมประกอบกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อความต้องการของสังคมมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เช่น ทัศนคติของมหาชนในเรื่องต่าง ๆ พัฒนาการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร สภาพทางเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนพันธุกรรมระหว่างประเทศ เป็นต้น ประเทศที่พัฒนาแล้วจึงดำเนินการให้มีการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของบทบัญญัติของกฎหมายอยู่เสมอ เพื่อให้บทบัญญัติของกฎหมายสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง แต่ที่ผ่านมามาประเทศไทยไม่มีมาตรการใดที่กำหนดให้ต้องมีการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของบทบัญญัติของกฎหมายอย่างสม่ำเสมอ การเสนอให้มีการปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายส่วนใหญ่จึงเป็นไปตามข้อเสนอของ

เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของตนเป็นไปโดยง่ายโดยมิได้คำนึงถึงพลวัตที่เกิดขึ้น กฎหมายจำนวนมากจึงมีบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และกลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยรวม กรณีจึงสมควรกำหนดให้ผู้รักษาการตามกฎหมายต่าง ๆ มีหน้าที่จัดให้มีการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของบทบัญญัติของกฎหมายทุกฉบับทุกกรอบระยะเวลา รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาดำเนินการดังกล่าวให้ชัดเจน

ทั้งนี้ในมาตรา ๑๓ ได้กำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอาเซียนไว้ดังนี้

(๑) ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐมนตรีผู้รักษาการนั้นทั้งหมด แล้วแจ้งให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายทราบตามแบบ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด ซึ่งต้องไม่เกิน ๑ ปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

(๒) ถ้ากฎหมายใดใช้บังคับเกิน ๕ ปีนับถึงวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ให้หน่วยงานแจ้งให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายทราบว่า จะดำเนินการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายฉบับใดในปีใด ซึ่งทั้งหมดต้องทำให้แล้วเสร็จภายใน ๕ ปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ สำหรับกฎหมายใดที่ใช้บังคับยังไม่ถึง ๕ ปีนับถึงวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายนั้นเมื่อกฎหมายนั้นใช้บังคับครบ ๕ ปีนับแต่วันที่กฎหมายนั้นใช้บังคับ

(๓) เมื่อได้ข้อมูลตาม (๑) แล้ว ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำคำแปลของกฎหมายทั้งหมดเป็นภาษากลางของอาเซียนให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ และเผยแพร่ทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และแจ้งให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายทราบด้วย และเมื่อใดที่มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงแก้ไขและเผยแพร่คำแปลของกฎหมายนั้นโดยเร็ว

กล่าวโดยสรุป พระราชกฤษฎีกานี้ ได้ให้ความสำคัญถึงอาเซียนอย่างมาก จึงกำหนดให้รัฐมนตรีผู้รักษาการสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำคำแปลของกฎหมายทั้งหมดเป็นภาษากลางของอาเซียนให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ และเผยแพร่ทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และแจ้งให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายทราบด้วย และเมื่อใดที่มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงแก้ไขและเผยแพร่คำแปลของกฎหมายนั้นโดยเร็ว

๒.๑.๕ ข้อบังคับการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

ในข้อบังคับการประชุมของสมานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๒๑๙ ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจัดสภาพแวดล้อม ทั้งทางสถาปัตยกรรม สารสนเทศ การสื่อสาร หรือบริการอื่นใดให้เหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิก รวมทั้ง

(๑) จัดทำ จัดเก็บ หรือเรียกเอกสารใด ๆ เพื่อการพิจารณาหรือเผยแพร่ของสภา ให้อยู่ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นที่เป็นมาตรฐานเปิด หรือซึ่งคนพิการและผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ด้วย

(๒) จัดอุปกรณ์ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงผู้ช่วยสำหรับสมาชิกซึ่งเป็นคนพิการ หรือผู้สูงอายุที่มีความต้องการจำเป็นเป็นพิเศษ เพื่อให้สมาชิกสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพ

กล่าวโดยสรุปข้อบังคับการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาตินี้ ได้ให้ความสำคัญถึงการจัดทำ จัดเก็บ หรือเรียกเอกสารใด ๆ เพื่อการพิจารณาหรือเผยแพร่ของสภา ให้อยู่ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นที่เป็นมาตรฐานเปิด หรือซึ่งคนพิการและผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ด้วยตลอดจนให้จัดอุปกรณ์ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงผู้ช่วยสำหรับสมาชิกซึ่งเป็นคนพิการหรือผู้สูงอายุที่มีความต้องการจำเป็นเป็นพิเศษ เพื่อให้สมาชิกสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพโดยกำหนดให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม ทั้งทางสถาปัตยกรรม สารสนเทศ การสื่อสาร หรือบริการอื่นใดให้เหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งชาติ อันเป็นหลักการใหม่ที่มีการกำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นครั้งแรก

๒.๒ แนวคิดของผู้บริหารระดับสูงของรัฐสภาและผู้เกี่ยวข้องกับฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งเคยมีบทบาทสำคัญในด้านต่างประเทศในฐานะเป็นกรรมการบริหารสมาคมกฎหมายอาเซียน (The ASEAN Law Association) ตั้งแต่ปี ๒๕๓๐ เคยเป็น Chairman of the Thai National Committee of the ASEAN Law Association โดยในคราวการประชุมร่วมกันระหว่างผู้นำอาเซียนกับผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติ (ASEAN LEADERS INTERFACE WITH AIPA AT ASEAN SUMMIT ๒๐๑๗) เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๐ ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้เข้าร่วมการประชุมร่วมกันของผู้นำอาเซียนกับผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติ (ASEAN Leaders Interface with AIPA Representatives at ASEAN SUMMIT ๒๐๑๗) โดยมีนายโรดริโก ดูแตร์เต้ (Rodrigo Duterte) ประธานาธิบดีฟิลิปปินส์ ในฐานะประธานอาเซียนเป็นประธานการประชุมการประชุมเริ่มขึ้นเมื่อเวลาประมาณ ๑๖.๐๐ นาฬิกา นาย Pantaleon

D. Alvarez ประธานสภาผู้แทนราษฎรฟิลิปปินส์และประธานสมัชชารัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Assembly : AIPA) กล่าวถ้อยแถลงของ AIPA ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากการประชุมประธานรัฐสภาอาเซียนเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐ โดยมีการเสนอประเด็นต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

๑. เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและการหารืออย่างมีประสิทธิภาพระหว่าง ASEAN กับ AIPA ในทุกระดับให้มากขึ้น

๒. ขยายความร่วมมือและความช่วยเหลือระหว่าง ASEAN และ AIPA เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอาเซียนในด้านสันติภาพ ความมั่นคงและความก้าวหน้าของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDG)

๓. เสริมสร้างความร่วมมือระหว่าง ASEAN และ AIPA ในรูปแบบนวัตกรรมและการปฏิบัติอย่างเป็นทางการและจริงจัง

ที่ประชุมได้เปิดให้มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นซึ่งมีผู้นำหลายประเทศแสดงความคิดเห็นและข้อสังเกต อาทิ ประธานาธิบดีอินโดนีเซียได้ขอให้มีกฎหมายคุ้มครองแรงงานที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้ใช้แรงงานอพยพหรือแรงงานข้ามชาติในหมู่ประเทศอาเซียนอย่างเป็นทางการ นางองซาน ซูจี ผู้นำเมียนมาร์ ขอให้มีการพัฒนากฎหมายของประเทศในอาเซียนให้สอดคล้องกัน (harmonization of laws) และหลักนิติธรรม (the Rule of Law) และพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี กล่าวตอนหนึ่งว่า ประเทศไทยยืนยันในกฎหมายคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน แต่ควรมีการทำให้มีความเข้าใจในหลักกฎหมายและความหมายของหลักกฎหมายนี้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติยังสนับสนุนแนวทางในการรวบรวมข้อมูลกฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียนที่ดำเนินการโดยคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยการเสนอแนะให้มีการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการระหว่างนักกฎหมายของอาเซียน

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในฐานะประธานกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีแนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายอาเซียน โดยเห็นว่า การที่ไทยจะมีสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อดูแลด้านกฎหมาย จะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกในการเทียบเคียงกับกฎหมายประเทศในอาเซียน เพื่อให้ออกกฎหมายเข้มข้น ก้าวสู่การเป็นผู้นำได้โดยไม่เสียเปรียบ เพราะนอกจากเป็นการร่วมกันสร้างฐานข้อมูลกฎหมายแล้ว แต่ละหน่วยงานจะนำเสนอข้อมูลกฎหมายที่เป็นปัจจุบันมากที่สุด พร้อมเสนอแนะสิ่งที่เป็นประโยชน์จากการเทียบเคียงกับกฎหมายประเทศอาเซียนและการพัฒนากฎหมายในประเทศให้สามารถรองรับพันธกรณีต่าง ๆ ของประชาคมอาเซียน โดยจะต้องพัฒนาปรับปรุงทุกภาคส่วนให้มีความรู้ ความเข้าใจในบริบทที่จะเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกัน ถือเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะฐานะฝ่ายนิติบัญญัติที่มีหน้าที่ตรากฎหมาย ต้องคำนึงถึงนโยบายของประเทศ รวมทั้งนโยบายโดยรวมของ

^๒ <http://click.senate.go.th/?p=๓๘๘๖๔>

ประชาคมอาเซียนที่ทุกประเทศจะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ กรอบของกฎบัตรอาเซียน ปฏิญญาอาเซียน และบันทึกความตกลงในเรื่องต่าง ๆ ของอาเซียน ซึ่งการทำงานของสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักเลขาธิการวุฒิสภา แสดงความก้าวหน้าของความร่วมมืออย่างมั่นคงและยั่งยืนด้านประชาคมอาเซียน ทั้งในส่วนของบุคลากร รัฐสภา สถาบันการศึกษา และหน่วยงานเครือข่ายด้านประชาคมอาเซียนได้เป็นอย่างดี รวมทั้งการสร้างพันธมิตรขยายภาคีเครือข่ายร่วมมือด้านประชาคมอาเซียนในเป็นรูปธรรม^๗

นายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภานิติบัญญัติ ในฐานะประธานอนุกรรมการรวบรวมข้อมูลกฎหมายในกลุ่มอาเซียน กล่าวว่า ที่ผ่านมาคณะอนุกรรมการฯได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานเครือข่ายรวม ๒๔ หน่วยงานในการดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยแบ่งกฎหมายออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ

๑. รัฐธรรมนูญของทั้ง ๑๐ ประเทศพร้อมจัดทำระบบการเปรียบเทียบตามหมวดหมู่
๒. กฎบัตร ปฏิญญาอาเซียนและบันทึกความตกลงในเรื่องต่างๆของอาเซียน และประเทศคู่เจรจา และ
๓. กฎหมายตามเป้าหมายความร่วมมือของประชาคมอาเซียน อาทิ กลุ่มกฎหมายด้านความมั่นคงและการเมือง กลุ่มกฎหมายด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

โดยฐานข้อมูลกฎหมายในกลุ่มประเทศอาเซียนมีไว้สำหรับเป็นฐานข้อมูลในการสนับสนุนการปฏิบัติของฝ่ายนิติบัญญัติและเป็นฐานข้อมูลอันจะเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานรัฐ เอกชนภาคประชาชนให้สามารถเห็นภาพรวมของสิ่งที่ต้องดำเนินการตามข้อผูกพัน ตลอดจนสามารถสร้างความเข้มแข็ง และเพิ่มพูนความสามารถในการแข่งของไทยในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ชุดนี้ได้ดำเนินการต่อเนื่องจากคณะอนุกรรมการฯ ในสมัยวุฒิสภา ปี ๒๕๕๖ ชุดที่มีศาสตราจารย์ ดร.นิลวรรณ เพชรบุรณิน สมาชิกวุฒิสภา เป็นประธานอนุกรรมการฯ

นายสรศักดิ์ เพียรเวช เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะที่ปรึกษาคณะกรรมการประชาคมอาเซียนของรัฐสภา กล่าวว่า ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ได้ดำเนินการส่งเสริมสถาบันนิติบัญญัติเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและมีบทบาทนำในเวทีประชาคมอาเซียนและรัฐสภาระหว่างประเทศมาอย่างต่อเนื่อง และได้ขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนในบริบทนิติบัญญัติ ทั้งบูรณาการฐานข้อมูลกฎหมายภายใน และในกลุ่มประเทศอาเซียน การสร้างเครือข่ายการทำงานด้านประชาคมอาเซียนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนพัฒนาข้าราชการรัฐสภาสามัญให้มีสมรรถนะและความรู้ด้านกฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อให้สามารถรองรับการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติด้านประชาคมอาเซียนและก้าวหน้าในเวทีสากล^๘

^๗ โปรดดูภาคผนวก ก ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง รัฐสภากับการขับเคลื่อนอาเซียนในอนาคต โดยนายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง

^๘ <http://www.komchadluek.net/news/politic/๒๕๕๘๗๘>

ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ ได้แสดงความเห็นการปรับตัวขององค์กรอัยการกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนว่า การเตรียมความพร้อมและก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเต็มรูปแบบนั้น ในด้านกฎหมายระบบงานยุติธรรมของประเทศไทยจำเป็นต้องมีการศึกษาทำความเข้าใจระบบกฎหมายและระบบงานยุติธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนและต้องเปรียบเทียบข้อมูลของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานะของการพัฒนากฎหมายว่ามีความก้าวหน้าในด้านใดโดยสามารถนำไปปรับใช้นำไปสู่การพัฒนาสังคม กฎระเบียบร่วมกัน เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์และพันธกิจของสำนักงานอัยการสูงสุดในการอำนวยความยุติธรรม และพัฒนาความร่วมมือทางกฎหมายกับนานาประเทศสมาชิกอาเซียน^๙

๒.๓ แนวคิดการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมาย

สำหรับข้อเสนอแนวคิดการปรับปรุงหรือพัฒนางานฉบับนี้ คณะทำงานฯ ได้นำแนวความคิดดังต่อไปนี้มาวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ในการจัดทำแนวทางการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียน ดังนี้

แนวคิดในการบูรณาการกฎหมาย^{๑๐}

“การบูรณาการกฎหมาย” เป็นแนวคิดที่เกิดจากการตระหนักถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนแนวทางในการพิจารณากฎหมายจากเดิมที่เคยมองกฎหมายเป็นรายฉบับแยกจากกัน ไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเป็นการมองกฎหมายแบบใหม่ในเชิงองค์รวมที่พิจารณาบทบัญญัติกฎหมายที่ใช้บังคับกับภารกิจหนึ่งในแง่ที่เป็น “ระบบกฎหมาย” ซึ่งคำว่า “ระบบกฎหมาย” ในที่นี้นอกจากจะครอบคลุมบทบัญญัติกฎหมายหลักที่สำคัญซึ่งถือเป็น “แก่นแกน” ของกฎหมายที่ใช้บังคับกับเรื่องนั้นโดยตรงแล้วยังรวมถึงบรรดาบทบัญญัติกฎหมายอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวเนื่องกับเรื่องนั้นด้วยในลักษณะที่เป็น “กฎหมายบริวาร” เมื่อบทบัญญัติกฎหมายที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินภารกิจหรือแก้ไขปัญหาในเรื่องหนึ่งยังกระจัดกระจายอยู่ในกฎหมายมากมายหลายฉบับกรณีจึงสมควรที่จะนำบทบัญญัติกฎหมายเหล่านั้นมารวบรวมไว้ในที่เดียวกันและจัดหมวดหมู่ให้เป็นระบบทั้งนี้เพื่อที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะารู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นทั้งหมดว่าประกอบด้วยบทบัญญัติใดบ้างและจะได้พิจารณาเลือกบทบัญญัติที่มีความเหมาะสมที่สุดมาบังคับใช้แก่กรณี

^๙ สรุปลงและเรียบเรียงจากการบรรยายพิเศษของ ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ อดีตเลขาธิการอาเซียน, ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙ ณ สำนักงานอัยการสูงสุด ศูนย์ราชการฯ ถนนแจ้งวัฒนะสืบค้นจาก <http://www.asean.ago.go.th/asean-th/images/AseanTalk๕๙/AseanTalk๒/aseantalk๒.pdf>. เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑.

^{๑๐} ศุภวัฒน์สิงห์สุวรรณ, “การจัดทำประมวลกฎหมายกับการเข้าถึงกฎหมายในประเทศไทย”. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา www.krisdika.go.th. สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๗.

การบูรณาการกฎหมายสามารถดำเนินการได้ ๒ รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่หนึ่ง การรวบรวมบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องในเรื่องเดียวกันให้เป็นหมวดหมู่กรณีนี้ก็คือการรวบรวมกฎหมายไว้ในที่เดียวกันเพื่อความสะดวกในการค้นคว้าและปฏิบัติงานหรือที่เรียกว่า compilation ซึ่งเป็นการบูรณาการกฎหมายอย่างไม่เป็นทางการกล่าวคือเอกสารรวบรวมกฎหมายที่จัดทำขึ้นนั้นไม่มีผลเป็นการยกเลิกและใช้บังคับแทนที่กฎหมายที่นำมารวบรวมแต่เป็นเพียงเอกสารที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ในการปฏิบัติงานและเป็นคู่มือสำหรับการค้นคว้ากฎหมายสำหรับประชาชนเท่านั้น

รูปแบบที่สอง การรวบรวมบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องในเรื่องเดียวกันจากเดิมที่เคยอยู่ในกฎหมายหลายฉบับให้อยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกันพร้อมกับกำหนดเลขมาตราใหม่ซึ่งกฎหมายนี้อาจเรียกว่า “ประมวลกฎหมาย” หรือจะใช้ชื่ออื่นก็ได้กฎหมายฉบับใหม่นี้เมื่อมีการประกาศใช้แล้วจะมีผลบังคับใช้แทนบทบัญญัติของกฎหมายฉบับต่างๆที่มีอยู่เดิมการรวบรวมกฎหมายอย่างเป็นทางการในลักษณะนี้เป็นการดำเนินการในแนวทางเดียวกันกับการตราพระราชบัญญัติรวมกฎหมายในสหราชอาณาจักรและการจัดทำประมวลกฎหมายของประเทศฝรั่งเศส

นานาอารยประเทศต่างตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าถึงกฎหมายซึ่งแต่ละประเทศต่างก็มีวิธีการในการส่งเสริมการเข้าถึงกฎหมายแตกต่างกันไปตัวอย่างที่รู้จักกันดีก็คือประเทศฝรั่งเศสซึ่งได้ดำเนินการจัดทำประมวลกฎหมายในแต่ละเรื่องมานานกว่าหลายทศวรรษโดยเป็นการจัดทำประมวลกฎหมายในแบบที่ไม่มีการแก้ไขเนื้อหาของบทบัญญัติกฎหมายที่นำมารวบรวมไว้เพื่อจัดทำเป็นประมวลกฎหมายหรือในประเทศเบลเยียมก็ได้มีการรวบรวมบทบัญญัติกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ในที่เดียวกัน (coordination) เพื่อจัดทำประมวลกฎหมาย

แนวคิดที่ว่าด้วย “การบูรณาการกฎหมาย” ได้นำมาใช้ในการจัดทำประมวลกฎหมายของประเทศไทย เพื่อให้มีแนวคิดในการดำเนินการเช่นเดียวกับนานาอารยประเทศกล่าวคือมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกฎหมายได้โดยสะดวกทั้งนี้ เพราะการจัดทำประมวลกฎหมายเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาระบบกฎหมายของประเทศไทยเป็นอย่างยิ่งเห็นได้จากประมวลกฎหมายอาญาซึ่งเป็นประมวลกฎหมายฉบับแรกของประเทศไทยได้จัดทำขึ้นด้วยความมุ่งหมายที่จะยกเลิกโทษทางอาญาที่ป่าเถื่อนที่กำหนดไว้ในกฎหมายฉบับต่างๆของประเทศในทำนองเดียวกันการจัดทำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับนิติสัมพันธ์ในทางแพ่งและพาณิชย์ให้ครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นการจัดทำประมวลกฎหมายในปัจจุบันเป็น “การจัดทำประมวลกฎหมายในเชิงรูปแบบ” ที่ไม่มีผลเป็นการกำหนดกฎเกณฑ์ใหม่แต่เป็นเพียงการนำบทบัญญัติกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในเรื่องหนึ่งมารวมไว้ในเอกสารฉบับเดียวเป็นประมวลกฎหมายโดยจัดหมวดหมู่ให้เป็นระบบระเบียบทั้งนี้โดยไม่มีการแก้ไขเนื้อหาของบทบัญญัติต่าง ๆ การจัดทำประมวลกฎหมายในแนวทางดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการมีกฎหมายจำนวนมากและกฎหมายในแต่ละเรื่อง

มีความซับซ้อนดังนั้นการจัดทำประมวลกฎหมายจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายได้สะดวกยิ่งขึ้น

การบูรณาการกฎหมายแบ่งได้เป็นสองขั้นตอนด้วยกันเริ่มจากการรวบรวมบทบัญญัติกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ในที่เดียวกันซึ่งเป็นการบูรณาการกฎหมายขั้นต้นเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดทำประมวลกฎหมายในขั้นตอนที่สองต่อไป ทั้งนี้ เพราะการจัดทำประมวลกฎหมายนั้นเป็นเรื่องที่ซับซ้อนซึ่งจำเป็นต้องมีการศึกษาวิเคราะห์กันอย่างลึกซึ้งและมีการกำหนดกรอบแนวทางในการดำเนินการที่ชัดเจนและเป็นระบบโดยดำเนินการรวบรวมบทบัญญัติกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ในที่เดียวกัน เช่น การรวบรวมกฎหมายในเรื่องการป้องกันและควบคุมมลพิษเป็นการนำบทบัญญัติกฎหมายที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายในพระราชบัญญัติฉบับต่างๆมารวบรวมไว้ด้วยกันโดยจัดเป็นหมวดหมู่ตามหัวข้อหลัก ดังนี้

- หลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมมลพิษ
- มลพิษทางน้ำ
- มลพิษทางอากาศเสียงและความสั่นสะเทือน
- มลพิษจากวัตถุอันตราย
- มลพิษจากขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

ทั้งนี้ในแต่ละหัวข้อหลักและหัวข้อย่อยจะมีคำอธิบายโดยย่อของบทบัญญัติในส่วนนั้นเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาโดยสรุปพร้อมทั้งจัดทำดัชนีค้นคำเพื่อให้การค้นคว้าบทบัญญัติกฎหมายมีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

การจัดทำประมวลกฎหมายโดยนำบทบัญญัติกฎหมายมารวบรวมให้เป็นระบบนั้นจะช่วยให้ผู้ร่างกฎหมายเห็นถึงข้อบกพร่องและความลึกลับของกฎหมายในเรื่องนั้นและเก็บไว้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในอนาคตต่อไป

(๒) แนวคิดในการจัดทำฐานข้อมูล

(๒.๑) ความหมายของฐานข้อมูลและการจัดการฐานข้อมูล^{๑๑}

ฐานข้อมูล (database) หมายถึงกลุ่มของข้อมูลที่ถูกรวบรวมไว้ โดยมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเพื่อลดความซ้ำซ้อนของข้อมูลและเก็บข้อมูลเหล่านี้ไว้ที่ศูนย์กลางเพื่อที่จะนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ร่วมกันโดยไม่ได้บังคับว่าข้อมูลทั้งหมดจะต้องเก็บไว้ในแฟ้มเดียวกันหรือแยกเก็บหลาย ๆ แฟ้ม ที่สำคัญคือจะต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างระเบียบและการเรียกใช้ความสัมพันธ์นั้นได้ มีการจำกัดความซ้ำซ้อนของข้อมูลออกและเก็บแฟ้มข้อมูลเหล่านี้ไว้ที่ศูนย์กลางเพื่อที่จะนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ร่วมกัน เมื่อผู้ใช้งานต้องการใช้ข้อมูลนั้นสามารถดึงข้อมูลในฐานข้อมูลนั้นออกไปใช้งานได้

^{๑๑} อุทัย เสง้อ้น, บทเรียนผ่านเครือข่ายสาระเทคโนโลยีสารสนเทศ, สืบค้นจากเว็บไซต์ <http://www.pjb.ac.th/IT/๑๑/C๘.html> เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๗.

การจัดการฐานข้อมูล(Database Management)คือการบริหารแหล่งข้อมูลที่ถูกเก็บรวบรวมไว้ที่ศูนย์กลางเพื่อตอบสนองต่อการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพและลดการซ้ำซ้อนของข้อมูล รวมทั้งลดความขัดแย้งของข้อมูลที่เกิดขึ้นภายในองค์กรด้วย

ความสำคัญของระบบฐานข้อมูลการจัดเก็บข้อมูลในระบบฐานข้อมูล ย่อมดีกว่าการเก็บข้อมูลในรูปแบบของแฟ้มข้อมูล เพราะการจัดเก็บข้อมูลในระบบฐานข้อมูลจะมีส่วนสำคัญ ดังนี้

๑) ลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล และสามารถใช้อ้างอิงข้อมูลร่วมกันได้ เช่น ข้อมูลที่อยู่ในแฟ้มข้อมูลของผู้ใช้หลายคน ผู้ใช้ข้อมูลแต่ละคนจะมีแฟ้มข้อมูลเป็นของตนเอง ระบบฐานข้อมูลจะช่วยลดการซ้ำซ้อนการจัดเก็บข้อมูล โดยจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลเดียวกัน ผู้ใช้ทุกคนสามารถใช้อ้างอิงข้อมูลร่วมกันได้โดยผ่านระบบฐานข้อมูล ทำให้ประหยัดเนื้อที่ในการจัดเก็บข้อมูลและลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล

๒) รักษาความถูกต้องของข้อมูล เนื่องจากมีฐานข้อมูลเพียงฐานข้อมูลเดียว ในกรณีที่มีข้อมูลชุดเดียวกันปรากฏอยู่หลายแห่ง ข้อมูลเหล่านั้นจะต้องตรงกัน ถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อมูลในฐานข้อมูล ข้อมูลทั้งหมดจะถูกแก้ไขโดยอัตโนมัติด้วยระบบจัดการฐานข้อมูล

๓) ป้องกันการแก้ไขข้อมูลและการสูญหายของข้อมูล เพราะระบบฐานข้อมูลจะอนุญาตให้เฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องเท่านั้นที่จะสามารถแก้ไขฐานข้อมูลได้

๔) เกิดการประยุกต์ใช้ในระบบสารสนเทศ และสะดวกในการสืบค้นข้อมูล กล่าวคือ เมื่อผู้ใช้ต้องการสืบค้นเพื่อนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้กับโปรแกรมอื่นในระบบสารสนเทศสามารถนำข้อมูลไปใช้ได้โดยไม่มีผลกระทบต่อระบบฐานข้อมูล เพราะข้อมูลที่ถูกนำไปประยุกต์ใช้ใหม่นั้นจะไม่กระทบต่อโครงสร้างของการจัดเก็บข้อมูล นั่นก็เป็นเพราะว่า การใช้ระบบฐานข้อมูลจะทำให้เกิดความเป็นอิสระระหว่างการจัดเก็บข้อมูลและการประยุกต์ใช้

๕) การบูรณาการฐานข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐาน เนื่องจากการจัดเก็บข้อมูลในระบบที่ไม่ได้ใช้ฐานข้อมูล ผู้เขียนโปรแกรมแต่ละคนจะมีแฟ้มข้อมูลของตนเอง โดยเฉพาะ แต่ละคนสามารถสร้างระบบการบูรณาการข้อมูลให้กลับสู่สภาพปกติได้ด้วยวิธีการของตนเองในกรณีที่ข้อมูลเสียหายจึงทำให้ขาดประสิทธิภาพและมาตรฐาน แต่เมื่อใช้ระบบฐานข้อมูลแล้ว การบูรณาการข้อมูลให้กลับสู่สภาพปกติจะมีโปรแกรมชุดเดียวกันและมีผู้ดูแลระบบเพียงคนเดียวจึงมีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

คุณสมบัติของฐานข้อมูลที่ดี

- ๑) เนื้อหาที่น่าสนใจตรงกับความต้องการ
- ๒) ครบถ้วนสมบูรณ์ (Complete)
- ๓) เป็นปัจจุบัน (Update)
- ๔) ถูกต้อง (Accuracy)
- ๕) ค้นหาได้สะดวก (Retrieve or Query)

(๒.๒) การออกแบบฐานข้อมูลเพื่อใช้ในองค์กร^{๑๒}

ระบบฐานข้อมูล (Database System) นับเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งสำหรับระบบสารสนเทศต่าง ๆ ที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลเนื่องจากฐานข้อมูลเป็นส่วนที่ใช้จัดเก็บข้อมูลนำเข้า (Input) ของทุกระบบสารสนเทศดังนั้นการออกแบบระบบสารสนเทศจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการออกแบบฐานข้อมูลด้วยฐานข้อมูลที่ได้รับการออกแบบอย่างเหมาะสมจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งานภายในหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีซึ่งจะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

การออกแบบฐานข้อมูลเพื่อนำมาใช้งานภายในองค์กรสามารถจำแนกได้ ๒ วิธี ดังนี้

(๑) การออกแบบฐานข้อมูลจากล่างขึ้นบน (Bottom-up design) ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีการใช้งานอยู่แล้วภายในหน่วยงานต่าง ๆ ขององค์กร มาเชื่อมโยงเข้าด้วยกันเพื่อจัดทำเป็นระบบฐานข้อมูลขององค์กร ซึ่งมีข้อจำกัด คือ การนำกรรมวิธีย่อย ๆ จากการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ มารวมเข้าด้วยกันเป็นเรื่องที่ทำได้ไม่ถนัดและต้องใช้เวลามากจึงจะสามารถออกแบบและสร้างระบบฐานข้อมูลที่สมบูรณ์ได้

(๒) การออกแบบฐานข้อมูลจากบนลงล่าง (Top-down design) เป็นการออกแบบฐานข้อมูลด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กร และความต้องการใช้งานฐานข้อมูล จากการสังเกตการณ์ สอบถาม หรือสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานฐานข้อมูล ตลอดจนรวบรวมข้อมูลจากแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่มีใช้อยู่ภายในหน่วยงาน เพื่อนำมาออกแบบโครงสร้างฐานข้อมูลขององค์กร ซึ่งมีข้อจำกัดในการออกแบบ คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานฐานข้อมูลต้องให้ความสำคัญ และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงจะทำให้ได้ระบบฐานข้อมูลที่ถูกต้องและครอบคลุมระบบงานต่าง ๆ ภายในองค์กร

บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการออกแบบฐานข้อมูลเพื่อนำมาใช้งานภายในองค์กร ประกอบด้วยบุคคล ๓ ฝ่าย คือ ผู้บริหารฐานข้อมูล (Data Base Administrator : DBA) และผู้บริหารข้อมูล (Data Administrator : DA) นักวิเคราะห์ระบบ (Systems Analysts) นักเขียนโปรแกรม (Programmer) และผู้ใช้ (End User) ดังนี้

(๑) ผู้บริหารฐานข้อมูลและผู้บริหารข้อมูล เป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการควบคุม กำหนดนโยบาย มาตรการ และมาตรฐานของระบบฐานข้อมูลทั้งหมดภายในองค์กร ตัวอย่างเช่น กำหนดรายละเอียดและวิธีการจัดเก็บข้อมูล กำหนดควบคุมการใช้งานฐานข้อมูล กำหนดระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล กำหนดระบบสำรองข้อมูล และกำหนดระบบการกู้คืนข้อมูล เป็นต้น ตลอดจนทำหน้าที่ประสานงานกับผู้ใช้ นักวิเคราะห์ระบบ และนักเขียนโปรแกรม

^{๑๒}วิไลภรณ์ศรีไพศาล, แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูล, สืบค้นจากเว็บไซต์

(๒) นักวิเคราะห์ระบบและนักเขียนโปรแกรม นักวิเคราะห์ระบบมีหน้าที่รับผิดชอบในการวิเคราะห์และออกแบบระบบฐานข้อมูล ดังนั้นจึงต้องทำการศึกษาและทำความเข้าใจในระบบงานที่องค์กรต้องการ รวมทั้งต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการทำงานโดยรวมของทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์อีกด้วย นักเขียนโปรแกรมมีหน้าที่รับผิดชอบในการเขียนโปรแกรมประยุกต์เพื่อการใช้งานในลักษณะต่าง ๆ ตามความต้องการของผู้ใช้ ตัวอย่างเช่น การเก็บบันทึกข้อมูล และการเรียกใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูล เป็นต้น

(๓) ผู้ใช้ เป็นบุคคลที่ใช้ข้อมูลจากระบบฐานข้อมูล ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของระบบฐานข้อมูล คือ ตอบสนองความต้องการในการใช้งานของผู้ใช้ ดังนั้น ในการออกแบบระบบฐานข้อมูลจึงจำเป็นต้องมีผู้ใช้เข้าร่วมอยู่ในกลุ่มบุคลากรที่ทำหน้าที่ออกแบบฐานข้อมูลด้วย

๒.๔ แผนยุทธศาสตร์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

แผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาให้บรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision) คือ องค์กรที่เป็นเลิศในการส่งเสริมสนับสนุนงานฝ่ายนิติบัญญัติ

พันธกิจ (Mission) คือ ส่งเสริมและสนับสนุนงานฝ่ายนิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategy Issue) มี ๖ ประการ ดังนี้

๒.๔.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การบริหารจัดการองค์กรที่ดีและมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์คือ มีการบริหารจัดการองค์กรที่ดีและมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ได้แก่

๒.๔.๑.๑ พัฒนาระบบด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล

๒.๔.๑.๒ พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ

๒.๔.๑.๓ พัฒนาระบบการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

๒.๔.๑.๔ พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผล

๒.๔.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาความเป็นเลิศด้านกฎหมายและวิชาการ

เป้าประสงค์ที่ ๑ คือ มีนักกฎหมายนิติบัญญัติที่มีความรู้ประสบการณ์ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

เป้าประสงค์ที่ ๒ คือ มีองค์ความรู้ในงานด้านกฎหมายวิชาการเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายนิติบัญญัติ

กลยุทธ์ได้แก่

๒.๔.๒.๑ พัฒนานักกฎหมายนิติบัญญัติให้มียุทธศาสตร์ความรู้ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ

๒.๔.๒.๒ พัฒนานักกฎหมายนิติบัญญัติให้มีความสามารถในการเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศ

๒.๔.๒.๓ พัฒนาบุคลากร (นิติกร/วิทยากร) ให้มีขีดความสามารถตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบเนื้อหาและความเชื่อมโยงของกฎหมาย

๒.๔.๒.๔ พัฒนาระบบรับเรื่องร้องเรียนในกระบวนการนิติบัญญัติของวุฒิสภาให้มีประสิทธิภาพ

๒.๔.๒.๕ ส่งเสริมและพัฒนางานด้านกฎหมายและวิชาการเพื่อตอบสนองการดำเนินการของสมาชิกวุฒิสภา

๒.๔.๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้ก้าวหน้าและทันสมัย

เป้าประสงค์คือ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภามีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ก้าวหน้า ทันสมัยและครอบคลุมภารกิจของวุฒิสภา

กลยุทธ์ได้แก่

๒.๔.๓.๑ พัฒนาระบบและบำรุงรักษาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนภารกิจของวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาให้มีประสิทธิภาพ

๒.๔.๓.๒ บูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนภารกิจของวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

๒.๔.๓.๓ การพัฒนานวัตกรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ

๒.๔.๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การประชาสัมพันธ์และการสร้างภาพลักษณ์องค์กร

เป้าประสงค์คือ ประชาชนและกลุ่มเป้าหมายมีการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของวุฒิสภา/สภานิติบัญญัติแห่งชาติและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

กลยุทธ์ได้แก่

๒.๔.๔.๑ การบริหารจัดการข้อมูลเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

๒.๔.๔.๒ การสร้างการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับวุฒิสภา/สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ผ่านช่องทางสื่อ

๒.๔.๔.๓ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสื่อมวลชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๔.๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความเป็นเลิศ

เป้าประสงค์คือ บุคลากรมีศักยภาพในการสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติและสามารถตอบสนองความต้องการของวุฒิสภา/สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

กลยุทธ์ได้แก่

๒.๔.๕.๑ พัฒนาบุคลากรให้เป็นไปตามที่องค์กรคาดหวังอย่างเป็นระบบและหลากหลาย

๒.๔.๕.๒ สร้างเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร

๒.๔.๕.๓ สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรและการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

๒.๔.๕.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนคุณธรรมและความโปร่งใส

๒.๔.๖ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาเครือข่ายและความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ

เป้าประสงค์คือ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภามีการพัฒนาเครือข่ายด้านนิติบัญญัติกับหน่วยงานภายในและต่างประเทศ

กลยุทธ์ได้แก่

๒.๔.๖.๑ พัฒนาและขยายเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายในประเทศ

๒.๔.๖.๒ พัฒนาและขยายเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศ

จากการศึกษายุทธศาสตร์ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ฉบับที่ ๔ ดังกล่าวแล้ว จะพิจารณาเห็นได้ว่า แนวทางในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียน เว็บไซต์ “aseanlaw.senate.go.th” นั้น มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ทั้งในส่วนของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และประเด็นยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาความเป็นเลิศด้านกฎหมายและวิชาการ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้ก้าวหน้าและทันสมัยและประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความเป็นเลิศเนื่องจากเป็นข้อมูลทางวิชาการด้านกฎหมายเพื่อประโยชน์ในทางนิติบัญญัติ และเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานฝ่ายนิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายของสมาชิก สภานิติบัญญัติแห่งชาติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนโดยส่วนรวมต่อไปรวมทั้งเป็นการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาให้มีความรู้ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกวุฒิสภาและประชาชน ตลอดจนเป็นการพัฒนาศักยภาพในการสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติเพื่อนำไปสู่การเป็น “นักกฎหมายนิติบัญญัติ” ในฐานะผู้สนับสนุนภารกิจ การกลั่นกรองร่างกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๕ ฐานข้อมูลกฎหมายขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอาเซียนทั้งไทยและต่างประเทศ

ในการศึกษาครั้งนี้ คณะทำงานฯ ได้กำหนดแนวทางการศึกษาเชิงเปรียบเทียบฐานข้อมูลกฎหมายขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอาเซียนทั้งไทยและต่างประเทศเพื่อนำเสนอข้อมูลอันจะเป็น

ประโยชน์ต่อการนำไปวิเคราะห์ฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการ
วุฒิสภาต่อไป โดยเริ่มจากฐานข้อมูลกฎหมายของไทย และต่างประเทศ ตามลำดับ

๒.๕.๑ ฐานข้อมูลกฎหมายของไทย

๒.๕.๑.๑ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

<http://www.krisdika.go.th> เป็นชื่อของเว็บไซต์ฐานข้อมูลกฎหมายของสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย
ในการให้บริการประชาชนด้านกฎหมาย และมีสาระสังเขปของฐานข้อมูลกฎหมาย ดังนี้

วิสัยทัศน์ ดำรงไว้ซึ่งความเป็นองค์กรกลางทางกฎหมายของประเทศ มีอิสระทาง
วิชาการ และได้รับการยอมรับเชื่อถือในการจัดทำกฎหมาย การให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาทางด้าน
กฎหมาย โดยถูกต้องตามหลักนิติธรรม

พันธกิจ

๑. จัดทำร่างกฎหมายที่มีความถูกต้องและสมบูรณ์ เพื่อให้เป็นกลไกการบริหารงาน
ภาครัฐและสร้างความเป็นธรรมให้แก่ประชาชน

๒. ให้ความเห็นทางกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐ เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติ
ราชการภายใต้ขอบเขตความถูกต้องของกฎหมาย

๓. พัฒนากฎหมายของประเทศ เพื่อให้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมและคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

๔. พัฒนาหลักกฎหมายปกครองเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๕. เสริมสร้างความรู้ความเชี่ยวชาญในทางกฎหมายมหาชนภาครัฐให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

๖. เป็นศูนย์กลางรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลทางกฎหมายของประเทศ

๗. พัฒนานักกฎหมายกฤษฎีกาให้มีความรู้ทางวิชาการและเป็นผู้เชี่ยวชาญในการ
ปฏิบัติงานทางกฎหมาย

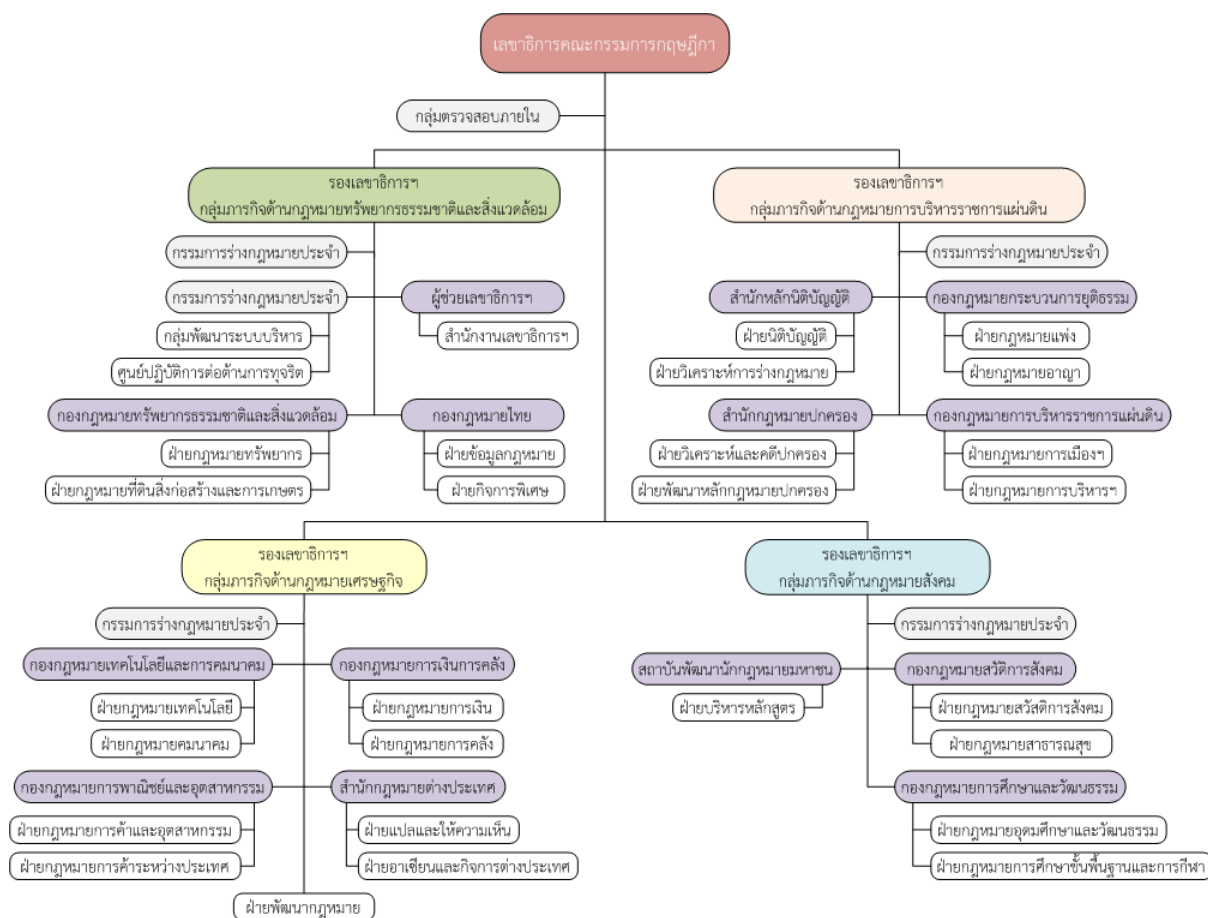
เป้าหมายการให้บริการของหน่วยงาน

๑. ร่างกฎหมายและการให้คำปรึกษาทางกฎหมายภาครัฐมีคุณภาพสมบูรณ์ครบถ้วนตาม
นโยบายของรัฐบาล

๒. บุคลากรทางกฎหมายภาครัฐมีขีดความสามารถทันต่อความจำเป็นของราชการและ
ความเปลี่ยนแปลงของโลก

ทั้งนี้ เพื่อให้เห็นถึงภาพรวมของหน้าที่และอำนาจของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ขอนำเสนอแผนผังโครงสร้างขององค์กร ดังนี้

แผนผังโครงสร้างของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

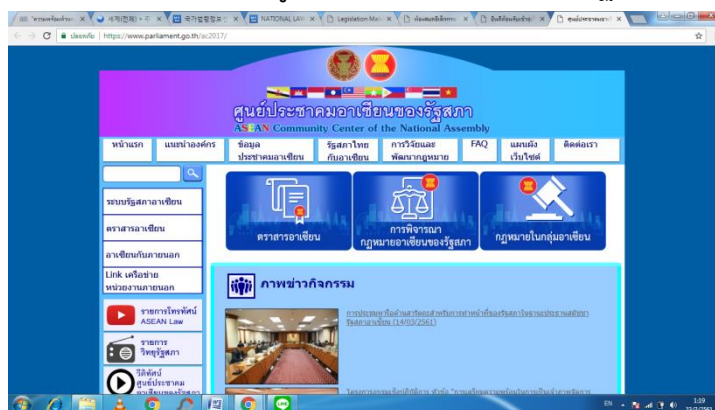
๒.๕.๑.๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

<https://www.parliament.go.th/ac๒๐๑๗> เว็บไซต์ “ศูนย์ประชาคมอาเซียนของ รัฐสภา” (ASEAN Community Center of the National Assembly) เป็นชื่อของเว็บไซต์ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยศูนย์ประชาคมอาเซียนของรัฐสภา เกิดขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดย ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการ ประชาอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา เพื่อบูรณาการฐานข้อมูล และเว็บไซต์ด้านประชาคม อาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาให้เป็นหนึ่งเดียว โดยมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนสถาบันนิติบัญญัติในเวทีประชาคมอาเซียนและรัฐสภาระหว่างประเทศ และ เผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชนที่สนใจข้อมูลในเว็บไซต์ “ศูนย์ประชาคมอาเซียนของรัฐสภา” ประกอบด้วย ๑๖ หมวดหมู่ดังนี้

๑. แนะนำองค์กร
๒. ข้อมูลประชาคมอาเซียน

๓. ระบบรัฐสภาอาเซียน
๔. รัฐสภาไทยกับอาเซียน
๕. ตราสารอาเซียน
๖. การวิจัยและพัฒนากฎหมาย
๗. อาเซียนกับภายนอก
๘. ข่าวประชาสัมพันธ์
๙. รายการโทรทัศน์ ASEAN LAW
๑๐. รายการวิทยุรัฐสภา
๑๑. วิทยุทัศน์กิจกรรม
๑๒. แผนผังเว็บไซต์
๑๓. Link เครือข่ายหน่วยงานภายนอก
๑๔. แบบสอบถาม
๑๕. การเก็บสถิติการเยี่ยมชม
๑๖. คำถามคำตอบเกี่ยวกับอาเซียน (FAQ)

ภาพหน้าเว็บไซต์ “ศูนย์ประชาคมอาเซียนของรัฐสภา”

๒.๕.๑.๓ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

<http://asean-law.senate.go.th/th/> เป็นชื่อของเว็บไซต์ฐานข้อมูลกฎหมายอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับความเป็นมาและข้อมูล ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีภารกิจในการสนับสนุนงานด้านนิติบัญญัติให้แก่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อประเทศไทยก้าวสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการด้าน

นิติบัญญัติของไทยที่จะต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับงานด้านกฎหมายและพันธกรณีต่าง ๆ ของอาเซียนที่กำลังจะมีผลกระทบกับการบริหารราชการแผ่นดินและการดำเนินชีวิตของคนในสังคม คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยนายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานกรรมการฯ ได้ริเริ่มให้มีการรวบรวมข้อมูลกฎหมายต่าง ๆ ของอาเซียนไว้เป็นฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในงานด้านนิติบัญญัติ รวมไปถึงการให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวได้ถูกขับเคลื่อน โดยคณะอนุกรรมการรวบรวมข้อมูลกฎหมายในกลุ่มอาเซียนซึ่งมีนายธานี อ่อนละเอียด สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นประธานอนุกรรมการฯ โดยได้รวบรวมและจัดกลุ่มของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนไว้ ๓ กลุ่ม ได้แก่

๑. รัฐธรรมนูญของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ พร้อมการเปรียบเทียบ
๒. ตราสารทางกฎหมายของอาเซียนเป็นการเชื่อมโยงจากเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการอาเซียน

๓. กฎหมายภายในประเทศสมาชิกอาเซียนจำนวน ๒๒ หมวดหมู่หลักดังนี้

- (๑) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
- (๒) การคมนาคมและการขนส่ง
- (๓) การค้า การพาณิชย์
- (๔) การต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชัน
- (๕) การท่องเที่ยวและกีฬา
- (๖) การปกครอง
- (๗) การศึกษา
- (๘) การสื่อสารมวลชน
- (๙) การเงิน การคลัง และภาษี
- (๑๐) การแพทย์และสาธารณสุข
- (๑๑) ความมั่นคง
- (๑๒) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๑๓) วิทยาศาสตร์
- (๑๔) ศาสนาและวัฒนธรรม
- (๑๕) สิทธิผู้บริโภค
- (๑๖) อุตสาหกรรม
- (๑๗) เกษตรกรรม
- (๑๘) เด็ก เยาวชนและครอบครัว
- (๑๙) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

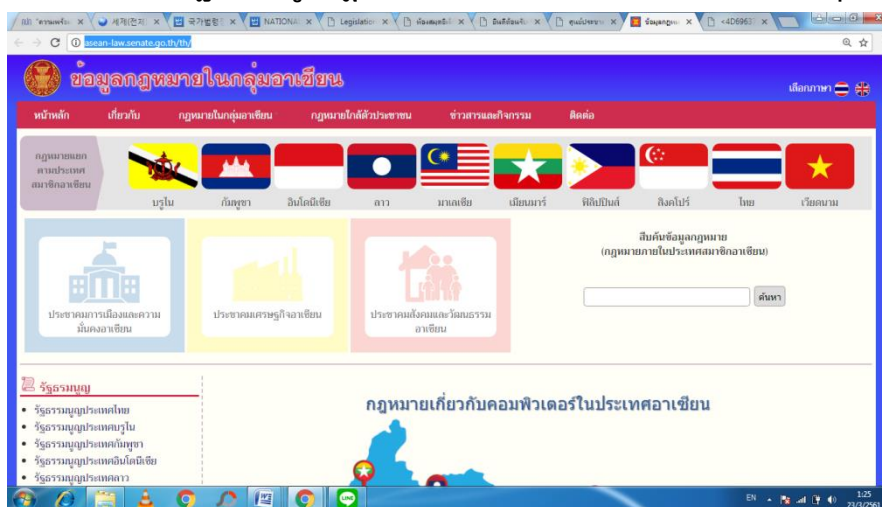
(๒๐) เศรษฐกิจและการลงทุน

(๒๑) แรงงานและสวัสดิการสังคม

(๒๒) โครงสร้างพื้นฐาน

ข้อมูลกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในอาเซียนนี้ ได้ถูกรวบรวมไว้และเผยแพร่ไปสู่สาธารณะผ่านเว็บไซต์ asean-law.senate.go.th เพื่อให้ผู้ที่สนใจ หรือศึกษาค้นคว้าด้านกฎหมาย สามารถสืบค้นข้อมูลกฎหมายของไทยและประเทศสมาชิกในอาเซียนได้

ภาพหน้าเว็บไซต์ “ฐานข้อมูลกฎหมายอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา”

๒.๕.๑.๔ สำนักงานอัยการสูงสุด

<http://www.asean.ago.go.th> เป็นเว็บไซต์ของสำนักงานอัยการสูงสุด โดยได้จัดตั้ง “ศูนย์พันธกิจประชาคมอาเซียน” ขึ้นในสำนักงานต่างประเทศเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๕ เพื่อรองรับภารกิจ และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับประเทศสมาชิกอาเซียนอันได้แก่ การจัดทำบันทึกข้อตกลงการเจรจาความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับกรอบนโยบายของรัฐบาลและท่าทีของประชาคมอาเซียนผ่านการทำงานของบุคลากรที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายอาเซียน โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อให้ศูนย์ฯ แห่งนี้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งเชิงนโยบายและปฏิบัติการเชิงรุก รวมทั้งเพื่อรองรับภารกิจหน้าที่ของสำนักงานอัยการสูงสุด ภายใต้กรอบอาเซียนที่มีเพิ่มมากขึ้น ให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและสามารถรับมือกับภัยคุกคามของอาชญากรรมรูปแบบใหม่อันจะก่อให้เกิดความปลอดภัยและความมั่นคงแก่ประชาชน รวมถึงพัฒนาระบบจัดการระงับข้อพิพาทอย่างสันติ โดยวิธีไกล่เกลี่ยประนีประนอมตามข้อกำหนดของกฎบัตรอาเซียนซึ่งเป็นแผนต่อเนื่องระยะยาว อันมีลักษณะยั่งยืนถาวรให้ดำเนินการควบคู่กันไปเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการเป็นประชาคมอาเซียนอย่างแท้จริง

ศูนย์พันธกิจประชาคมอาเซียน ในสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นศูนย์กลางเก็บรวบรวม และเผยแพร่ข้อมูล ความรู้ด้านกฎหมาย และความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและประเทศสมาชิกอาเซียนให้แก่บุคลากรขององค์กรอัยการ อันจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวและเตรียมความพร้อมต่อผลกระทบที่จะมีขึ้นในระยะสั้นและระยะยาว

ศูนย์พันธกิจประชาคมอาเซียน ยังเป็นกลไกขับเคลื่อนเพื่อให้การตอบสนองตรงตามหลักการและนโยบายของรัฐบาลสู่การเป็นประชาคมอาเซียน และช่วยสนับสนุนการวางแผนยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานเชิงรุก เพื่อเพิ่มบทบาทหน้าที่สำคัญของสำนักงานอัยการสูงสุดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับท่าทีของประเทศและประเทศสมาชิกอาเซียน อันจะส่งผลในการเพิ่มกำลังการต่อรองกับประเทศกรอบ ASEAN Plus Three เช่น จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ อันก่อให้เกิดผลประโยชน์ด้านกระบวนการยุติธรรมของประเทศอย่างสูงสุด

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับ ASEAN LAWS นั้น ได้มีการเชื่อมโยง Link เว็บไซต์ของกฎหมายอาเซียนแต่ละประเทศไว้ ดังนี้

๑. ASEAN
๒. Brunei Darussalam
๓. Cambodia
๔. Indonesia
๕. Lao PDR
๖. Malaysia
๗. Myanmar
๘. Philippines
๙. Singapore
๑๐. Thailand
๑๑. Viet Nam

ภาพหน้าเว็บไซต์ “ฐานข้อมูลด้านอาเซียนของสำนักงานอัยการสูงสุด”

๒.๕.๒ ฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน

๒.๕.๒.๑ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม

<http://www.agc.gov.bn> เป็นเว็บไซต์กฎหมายของสำนักงานอัยการสูงสุดของบรูไนฯ ซึ่งมีความเป็นมา คือ ก่อนวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๒ สำนักงานอัยการสูงสุดมีหน้าที่ให้คำปรึกษาทางกฎหมายต่อรัฐบาลบรูไน ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญประกาศเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ค.ศ. ๑๙๕๙ มีก่อตั้งอัยการสูงสุดของบรูไนออกมาและนับแต่นั้นตั้งกล่าวอัยการสูงสุดก็ไม่ได้เป็นที่ปรึกษาทางกฎหมายต่อรัฐบาลบรูไนโดยในฐานข้อมูลดังกล่าวมี ฐานข้อมูลกฎหมายออนไลน์ ดังนี้

๑. ข้อมูลเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ Constitutional Documents
๒. หมายเหตุอธิบาย Explanatory Note
๓. รายชื่อกฎหมายของบรูไนดารุสซาลาม List of laws of Brunei Darussalam
๔. กฎหมายของประเทศบรูไน (บทบัญญัติ/กฎหมาย) Laws of Brunei (Chapter/ Acts)
๕. คำสั่งตามมาตรา ๘๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญของบรูไนดารุสซาลาม Orders under Article ๘๓(๓) of The Constitution of Brunei Darussalam
๖. รายการราคา Price List

ภาพหน้าเว็บไซต์ “ฐานข้อมูลของประเทศบรูไนดารุสซาลาม”

๒.๕.๒.๒ ประเทศกัมพูชา

<http://cambodia.ohchr.org/en/laws> เป็นเว็บไซต์ที่แสดงข้อมูลกฎหมายของประเทศกัมพูชา โดยมีการแนะนำ <http://www.bakc.org.kh> ซึ่งเป็นเว็บที่รวมกฎหมายของประเทศกัมพูชา แต่มีเนื้อหาเป็นภาษาเขมรทั้งหมด ส่วนในฐานข้อมูลนี้ สามารถสืบค้นกฎหมายได้บางส่วนกล่าวคือกฎหมายในประเทศ โดยแนะนำให้สืบค้นกฎหมายฉบับเต็มรูปแบบของกฎหมายและพระราชกฤษฎีกาต่างๆของกัมพูชา ได้จากสมาคมเนติบัณฑิตยสภาแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา (BAKC) ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมครบถ้วน (เฉพาะชาวเขมร)และด้านศูนย์สิทธิมนุษยชนกัมพูชายังมีกฎหมายร่างกฎหมายระดับประเทศกฎหมายระดับภูมิภาคกฎหมายระหว่างประเทศและอนุกรรมการต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งภาษาอังกฤษและภาษาเขมรและมีการเผยแพร่ฐานข้อมูลอย่างละเอียดของกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันมีผลบังคับใช้ในประเทศกัมพูชา

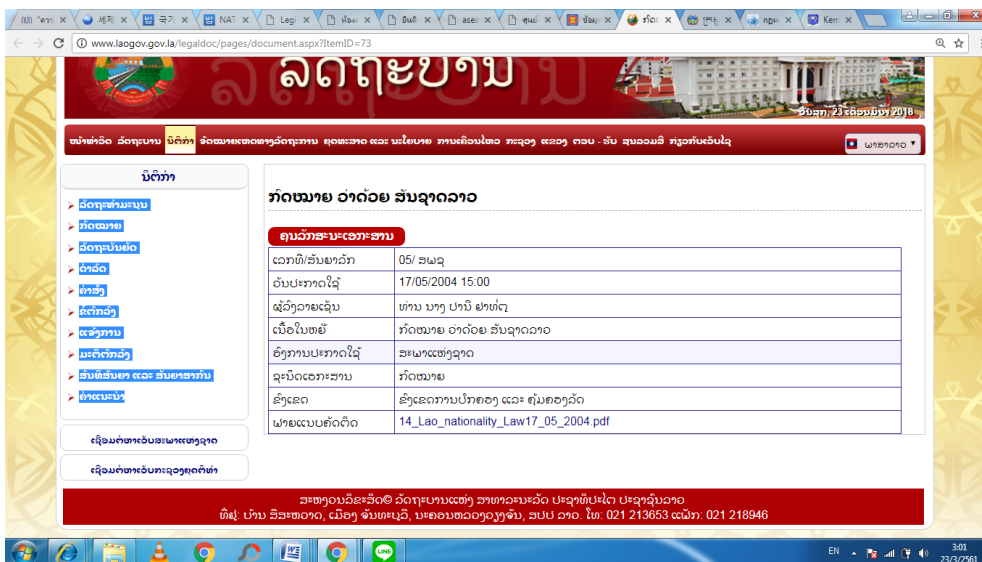
ภาพหน้าเว็บไซต์ “ฐานข้อมูลของประเทศกัมพูชา”

๔. คำรัส หรือ คำลัด
๕. คำสั่ง หรือ คำสั่ง
๖. ข้อตกลง หรือ ข้อตกลง
๗. ประกาศแจ้ง หรือ แจ้ง
๘. มติตกลง หรือ มติตกลง
๙. สนธิสัญญาและสัญญาสากล หรือ สนธิสัญญาและสนธิสัญญา
๑๐. คำแนะนำ หรือ คำแนะนำ

ภาพหน้าเว็บไซต์ “ฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศลาว”

๒.๕.๒.๕ ประเทศมาเลเซีย

<http://www.agc.gov.my> เว็บไซต์นี้มีเอกสารสำหรับการอ้างอิงโดยสำนักงานอัยการสูงสุดของมาเลเซีย

ภาพหน้าเว็บไซต์ “ฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศมาเลเซีย”

๒.๕.๒.๖ ประเทศพม่า

<http://www.blc-burma.org> เว็บไซต์นี้เป็นแหล่งข้อมูลทางกฎหมายรัฐธรรมนูญ
กฎหมาย ศาลและตุลาการ ข้อตกลง ปฏิญญาแลนด์มาร์คปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับพม่าวารสาร
รัฐธรรมนูญ

ภาพหน้าเว็บไซต์ “ฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศพม่า”

๒.๕.๒.๗ ประเทศฟิลิปปินส์

<https://www.lawphil.net/> โดยฐานข้อมูลนี้ จะประกอบด้วย รัฐธรรมนูญ กฎหมาย
สนธิสัญญา ลิงค์ทางกฎหมายเป็นต้น

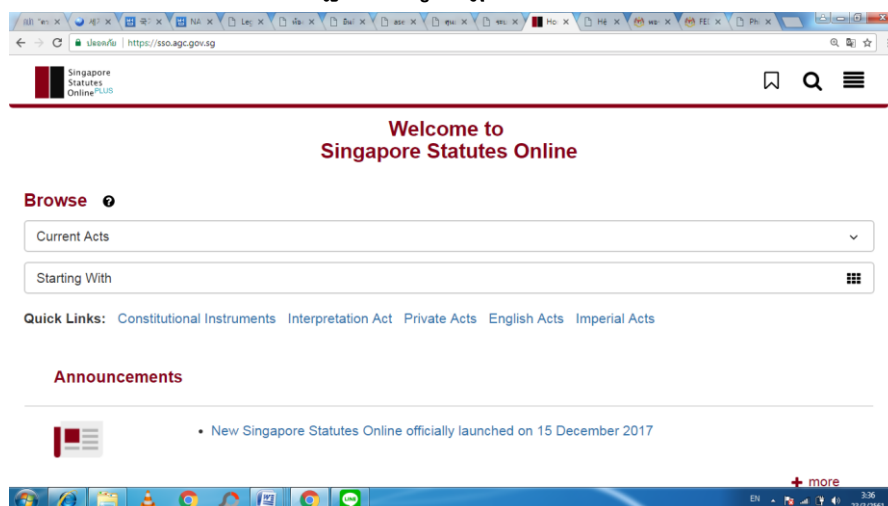
ภาพหน้าเว็บไซต์ “ฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศฟิลิปปินส์”

๒.๕.๒.๘ ประเทศสิงคโปร์

<https://sso.agc.gov.sg> โดยในเว็บไซต์นี้ สามารถสืบค้นข้อมูลกฎหมายสิงคโปร์ได้โดยวิธีการใส่คำค้นลงไปในช่วงค้นหาและสามารถค้นกฎหมายที่มีอยู่ในฐานข้อมูลได้ อาทิ รัฐธรรมนูญ กฎหมายทั่วไป

ภาพหน้าเว็บไซต์ “ฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศสิงคโปร์”

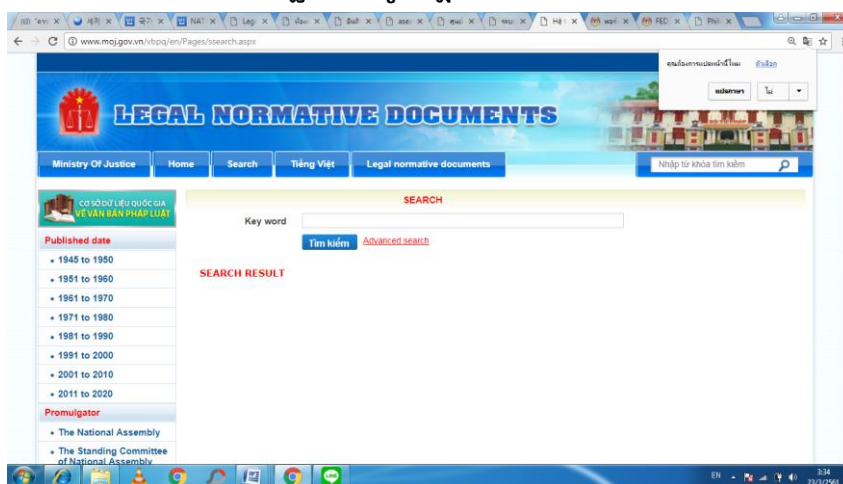

๒.๕.๒.๙ ประเทศเวียดนาม

<http://www.moj.gov.vn> โดยเว็บไซต์นี้ แสดงชนิดข้อมูลเกี่ยวข้องกับกฎหมายต่าง ๆ ดังนี้

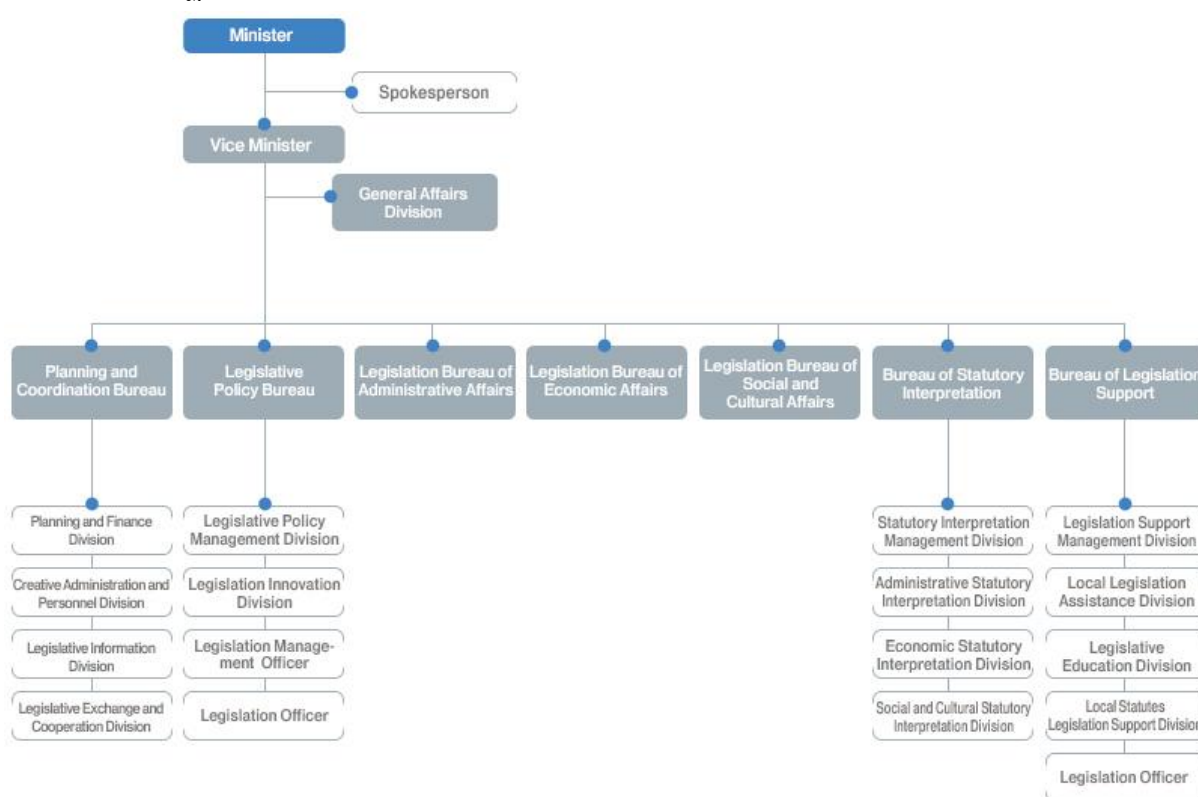
๑. รัฐธรรมนูญ Constitution
๒. ประมวลกฎหมาย Code
๓. ข้อมติ Resolution
๔. พระราชกำหนด Ordinance
๕. พระราชกฤษฎีกา Decree
๖. คำพิพากษา Decision

ภาพหน้าเว็บไซต์ “ฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศเวียดนาม”

๒.๕.๒.๑๐ ประเทศเกาหลีใต้

<http://www.moleg.go.kr/english/korLawEng> เว็บไซต์ MOLEG นี้ประกอบด้วยสำนักงานต่าง ๆ อาทิสำนักกฎหมาย คู่มือความคิดเห็นของฝ่ายนิติบัญญัติ สำนักตีความและข้อมูลตามกฎหมาย ตีความกฎหมายต่างๆและให้บริการทางกฎหมายที่สะดวกต่อสาธารณชน นอกจากนี้รัฐบาลได้ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพการให้บริการของรัฐบาล สำนักสนับสนุนกฎหมาย สนับสนุนกฎหมาย การวางแผนและการออกกฎหมายโดยสมาชิกสภาและมีหน้าที่ในการแลกเปลี่ยนทางกฎหมายกับต่างประเทศ สำนักงานโฆษก เป็นผู้รับผิดชอบด้านกิจการสาธารณะและความสัมพันธ์ โดย MOLEG เน้นนโยบายว่า จะเป็นคู่มือทางกฎหมายสำหรับสาธารณชน และจะสนับสนุนสังคมใหม่ด้วยกฎหมายที่เข้าใจง่ายและปฏิบัติตาม โดยมีโครงสร้างองค์กร ดังนี้

นอกจากนี้ ยังให้บริการข้อมูลกฎหมายโลกดังนี้

๑. MOLEG รวบรวมข้อมูลด้านกฎหมายจากทั่วโลกและให้ข้อมูลดังกล่าวแก่ชาวเกาหลีและ บริษัท ต่าง ๆ ซึ่งกำลังวางแผนจะเดินทางไปต่างประเทศ

๒. นอกจากนี้ MOLEG ยังจัดให้มีกฎหมายหลักของเกาหลีในภาษาอังกฤษและภาษาจีนแก่หน่วยงานด้านกฎหมายต่างประเทศและ บริษัท ลงทุนต่างชาติซึ่งจะช่วยส่งเสริมนโยบายภายในประเทศของเกาหลีต่อไปทั่วโลกและสร้างรากฐานสำหรับการส่งออกระบบกฎหมาย

ศูนย์ข้อมูลกฎหมายโลก (<http://world.moleg.go.kr>)

สถานะกระบวนกรและแผนงาน

2004	It began to provide the English translation of data on economic legislations of China, Russia, and Korea, by establishing the Northeast Asia Laws Information Service Center.
December 2006	It began to provide legislative information of 10 countries around the world by expanding the Service Center as the World Laws Information Center.
December 2010	It began its service for legislative information of 81 countries. (As of April 2011, about 18,500 cases of legislative information were listed.)
December 2011	It reformed the Web site for easier search of world legislative information by improving the search system.
2013	It provides legislative information, such as legal information, research reports, and current trends, of the 82 countries, including the EU, and the UN organization.

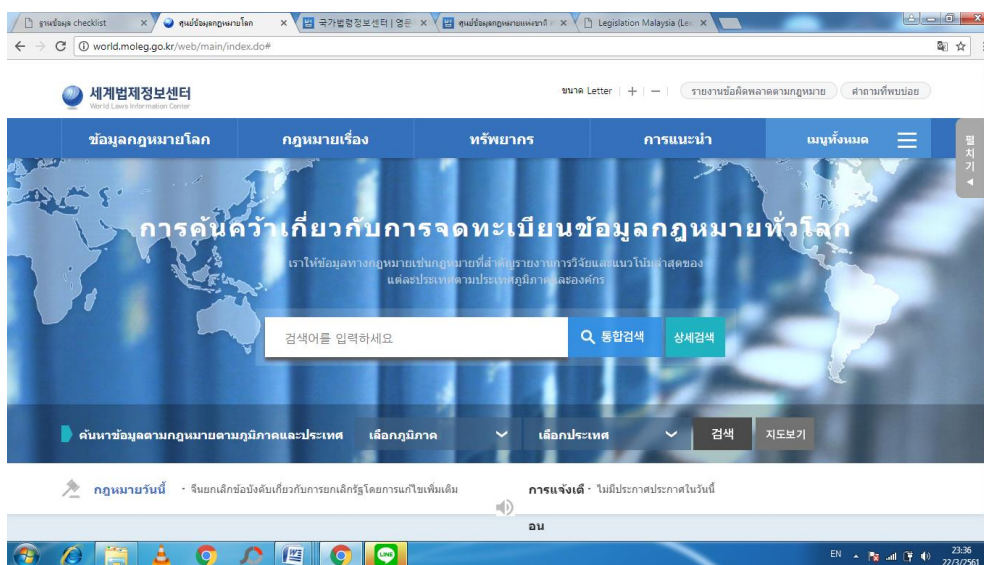
ธุรกิจ Exchange & Collaboration สำหรับระบบนิติบัญญัติ

- MOLEG กำลังพยายามที่จะทำให้ระบบกฎหมายของเกาหลีเป็นสากลมากขึ้น โดยการแลกเปลี่ยนและร่วมมือกับหน่วยงานด้านกฎหมายอื่น ๆ ของคู่ค้ารายใหญ่ ๆ ของเกาหลีเช่นสหรัฐอเมริกาจีนญี่ปุ่นและเวียดนาม เพื่อจุดประสงค์นี้ MOLEG ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงกับ ๑๑ หน่วยงานจาก ๙ ประเทศในเอเชีย นอกจากนี้ MOLEG กำลังทำงานร่วมกับเวียดนามและพม่าสำหรับการแลกเปลี่ยนระดับการทำงานสำหรับความร่วมมือด้านกฎหมายโดยรวม
- MOLEG มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการแข่งขันในการแข่งขันและเผยแพร่ระบบกฎหมายขั้นสูง ตลอดจนประสบการณ์ของตนเองในการพัฒนากับประเทศกำลังพัฒนาในเอเชีย เป็นส่วนหนึ่งของความพยายามนี้ MOLEG จัดงาน Asian Form ข้อมูลด้านกฎหมาย (AFOLIA) สองครั้งคือในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔ และมิถุนายน ๒๕๕๕ สำหรับประเทศในเอเชียและได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากกว่า ๔๐ ประเทศที่เข้าร่วมการประชุม

๓. ปัจจุบัน MOLEG ได้รับข้อซักถามจากประเทศในเอเชียเกี่ยวกับระบบกฎหมาย
 ชั้นสูงของเกาหลีและศูนย์ข้อมูลด้านกฎหมายแห่งชาติ (www.law.go.kr)
 ดังนั้น MOLEG จึงให้การสนับสนุนที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ที่จะแบ่งปันและ
 เผยแพร่ประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับระบบกฎหมายซึ่งทำให้การพัฒนา
 ทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศเกาหลีเป็นไปได้ในประเทศเหล่านี้

ภาพหน้าเว็บไซต์ “ฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศเกาหลี”

<http://world.moleg.go.kr/web/main/index.do>

๒.๕.๒.๑๒ ประเทศออสเตรเลียมีฐานข้อมูลกฎหมาย ๒ ฐาน ดังนี้

<https://www.lexadin.nl/wlg/> เป็นเว็บไซต์ของประเทศออสเตรเลีย โดยมีการจัด
 หมวดหมู่ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายของทั่วโลก ตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น Law Firm เป็นต้น

ภาพหน้าเว็บไซต์ “ฐานข้อมูลกฎหมายของwww.lexadin.nl”

<http://www.worldlii.org/> เป็นเว็บไซต์กฎหมายของประเทศออสเตรเลีย ที่แสดงข้อมูลกฎหมายทั่วโลก และมีการค้นคว้าได้ ซึ่งสถาบันข้อมูลทางกฎหมายโลก (World Legal Institute - WorldLII) เป็นศูนย์วิจัยกฎหมายสากลที่เป็นอิสระและไม่หวังผลกำไรที่พัฒนาขึ้นโดยสถาบันข้อมูลด้านกฎหมายและองค์กรอื่น ๆ ต่อไปนี้

- สถาบันข้อมูลกฎหมายออสเตรเลีย (AustLania)
- สถาบันข้อมูลกฎหมายอังกฤษและไอร์แลนด์ (BAILII)
- สถาบันกฎหมายประเทศแคนาดา (CanLII)
- สถาบันข้อมูลกฎหมายฮ่องกง (HKLII)
- สถาบันข้อมูลกฎหมาย (Cornell) (LII (Cornell))
- สถาบันข้อมูลกฎหมาย Pacific Islands (PacLII)
- โรงเรียนกฎหมายมหาวิทยาลัย Wits (โรงเรียนกฎหมาย Wits)

ภาพหน้าเว็บไซต์ “ฐานข้อมูลกฎหมายของ <http://www.worldlii.org/>”

The screenshot shows the homepage of WorldLII. At the top, there is a search bar and navigation links. Below the search bar, the page is divided into several sections:

- Global:** A list of links for 'All Countries', 'All Databases', 'All Regions', and 'Other Groupings'.
- Libraries & Projects:** A list of links for 'Final Appeals Courts', 'International Decisions', 'Law Journals', 'Law Reform', 'Treaties', 'International Law', and 'Privacy Law'.
- Catalog:** A list of links for 'All Categories' and 'Subject'.
- News & Database Additions:** A section titled 'Last updated 23 March 2018' listing various legal resources such as 'Law via the Internet Conference 2018', 'International Law Monographs 1682-1950', and 'United Nations Committee on Economic, Social and Cultural Rights - State Party Reports 1971'.
- WorldLII Stakeholders:** A section with a 'Contribute \$55 GDP' button and links for 'Familiar Supporters' and 'Supportive L.I.I.'s'.
- Law via Internet Conference:** A section with links for 'Conferences 1997' and 'Conference Papers Archive'.
- Research Projects:** A section with a link for 'International Law Library'.
- Special Features & Tools:** A section with links for 'WorldLII Toolbar', 'WorldLII News - Substrate', 'Declaration on Free Access to Law', and 'Training Materials'.

กล่าวโดยสรุป จากฐานข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนตามตาราง ๒ แสดงฐานข้อมูลกฎหมายเกี่ยวกับอาเซียนปรากฏว่า ทุกประเทศในอาเซียนมีฐานข้อมูลกฎหมาย แต่จะมีการแปลเป็นภาษาอังกฤษอยู่บ้างบางประเทศ และฐานข้อมูลของประเทศอื่นนอกจากประเทศในกลุ่มอาเซียนก็มีการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายหลายประเทศด้วยกัน กล่าวโดยเฉพาะประเทศไทย ยังมีหน่วยงานที่จัดฐานข้อมูลกฎหมายอันเกี่ยวกับอาเซียนอยู่หลายหน่วยงานเช่นเดียวกัน แต่ยังคงขาดในส่วนของการจัดหมวดหมู่และการนำเสนอที่สามารถเข้าใจได้ง่ายทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ตาราง ๒. แสดงฐานข้อมูลกฎหมายเกี่ยวกับอาเซียน

ประเทศ	ชื่อเว็บไซต์	ขอบเขตของฐานข้อมูล
ไทย	สำนักงาน คณะกรรมการ กฤษฎีกา http://www.krisdika.go.th	ฐานข้อมูลกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งดำเนินการตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายในการให้บริการประชาชนด้านกฎหมาย และมีสารฐานข้อมูลกฎหมายเกี่ยวกับฐานข้อมูลกลางทางกฎหมายของประเทศไทย รวมทั้งการแปลกฎหมายเป็นภาษาอังกฤษด้วย
ไทย	สำนักงาน เลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร https://www.parliament.go.th/act๒๐๑๗	เว็บไซต์ “ศูนย์ประชาคมอาเซียนของรัฐสภา” (ASEAN Community Center of the National Assembly) เป็นชื่อของเว็บไซต์ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยศูนย์ประชาคมอาเซียนของรัฐสภาเกิดขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดย ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา เพื่อบูรณาการฐานข้อมูล และเว็บไซต์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาให้เป็นหนึ่งเดียว โดยมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนสถาบันนิติบัญญัติในเวทีประชาคมอาเซียนและรัฐสภาระหว่างประเทศ และเผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชนที่สนใจข้อมูลในเว็บไซต์ “ศูนย์ประชาคมอาเซียนของรัฐสภา” ประกอบด้วย ๑๖ หมวดหมู่
ไทย	สำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภา http://asean-law.senate.go.th/	http://asean-law.senate.go.th/th/ เป็นชื่อของเว็บไซต์ฐานข้อมูลกฎหมายอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา มีการรวบรวมกลุ่มของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนไว้ ๓ กลุ่ม ได้แก่ ๑. รัฐธรรมนูญของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ พร้อมการเปรียบเทียบ ๒. ตราสารทางกฎหมายของอาเซียนเป็นการเชื่อมโยงจากเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการอาเซียน ๓. กฎหมายภายในประเทศสมาชิกอาเซียนจำนวน ๒๒ หมวดหมู่หลัก

ประเทศ	ชื่อเว็บไซต์	ขอบเขตของฐานข้อมูล
ไทย	สำนักงานอัยการ สูงสุด http://www.asean.ago.go.th	เว็บไซต์ของสำนักงานอัยการสูงสุด โดยได้จัดตั้ง “ศูนย์พันธกิจประชาคมอาเซียน” ขึ้นในสำนักงานต่างประเทศ เพื่อรองรับภารกิจและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับประเทศสมาชิกอาเซียน และเป็นศูนย์กลางเก็บรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูล ความรู้ด้านกฎหมาย และความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและประเทศสมาชิกอาเซียนให้แก่บุคลากรขององค์กรอัยการ อันจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวและเตรียมความพร้อมต่อผลกระทบที่จะมีขึ้นในระยะสั้นและระยะยาว
บรูไน ดารุสซาลาม	http://www.agc.gov.bn	เว็บไซต์กฎหมายของสำนักงานอัยการสูงสุดของบรูไนฯ มีฐานข้อมูลกฎหมายออนไลน์ ข้อมูลเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ Constitutional Documents หมายเหตุ อธิบาย Explanatory Note รายชื่อกฎหมายของบรูไนดารุสซาลาม List of laws of Brunei Darussalam กฎหมายของประเทศบรูไน (บทบัญญัติ/กฎหมาย) Laws of Brunei (Chapter/Acts) คำสั่งตามมาตรา ๘๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญของบรูไนดารุสซาลาม Orders under Article ๘๓ (๓) of The Constitution of Brunei Darussalam
กัมพูชา	http://cambodia.ohchr.org/en/laws	เว็บไซต์ที่แสดงข้อมูลกฎหมายของประเทศกัมพูชา โดยมีการแนะนำ http://www.bakc.org.kh ซึ่งเป็นเว็บที่รวมกฎหมายของประเทศกัมพูชา แต่มีเนื้อหาเป็นภาษาเขมรทั้งหมด ส่วนในฐานข้อมูลนี้สามารถสืบค้นกฎหมายได้บางส่วนกล่าวคือ กฎหมายในประเทศ โดยแนะนำให้สืบค้นกฎหมายฉบับเต็มรูปแบบของกฎหมายและพระราชกฤษฎีกาต่าง ๆ ของกัมพูชา ได้จากสมาคมนิติบัณฑิตยสภาแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา (BAKC) ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมครบถ้วน (เฉพาะชาวเขมร)และด้านศูนย์สิทธิมนุษยชนกัมพูชายังมีกฎหมายร่างกฎหมายระดับประเทศ กฎหมายระดับภูมิภาค กฎหมายระหว่างประเทศและอนุกรรมการต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งภาษาอังกฤษและภาษาเขมรและมีการเผยแพร่ฐานข้อมูลอย่างละเอียดของกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันมีผลบังคับใช้ในประเทศกัมพูชา

ประเทศ	ชื่อเว็บไซต์	ขอบเขตของฐานข้อมูล
อินโดนีเซีย	http://www.kemendagri.go.id/	(หมายเหตุ: เนื้อหาของเว็บไซต์และกฎหมายทั้งหมดเป็นภาษา bahasa)
ลาว	http://www.laogov.gov.la	เว็บไซต์ซึ่งมีการรวบรวมกฎหมายของประเทศลาว ประกอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมายรัฐบัญญัติดำรัส คำสั่ง ข้อตกลง ประกาศแจ้งมติตกลง สนธิสัญญาและสัญญาสากล หรือคำแนะนำ
มาเลเซีย	http://www.agc.gov.my	เว็บไซต์นี้มีเอกสารสำหรับการอ้างอิงโดยสำนักงานอัยการสูงสุดของมาเลเซีย
พม่า	http://www.bcl-burma.org	เว็บไซต์นี้เป็นแหล่งข้อมูลทางกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ศาล และตุลาการ ข้อตกลง ปฎิญาแลนดมาร์ค ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับพม่า วารสารรัฐธรรมนูญ
ฟิลิปปินส์	https://www.lawphil.net/	โดยฐานข้อมูลนี้ จะประกอบด้วย รัฐธรรมนูญ กฎหมาย สนธิสัญญา ลิงค์ทางกฎหมายเป็นต้น
สิงคโปร์	https://sso.agc.gov.sg	โดยในเว็บไซต์นี้ สามารถสืบค้นข้อมูลกฎหมายสิงคโปร์ได้โดยวิธีการใส่คำค้นลงไปในช่วงค้นหาและสามารถค้นกฎหมายที่มีอยู่ในฐานข้อมูลได้ อาทิ รัฐธรรมนูญ กฎหมายทั่วไป
เวียดนาม	http://www.moj.gov.vn	โดยเว็บไซต์นี้ แสดงชนิดข้อมูลเกี่ยวข้องกับกฎหมายต่าง ๆ รัฐธรรมนูญ Constitution ประมวลกฎหมาย Code ข้อมติ Resolution พระราชกำหนด Ordinance เป็นต้น
เกาหลีใต้	http://www.moleg.go.kr/english/korLawEng	เว็บไซต์ MOLEG นี้ประกอบด้วยสำนักงานต่าง ๆ อาทิ สำนักงานกฎหมาย ดูแลความคิดเห็นของฝ่ายนิติบัญญัติ สำนักตีความและข้อมูลตามกฎหมาย ตีความกฎหมายต่างๆและให้บริการทางกฎหมายที่สะดวกต่อสาธารณชน นอกจากนี้รัฐบาลได้ดำเนินการปรับปรุงคุณภาพการให้บริการของรัฐบาล สำนักสนับสนุนกฎหมาย สนับสนุนกฎเกณฑ์การวางแผนและการออกกฎหมายโดยสมาชิกสภาและมิหน้าที่ในการแลกเปลี่ยนทางกฎหมายกับต่างประเทศ สำนักงานโฆษก เป็นผู้รับผิดชอบด้านกิจการสาธารณะและความสัมพันธ์ โดย MOLEG เน้นนโยบายว่า จะเป็นคู่มือทางกฎหมายสำหรับสาธารณชน และจะสนับสนุนสังคมใหม่ด้วยกฎหมายที่เข้าใจง่ายและปฏิบัติตาม

ประเทศ	ชื่อเว็บไซต์	ขอบเขตของฐานข้อมูล
ออสเตรเลีย	https://www.lexadin.nl/wlg/	เว็บไซต์มีการจัดหมวดหมู่ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายของทั่วโลก ตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น Law Firm เป็นต้น
ออสเตรเลีย	World Legal Information http://www.worldlii.org/	เว็บไซต์รวบรวมฐานข้อมูลจำนวน ๑๗๔๓ ฐานข้อมูลกฎหมายจากทั่วโลก โดยแบ่งออกเป็น องค์กรทางกฎหมาย ๑๔ องค์กรและหน่วยงานศาล ๑๒๓ หน่วยงาน สามารถสืบค้นข้อมูลกฎหมายได้แบบไม่เสียค่าใช้จ่าย
ออสเตรเลีย	http://asianlii.org/	เว็บไซต์รวบรวมฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียนทั้งสิ้นจำนวน ๒๘ ประเทศ และองค์กรทางกฎหมาย ๘ องค์กร มีฐานข้อมูลกฎหมายที่ให้บริการมีทั้งสิ้น ๓๑๑ ฐานข้อมูล

บทที่ ๓

ผลการศึกษาและข้อเสนอ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักการเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของฝ่ายนิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยโดยได้ทำการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) ประกอบด้วย ๒ ส่วน ดังนี้

๑. การศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Study)
๒. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

โดยการใช้กระบวนการวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) อันประกอบไปด้วยกระบวนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหรือการศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Study) และกระบวนการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ดังกล่าวข้างต้น ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น ส่วนดังนี้

ส่วนที่ ๑ สภาพปัญหาของฐานข้อมูลด้านกฎหมายของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา คือ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยเฉพาะอันเกี่ยวกับฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียนมีหรือไม่ ประการใดบ้าง

ส่วนที่ ๒ สภาพปัญหาของการเข้าใช้ฐานข้อมูลด้านกฎหมายของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา คือ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยเฉพาะอันเกี่ยวกับฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียนมีหรือไม่ ประการใดบ้าง

ส่วนที่ ๓ แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียน ควรมีแนวทางอย่างไร

๓.๑ การศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Study)

สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีการศึกษาโดยการใช้กระบวนการวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) ด้วยกระบวนการวิธีการศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Study) นั้นโดยเบื้องต้นทางคณะทำงานฯ ได้ดำเนินกระบวนการโดยการใช้กระบวนการวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) ด้วยกระบวนการวิธีการศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Study) โดยการทบทวนแนวความคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียน ดังต่อไปนี้

(๑) การศึกษาความเป็นมาของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ ซึ่งมีการเพิ่มเนื้อหารายละเอียดในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ภายหลังไปรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้ว โดยปรับปรุงร่างมาตรา ๗๓ เป็นมาตรา ๗๗ และจากเดิมมีเพียงวรรคเดียวเป็นสามวรรค และในส่วน

ของการกำหนด “การดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง” ได้เพิ่มไว้ในวรรคหนึ่งตอนท้ายเพื่อจะเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดให้มีฐานข้อมูลด้านกฎหมายเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยง่าย

(๒) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ ค. เกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายเพื่อให้เข้าใจถึงหลักการในการมีกลไกให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยให้มีการใช้ระบบอนุญาตและระบบการดำเนินการโดยคณะกรรมการเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อให้การทำงานเกิดความคล่องตัว โดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ การปฏิรูประบบการเรียนการสอนและการศึกษาอบรมวิชากฎหมายเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพกฎหมายให้เป็นผู้มีความรอบรู้ มีนิติทัศนะ และยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมายการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาของกฎหมายได้ง่ายรวมถึงการจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย

(๓) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๖ เพื่อให้เข้าใจถึงหลักการกำหนดให้แนวนโยบายแห่งรัฐเกี่ยวกับด้านต่างประเทศให้รัฐพึงส่งเสริมสัมพันธ์ไมตรีกับนานาประเทศโดยถือหลักความเสมอภาคในการปฏิบัติต่อกันและไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกัน ให้ความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศและคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติและของคนไทยในต่างประเทศ ซึ่งการสนับสนุนภารกิจส่งเสริมสัมพันธ์ไมตรีกับนานาประเทศนั้น ปัจจัยสนับสนุนประการหนึ่งที่สำคัญคือ ข้อมูลด้านกฎหมาย

(๔) พระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่วางหลักการเกี่ยวกับความสำคัญของอาเซียนโดยกำหนดให้รัฐมนตรีผู้รักษาการสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำคำแปลของกฎหมายทั้งหมดเป็นภาษากลางของอาเซียนให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ และเผยแพร่ทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และแจ้งให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายทราบด้วย และเมื่อใดที่มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงแก้ไขและเผยแพร่คำแปลของกฎหมายนั้นโดยเร็ว

(๕) ข้อบังคับการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติเกี่ยวกับการให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเป็นผู้ดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม ทั้งทางสถาปัตยกรรม สารสนเทศ การสื่อสาร หรือบริการอื่นใดให้เหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมานิติบัญญัติแห่งชาติ

(๖) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียน เว็บไซต์ “aseanlaw.senate.go.th” โดยพิจารณาจากแนวคิดของผู้บริหารระดับสูงของรัฐสภาและผู้เกี่ยวข้องกับ

ฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน แนวคิดในการจัดทำฐานข้อมูล ศึกษาเปรียบเทียบ ฐานข้อมูลด้านกฎหมายเกี่ยวข้องกับกฎหมายอาเซียนที่มีอยู่ในปัจจุบันทั้งไทยและต่างประเทศ

๓.๒ การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview)

สำหรับกำหนดระเบียบวิธีการศึกษาหรือกระบวนการวิธีการศึกษา (methodology) ครั้งนี้นั้น เนื่องจากการศึกษาได้กำหนดกระบวนการวิธีการศึกษา(methodology)โดยการใช้กระบวนการวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative study) นั้น ประกอบไปด้วยการศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary study) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางหนึ่งโดยการศึกษาและค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการตำราตลอดจนผลงานวิจัยประเภทต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลจากการค้นคว้าทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือข้อมูลที่ได้มาจากเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการสร้างพื้นฐานขององค์ความรู้อย่างบูรณาการในทางวิชาการเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียนเบื้องต้นก่อนอันเป็นแนวทางประการสำคัญในการนำไปสู่การสร้างเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพต่อไปส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกระบวนการวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative study) อีกแนวทางหนึ่งนั้นได้แก่แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) โดยมีการออกแบบโครงสร้างของข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างหรือการสัมภาษณ์แบบชี้แนะ (guided interview) อันเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีการกำหนดโครงสร้างของข้อคำถามที่มีความชัดเจนตายตัวโดยเป็นแต่เพียงการกำหนดแนวข้อคำถามแบบเปิดกว้างหรือเป็นการใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนการวิธีการศึกษาที่มีผลทำให้ข้อคำถามมีความยืดหยุ่นและเปิดกว้างโดยเทคนิคของการสัมภาษณ์เจาะลึกนั้นเป็นเทคนิคและกระบวนการวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการนำมาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่ป็นผู้ที่มีความรู้และความชำนาญหรือมีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่กำลังดำเนินกระบวนการวิธีการศึกษาโดยกระบวนการวิธีการศึกษาในลักษณะเช่นว่านี้จะเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความรู้และความชำนาญหรือมีความผู้เชี่ยวชาญสามารถแสดงความคิดเห็นหรือทรรศนะได้อย่างหลากหลายในทุกแง่มุมโดยคณะทำงานฯ สามารถที่จะดำเนินการสัมภาษณ์ และสามารถที่จะสอบถามและขอทราบข้อมูลข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดปลีกย่อยที่สำคัญและมีความน่าสนใจในแต่ละประเด็นของคำตอบ อันทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความหลากหลายในมิติต่างๆและข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติที่มีความหลากหลายในมิติต่าง ๆ ที่มีทั้งมิติของความลึกและมิติของความกว้างในเรื่องที่ดำเนินกระบวนการวิธีการศึกษานั้น

โดยแนวทางประการสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) นั้น ทางคณะทำงานฯ ได้กำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการขอความอนุเคราะห์บุคคลสำหรับการศึกษาครั้งนี้ เพื่อขอสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ

สมาชิกรัฐสภา นักวิชาการตลอดจนบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการนิติบัญญัติ ทั้งที่เป็นบุคคลที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์หรือนักวิชาการที่ปฏิบัติงานทางวิชาการอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆหรือผู้บริหารของหน่วยงานสังกัดรัฐสภา รวมทั้งบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักกรรมมาธิการ ๑ ๒ และ ๓ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยในกระบวนการสัมภาษณ์เจาะลึกนั้น ทางคณะทำงานฯ ได้ดำเนินการกระบวนการบันทึกข้อมูล โดยวิธีการจดบันทึกข้อมูลของผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาหรือผู้ให้สัมภาษณ์และบางกรณีใช้วิธีบันทึกเสียงโดยการขออนุญาตจากผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาหรือผู้ให้สัมภาษณ์ก่อนทำการบันทึกเสียงหากได้รับอนุญาตเพื่อนำมาใช้ในกระบวนการตรวจสอบและตรวจทานความถูกต้องย้อนกลับในภายหลังได้

เพื่อให้ข้อมูลมีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คณะทำงานฯ ได้นำเอาผลการศึกษาเบื้องต้น และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ (CoPs) เพื่อการทบทวน การวิเคราะห์และทบทวนผลการดำเนินการที่ผ่านมาว่ามีขั้นตอนกระบวนการดำเนินการอย่างไร และมีจุดอ่อนข้อบกพร่อง ประสพปัญหา มีข้อจำกัด หรืออุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไรบ้าง และเมื่อได้ข้อมูลทั้งหมดแล้ว จะดำเนินการจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูลโดยจะวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และกรอบความคิดในการดำเนินการทบทวน และการวิเคราะห์ โดยการเชื่อมโยงแนวคิดและทฤษฎีตามที่อ้างถึงในบทที่ ๒ เพื่อมาใช้ในการดำเนินการทบทวน และการวิเคราะห์และสนับสนุนข้อเสนอแนวทางการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียน เพื่อเป็นข้อมูลด้านกฎหมายสำหรับประกอบการพิจารณาถ้อยแถลงของพระราชบัญญัติของสมาชิกรัฐสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและสำหรับเป็นข้อมูลทางวิชาการประกอบการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้อง

สำหรับข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) กลุ่มตัวอย่างสำหรับกระบวนการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) สามารถแสดงได้อันมีสาระสำคัญโดยสรุปดังต่อไปนี้

๓.๓ กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเชิงเอกสารและการสัมภาษณ์เจาะลึก

สำหรับกระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเชิงเอกสารและการสัมภาษณ์เจาะลึกนั้น ประกอบไปด้วย กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเชิงเอกสาร โดยสามารถสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเชิงเอกสาร ตามนัยของแนวความคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียน และกระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลจากข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสภาพปัญหาของฐานข้อมูลด้านกฎหมายของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา คือ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยเฉพาะอันเกี่ยวกับฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียน รวมทั้งสภาพปัญหาของฐานข้อมูลด้านกฎหมายของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา คือ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะอัน

เกี่ยวกับฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียน ตลอดจนแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียนอันมีสาระสำคัญโดยสรุปดังต่อไปนี้

๓.๓.๑ กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเชิงเอกสาร

สำหรับกระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเชิงเอกสารนั้น สามารถสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเชิงเอกสาร ตามนัยของแนวความคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของฝ่ายนิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อันมีสาระสำคัญโดยสรุปดังต่อไปนี้

๓.๓.๑.๑ กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความเป็นมาของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ อันเกี่ยวกับการดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายได้โดยสะดวก ซึ่งความเป็นมาของมาตรา ๗๗ นี้ มีการเพิ่มเนื้อหารายละเอียดในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ภายหลังไปรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้ว โดยปรับปรุงร่างมาตรา ๗๓ เป็นมาตรา ๗๗ และจากเดิมมีเพียงวรรคเดียวเป็นสามวรรค และในส่วนของข้อกำหนด “การดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง” ได้เพิ่มไว้ในวรรคหนึ่งตอนท้ายเพื่อจะเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดให้มีฐานข้อมูลด้านกฎหมายเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยง่าย

๓.๓.๑.๒ กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย อันเกี่ยวกับการปฏิรูปด้านกฎหมาย โดยรัฐธรรมนูญกำหนดให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านกฎหมายให้เกิดผล ดังต่อไปนี้

(๑) มีกลไกให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยให้มีการใช้ระบบอนุญาตและระบบการดำเนินการโดยคณะกรรมการเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อให้การทำงานเกิดความคล่องตัว โดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๒) ปฏิรูประบบการเรียนการสอนและการศึกษาอบรมวิชากฎหมายเพื่อพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายให้เป็นผู้มีความรอบรู้ มีนิติทัศนะ และยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย

(๓) พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวก และสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่าย

(๔) จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ มุ่งเน้นการปฏิรูปเกือบทุกด้านโดยในด้านกฎหมายนั้น เน้นตั้งแต่กระบวนการตรากฎหมาย การเรียนการสอนกฎหมาย การพัฒนาระบบสารสนเทศข้อมูลกฎหมาย และ

ช่วยเหลือประชาชนด้านกฎหมายในการร่างเสนอร่างกฎหมายโดยการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายอาเซียน อาจกล่าวได้ว่าจัดเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปด้านกฎหมายด้วย

๓.๓.๑.๓ กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๖ เป็นบทบัญญัติในส่วนของแนวนโยบายแห่งรัฐเกี่ยวกับด้านต่างประเทศให้รัฐพึงส่งเสริม สัมพันธ์ไมตรีกับนานาประเทศโดยถือหลักความเสมอภาคในการปฏิบัติต่อกัน และไม่แทรกแซงกิจการ ภายในของกันและกัน ให้ความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศและคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติและ ของคนไทยในต่างประเทศ ซึ่งการสนับสนุนภารกิจส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศนั้น ปัจจัย สนับสนุนประการหนึ่งที่สำคัญคือ ข้อมูลด้านกฎหมายนั่นเอง

๓.๓.๑.๔ กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาพระราชกฤษฎีกาการทบทวน ความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘

จากการศึกษาพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ที่อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ประกอบกับมาตรา ๓/๑ แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ นั้น เมื่อพิจารณาเหตุผลของการตราที่กำหนดไว้ ว่า โดยที่กฎหมายเป็นกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับแก่สังคมประกอบกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อความ ต้องการของสังคมมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เช่น ทัศนคติของมหาชนในเรื่องต่าง ๆ พัฒนาการทาง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร สภาพทางเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สภาพภูมิอากาศและ สิ่งแวดล้อมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนพันธุกรรมระหว่างประเทศ เป็นต้น ประเทศที่ พัฒนาแล้วจึงดำเนินการให้มีการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของบทบัญญัติของกฎหมายอยู่เสมอ เพื่อให้บทบัญญัติของกฎหมายสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง แต่ที่ผ่านมามีประเทศไทยไม่มีมาตรการใด ที่กำหนดให้ต้องมีการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของบทบัญญัติของกฎหมายอย่างสม่ำเสมอ การเสนอให้มีการปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายส่วนใหญ่จึงเป็นไปตามข้อเสนอของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้ การปฏิบัติหน้าที่ของตนเป็นไปโดยง่ายโดยมิได้คำนึงถึงพลวัตที่เกิดขึ้น กฎหมายจำนวนมากจึงมีบทบัญญัติ ที่ไม่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และกลายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการ ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยรวม กรณีจึงสมควรกำหนดให้ผู้รักษาการตาม กฎหมายต่าง ๆ มีหน้าที่จัดให้มีการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของบทบัญญัติของกฎหมายทุกฉบับ ทุกกรอบระยะเวลา รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาดำเนินการดังกล่าวให้ชัดเจน

ทั้งนี้ในมาตรา ๑๓ ได้กำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอาเซียนไว้ดังนี้

(๑) ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบกฎหมายที่อยู่ในความ รับผิดชอบของรัฐมนตรีผู้รักษาการนั้นทั้งหมด แล้วแจ้งให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายทราบตามแบบ

วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด ซึ่งต้องไม่เกิน ๑ ปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

(๒) ถ้ากฎหมายใดใช้บังคับเกิน ๕ ปีนับถึงวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ให้หน่วยงานแจ้งให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายทราบด้วยว่าจะดำเนินการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายฉบับใดในปีใด ซึ่งทั้งหมดต้องทำให้แล้วเสร็จภายใน ๕ ปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ สำหรับกฎหมายใดที่ใช้บังคับยังไม่ถึง ๕ ปีนับถึงวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายนั้นเมื่อกฎหมายนั้นใช้บังคับครบ ๕ ปีนับแต่วันที่กฎหมายนั้นใช้บังคับ

(๓) เมื่อได้ข้อมูลตาม (๑) แล้ว ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำคำแปลของกฎหมายทั้งหมดเป็นภาษากลางของอาเซียนให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ และเผยแพร่ทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และแจ้งให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายทราบด้วย และเมื่อใดที่มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงแก้ไขและเผยแพร่คำแปลของกฎหมายนั้นโดยเร็ว

เมื่อพิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชกฤษฎีกานี้ ได้ให้ความสำคัญถึงอาเซียนอย่างมาก จึงกำหนดให้รัฐมนตรีผู้รักษาการสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำคำแปลของกฎหมายทั้งหมดเป็นภาษากลางของอาเซียนให้แล้วเสร็จภายใน ๒ ปีนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ และเผยแพร่ทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และแจ้งให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายทราบด้วย และเมื่อใดที่มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงแก้ไขและเผยแพร่คำแปลของกฎหมายนั้นโดยเร็ว

อนึ่ง เนื่องจากปัจจุบันมีการร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ....^{๑๓} โดยในส่วนของบทบัญญัติเกี่ยวกับฐานข้อมูลกฎหมายอาเซียนได้มีการบัญญัติไว้ในหมวด ๖ การเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมาย (ร่างมาตรา ๓๗) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีและเผยแพร่ข้อมูลดังต่อไปนี้ไว้ในระบบกลาง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายได้อย่างทั่วถึง (๑) ตัวบทกฎหมายและกฎที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน (๒) คำแปลของกฎหมายเป็นภาษากลางอาเซียน (๓) คำอธิบายโดยสรุปสาระสำคัญของกฎหมายในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจได้ซึ่งยังคงกำหนดหลักการเช่นเดียวกันกับพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘

๓.๓.๑.๔ กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ เกี่ยวกับการจัดการด้านสารสนเทศและเทคโนโลยี พบว่า ข้อบังคับการประชุม

^{๑๓} เอกสารการเผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย (เรื่องเสร็จที่ ๘๒๔/๒๕๖๑) สืบค้นจาก <http://web.krisdika.go.th/data/news/news๑๒๗๓๓๓.pdf> .เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑.

ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๒๑๙ ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภাজัดสภาพแวดล้อม ทั้งทางสถาปัตยกรรม สารสนเทศ การสื่อสาร หรือบริการอื่นใดให้เหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ สมาชิก รวมทั้ง

(๑) จัดทำ จัดเก็บ หรือเรียกเอกสารใด ๆ เพื่อการพิจารณาหรือเผยแพร่ของสภา ให้อยู่ ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นที่เป็นมาตรฐานเปิด หรือซึ่งคน พิจารณาและผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ด้วย

(๒) จัดอุปกรณ์ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงผู้ช่วยสำหรับสมาชิกซึ่ง เป็น คนพิการหรือผู้สูงอายุที่มีความต้องการจำเป็นเป็นพิเศษ เพื่อให้สมาชิกสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็ม ศักยภาพ

ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาตินี้ ได้ให้ความสำคัญถึง การจัดทำ จัดเก็บ หรือเรียกเอกสารใด ๆ เพื่อการพิจารณาหรือเผยแพร่ของสภา ให้อยู่ในรูปแบบสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นที่เป็นมาตรฐานเปิด หรือซึ่งคนพิจารณาและผู้ สูงอายุสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ด้วยตลอดจนให้จัดอุปกรณ์ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงผู้ช่วยสำหรับสมาชิกซึ่งเป็นคนพิการหรือผู้สูงอายุที่มีความต้องการจำเป็นเป็นพิเศษ เพื่อให้สมาชิกสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพโดยกำหนดให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเป็น ผู้ดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม ทั้งทางสถาปัตยกรรม สารสนเทศ การสื่อสาร หรือบริการอื่นใดให้ เหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ อันเป็นหลักการใหม่ที่มีการกำหนดไว้ ในข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นครั้งแรก

๓.๓.๑.๕ กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาแนวคิดของผู้บริหารระดับสูงของ รัฐสภาและผู้เกี่ยวข้องกับฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียน

เมื่อพิจารณาแนวคิดของผู้บริหารระดับสูงในบทที่ ๒ นั้นแล้ว สามารถสังเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นของผู้บริหารได้ดังนี้

(๑) ควรสนับสนุนให้มีการพัฒนากฎหมายของประเทศในอาเซียนให้สอดคล้องกัน (Harmonization of laws) และหลักนิติธรรม (The Rule of Law)

(๒) นอกจากอาเซียนควรมีการร่วมกันสร้างฐานข้อมูลกฎหมายแล้ว แต่ละหน่วยงาน ควรจะนำเสนอข้อมูลกฎหมายที่เป็นปัจจุบันมากที่สุด ซึ่งประโยชน์จากการเทียบเคียงกับกฎหมาย ประเทศอาเซียนและการพัฒนากฎหมายในประเทศให้สามารถรองรับพันธกรณีต่าง ๆ ของประชาคม อาเซียน โดยจะต้องพัฒนาปรับปรุงทุกภาคส่วนให้มีความรู้ ความเข้าใจในบริบทที่จะเปลี่ยนแปลงไป พร้อมกัน ถือเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะฐานะฝ่ายนิติบัญญัติที่มีหน้าที่ตรากฎหมาย ต้องคำนึงถึงนโยบาย ของประเทศ รวมทั้งนโยบายโดยรวมของประชาคมอาเซียนที่ทุกประเทศจะต้องปฏิบัติตามพันธกรณี ภายใต้อกรอบของกฎบัตรอาเซียน ปฏิญญา อาเซียน และบันทึกความตกลงในเรื่องต่าง ๆ ของอาเซียน

(ก) ควรส่งเสริมบุคลากร รัฐสภา สถาบันการศึกษา และหน่วยงานเครือข่ายด้านประชาคมอาเซียนให้สามารถสร้างพันธมิตรขยายภาคีเครือข่ายร่วมมือด้านประชาคมอาเซียนให้เป็นรูปธรรม

(ข) ฐานข้อมูลกฎหมายในกลุ่มประเทศอาเซียนจะสามารถเป็นฐานข้อมูลในการสนับสนุนการปฏิบัติของฝ่ายนิติบัญญัติและเป็นฐานข้อมูลอันจะเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานรัฐ เอกชน ภาคประชาชนให้สามารถเห็นภาพรวมของสิ่งที่ต้องดำเนินการตามข้อผูกพัน ตลอดจนสามารถสร้างความเข้มแข็ง และเพิ่มพูนความสามารถในการแข่งของไทยในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(ค) ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการศึกษาทำความเข้าใจระบบกฎหมาย และระบบงานยุติธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนและต้องเปรียบเทียบข้อมูลของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานะของการพัฒนากฎหมายว่ามีความก้าวหน้าในด้านใดโดยสามารถนำไปปรับใช้นำไปสู่การพัฒนาสังคม กฎระเบียบร่วมกัน

๓.๓.๑.๖ กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาแนวทางในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียน เว็บไซต์ “aseanlaw.senate.go.th” และแนวคิดในการจัดทำฐานข้อมูลศึกษาเปรียบเทียบฐานข้อมูลด้านกฎหมายเกี่ยวข้องกับกฎหมายอาเซียนที่มีอยู่ในปัจจุบันทั้งไทยและต่างประเทศซึ่งจากการสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว พบว่า แต่ละประเทศในอาเซียนมีฐานข้อมูลกฎหมายอยู่แต่ไม่ได้มีการจัดเก็บในรูปแบบภาษาอาเซียนทุกประเทศ และยังมีประเทศใดในอาเซียนที่จัดทำเว็บไซต์รูปแบบการรวบรวมกฎหมายของประเทศอาเซียนไว้ในเว็บไซต์ อย่างไรก็ตาม ยังมีบางประเทศที่มีการรวบรวมกฎหมายทั่วโลกไว้ในฐานกฎหมายนี้ เช่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย เป็นต้น

๓.๓.๒ กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

๓.๓.๒.๑ สภาพปัญหาของฐานข้อมูลด้านกฎหมายของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา คือ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยเฉพาะอันเกี่ยวกับฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียน ผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความคิดเห็น ดังนี้

จากการใช้บริการสืบค้นฐานข้อมูลด้านกฎหมายของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา พบว่า ฐานข้อมูลกฎหมายในกลุ่มอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภาทั้งสองแห่งมีสภาพปัญหา ดังนี้

๑) การจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายและระบบข้อมูลนิติบัญญัติของสองส่วนราชการมีลักษณะต่างคนต่างทำ ข้อมูลบางส่วนจึงมีความซ้ำซ้อนกัน ขาดการบูรณาการข้อมูลที่เป็นเอกภาพ^{๑๔}

^{๑๔}คำให้สัมภาษณ์ของนางพรพรรณนิต ไทยวัฒนานุกุลรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑.

๒) ข้อมูลสนับสนุนการตรากฎหมายยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ โดยเฉพาะยังขาดข้อมูลเปรียบเทียบกฎหมายในเชิงลึก โดยเฉพาะการเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับต่างประเทศโดยเฉพาะในประเทศกลุ่มสมาชิกอาเซียนด้วยกัน^{๑๕}

๓) การเข้าถึงและสืบค้นข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียนผ่านช่องทางของเว็บไซต์ของสองส่วนราชการ ทำให้ผู้ใช้บริการไม่สะดวกเท่าที่ควร^{๑๖}

๔) เครื่องมือค้นหา (search) โดยเฉพาะ Advance Search ทำได้ยากมาก เพราะต้องกรอกข้อมูลในแบบที่กำหนดไว้อย่างละเอียดยิบ เช่น Website ภาคราชการไทย ของ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (<http://www.asean-law.senate.go.th/th/>) ตราสารทางกฎหมาย/บันทึกข้อตกลง http://agreement.asean.org/search/advance.html?name_of_instrument=&if_status=&id_area_cooperation=&id_document_type=&docs_start=&docs_end=&signature_place=&type=docs) ASEAN LegalInstrument/Advance Search เช่น จะหา “ASEAN Charter” หรือ “ASEAN Comprehensive Investment Agreement” จะต้องให้ข้อมูล ตั้งแต่ title, status, pillar, document type, date (from/to), place of signing ซึ่งถ้ากรอกไม่ครบ จะค้นหาไม่ได้ ซึ่งในแง่ความเป็นจริงโอกาสที่ผู้ค้นหาจะมีข้อมูลดังกล่าวครบ น่าจะมีน้อยควรทำให้สามารถค้นได้ โดยใส่ชื่อ (title) เท่านั้น^{๑๗}

๕) ข้อมูลในแต่ละหัวข้อ (Heading) ภาคราชการไทย ยังมีน้อย โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ตราสารอาเซียน (ASEAN Instruments) ต่าง ๆ ซึ่งหาได้ง่าย ซึ่งถึงแม้ว่าเป็นภาษาอังกฤษ แต่ก็เป็นภาษาทางการของอาเซียน จึงควรไปรวบรวมมาเป็นข้อมูลให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้^{๑๘}

๖) Websites ของรัฐสภาในปัจจุบัน มีทั้งของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (<http://www.asean-law.senate.go.th/th/>) และของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (<https://www.parliament.go.th/ac๒๐๑๗/>) ซึ่งในปัจจุบัน ยังไม่มีการบูรณาการ ดังนั้น จึงทำให้ผู้ใช้บริการ สับสน และไม่สะดวกในการใช้^{๑๙}

๗) Website ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (<https://www.parliament.go.th/ac๒๐๑๗/>) ในปัจจุบัน ยังไม่มีภาคภาษาอังกฤษ^{๒๐}

^{๑๕}อ้างแล้ว.

^{๑๖}อ้างแล้ว.

^{๑๗}คำให้สัมภาษณ์ของดร.ธเนศ สุจารีกุล อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖๑.

^{๑๘}อ้างแล้ว.

^{๑๙}อ้างแล้ว.

^{๒๐}อ้างแล้ว.

๘) Website ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในปัจจุบัน มีภาคภาษาอังกฤษ (<http://www.asean-law.senate.go.th/en/>) แต่ข้อมูลใน Website ดังกล่าวกลับเป็นภาษาไทยในหลักการ ข้อมูลในภาษาไทยควรอยู่ในภาคภาษาไทย สำหรับข้อมูลภาษาไทย แต่ต้องการให้อยู่ในภาคภาษาอังกฤษ ควรแปลเป็นภาษาอังกฤษเสียก่อน^{๒๑}

๙) Website ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาภาคภาษาอังกฤษ (<http://www.asean-law.senate.go.th/en/>) หัวข้อในแถบแนวนอน ยังไม่ค่อยเป็นระบบ และหัวข้อที่ว่า Law in Every Day Life คืออะไร ใครเป็นผู้กำหนด และต่างจาก ASEAN Law/ASEAN Member States Legislation อย่างไร^{๒๒}

๓.๓.๒.๒ สภาพปัญหาการใช้ฐานข้อมูลด้านกฎหมายของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา คือ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรโดยเฉพาะอันเกี่ยวกับฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียน

สภาพปัญหาการใช้ฐานข้อมูลกฎหมายของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา มีดังนี้

๑) ข้อมูลด้านกฎหมายที่มีอยู่ในฐานข้อมูลส่วนใหญ่เป็นข้อมูลปฐมภูมิ คือตัวบทกฎหมาย ยังไม่มีการเปรียบเทียบกฎหมายระหว่างประเทศในเชิงลึก ทำให้ผู้ใช้บริการ เช่น สมาชิกสภาหรือนักกฎหมาย ระหว่างประเทศ ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที เพราะต้องศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเอง^{๒๓}

๒) การเข้าถึงข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ผู้ใช้บริการยังเข้าถึงระบบเพื่อการสืบค้นได้มีสะดวก เนื่องจากต้องสืบค้นผ่านเว็บไซต์ของแต่ละส่วนราชการ^{๒๔}

๓) ข้อมูลกฎหมายในกลุ่มอาเซียน ส่วนใหญ่ยังอยู่ในรูปของภาษาถิ่นของประเทศนั้น มีประเทศสมาชิกอาเซียนที่ใช้ภาษาอังกฤษหรือมีการแปลเป็นภาษาอังกฤษแล้วค่อนข้างน้อยทำให้ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในเชิงเปรียบเทียบกฎหมายได้^{๒๕}

๔) ยังขาดการบูรณาการและเชื่อมโยงฐานข้อมูลกฎหมายของกระทรวง หน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่มีการรวบรวมข้อมูลกฎหมายในกลุ่มอาเซียนเช่นเดียวกัน^{๒๖}

^{๒๑}อ้างแล้ว.

^{๒๒}อ้างแล้ว.

^{๒๓}คำให้สัมภาษณ์ของนางพรพรรณดี ไทยวัฒนานุกูลรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑.

^{๒๔}อ้างแล้ว.

^{๒๕}อ้างแล้ว.

^{๒๖}อ้างแล้ว.

๕) เครื่องมือค้นหา (search) โดยเฉพาะ Advance Search ทำได้ยากมาก เพราะต้องกรอกข้อมูลในแบบที่กำหนดไว้อย่างละเอียดยิบ เช่น Website ภาควิชาภาษาไทย ของ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (<http://www.asean-law.senate.go.th/th/>) ตราสารทางกฎหมาย/บันทึกข้อตกลง http://agreement.asean.org/search/advance.html?name_of_instrument=&if_status=&id_area_cooperation=&id_document_type=&docs_start=&docs_end=&signature_place=&type=docs) ASEAN Legal Instrument/Advance Search เช่น จะหา “ASEAN Charter” หรือ “ASEAN Comprehensive Investment Agreement” จะต้องให้ข้อมูล ตั้งแต่ title, status, pillar, document type, date (from/to), place of signing ซึ่งถ้ากรอกไม่ครบ จะค้นหาไม่ได้ ซึ่งในแง่ความเป็นจริงโอกาสที่ผู้ค้นหาจะมีข้อมูลดังกล่าวครบ น่าจะมีน้อยควรทำให้สามารถค้นได้ โดยใส่ชื่อ (title) เท่านั้น^{๒๗}

๖) Website ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (<http://www.asean-law.senate.go.th/th/>) ภาควิชาอังกฤษ ในหลักการ ข้อมูลทั้งหมดควรเป็นภาษาอังกฤษ แต่ข้อมูลใน Website ดังกล่าวกลับเป็นข้อมูลทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย ข้อมูลในภาษาไทย ในหลักการ ควรอยู่ในภาษาไทย ส่วนข้อมูลภาษาไทยแต่ต้องการให้อยู่ในภาษาอังกฤษ ควรแปลเป็นภาษาอังกฤษเสียก่อน^{๒๘}

๗) Website ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (<https://www.parliament.go.th/ac๒๐๑๗/>) หัวข้อในแนวตั้งที่ว่า “อาเซียนกับภายนอก” น่าจะเปลี่ยนเป็น “อาเซียนกับประเทศและองค์การระหว่างประเทศอื่น” ทั้งนี้ โดยนำเอาความตกลงที่อาเซียนทำกับองค์การระหว่างประเทศอื่น เช่นอาเซียนกับสหประชาชาติ และ ฯลฯ หากมี มาใส่เป็นข้อมูลในส่วนนี้ด้วย^{๒๙}

๓.๓.๒.๓ แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียน

๑) ควรมีการบูรณาการเว็บไซต์ด้านประชาคมอาเซียนของส่วนราชการสังกัดรัฐสภาให้เป็นเอกภาพอย่างจริงจังและต่อเนื่อง^{๓๐}

๒) มีการพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันเพื่อให้บริการข้อมูลกฎหมายด้านประชาคมอาเซียนสำหรับประชาชน เพื่อให้สามารถเข้าถึงและสืบค้นข้อมูลกฎหมายได้อย่างสะดวกรวดเร็ว^{๓๑}

^{๒๗}คำให้สัมภาษณ์ของดร.ธนศ สุจารีกุล อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑.

^{๒๘}อ้างแล้ว.

^{๒๙}คำให้สัมภาษณ์ของดร.ธนศ สุจารีกุล อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑.

^{๓๐}คำให้สัมภาษณ์ของนางพรพรรณนิตย์ ไทยวัฒนากุลรองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑.

^{๓๑}อ้างแล้ว.

๓) ผลักดันให้เกิดความร่วมมือกันในทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชนและสถาบันการศึกษา ที่มีการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายด้านอาเซียน เพื่อการแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกัน เพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการจัดทำข้อมูล^{๓๒}

๔) ควรผลักดันการสร้างความร่วมมือในด้านการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลในกลุ่ม ประเทศอาเซียนด้วยกัน โดยผ่านความเห็นชอบของสมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA)^{๓๓}

๕) ควรทำให้เครื่องมือค้นหา (search) โดยเฉพาะ Advance Search สามารถค้นหาได้ โดยใส่ชื่อ (title) สิ่งที่ต้องการค้นเท่านั้น^{๓๔}

๖) ควรบูรณาการ Websites ของรัฐสภาในปัจจุบัน มีทั้งของสำนักงานเลขาธิการ วุฒิสภา (<http://www.asean-law.senate.go.th/th/>) และของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (<https://www.parliament.go.th/ac๒๐๑๗/>) เข้าด้วยกัน เพื่อความเป็นเอกภาพ และทำให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น^{๓๕}

๗) ควรมีการแปลข้อมูลภาษาไทยที่ต้องการเผยแพร่ให้คนต่างชาติทราบ เป็น ภาษาอังกฤษ แล้วนำไปใส่ไว้ใน Website ของรัฐสภาภาคภาษาอังกฤษ^{๓๖}

๘) ข้อมูลเกี่ยวกับกระทู้ในรัฐสภา อาจแยกได้ระหว่าง วุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร^{๓๗}

๓.๓.๓ สรุปผลการสังเคราะห์ข้อมูลการศึกษาเชิงเอกสารและข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความเป็นมาและความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดทำฐานข้อมูล ด้านกฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียน สรุปความได้ว่า ทั้งรัฐธรรมนูญก็ดี กฎหมายในลำดับรองหรือ ร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องก็ดี นโยบายของผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายก็ดี ล้วนแล้วแต่ มุ่งเจตนาที่จะให้มีการจัดทำฐานข้อมูลด้านกฎหมายในรูปแบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และโดยมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์และจัดเป็นหมวดสำหรับนำมาเผยแพร่ให้ประชาชนได้เข้าใจอย่างง่าย เพื่อการปฏิบัติตาม กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ดี มีประเด็นปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไขให้เกิดการ พัฒนา ดังนี้

๑) ด้านปัญหาของฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียนนั้น มีประเด็นปัญหา ดังนี้คือ

^{๓๒} อ่างแล้ว.

^{๓๓} อ่างแล้ว.

^{๓๔} คำให้สัมภาษณ์ของ ดร.ชเนศ สุจารีกุล อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต เมื่อวันที่

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑.

^{๓๕} อ่างแล้ว.

^{๓๖} อ่างแล้ว.

^{๓๗} อ่างแล้ว.

๑.๑) ด้านการบริหารจัดการข้อมูลด้านกฎหมายอาเซียนไม่มีความเป็นเอกภาพของสองส่วนราชการ กล่าวคือ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา แม้ว่าข้อมูลในส่วนอื่นจะได้เริ่มมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันแล้วก็ตามทำให้ผู้สืบค้นต้องสืบค้นข้อมูลกฎหมายผ่านสองสำนักงานฯ ๒ ช่องทาง ๒ เว็บไซต์ ทำให้ไม่สะดวกต่อผู้ใช้บริการ

๑.๒) ข้อมูลสนับสนุนการตรากฎหมายยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ เช่น ข้อมูลด้านการเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนอื่น เว็บไซต์ไม่มีภาคที่แสดงผลในรูปภาษาอังกฤษ เป็นต้น

๑.๓) ข้อมูลในฐานมีจำนวนน้อยไม่ครอบคลุมตามพันธกิจของฝ่ายนิติบัญญัติ

๑.๔) การจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายค่อนข้างกระจัดกระจายไม่เป็นระบบ

๒) ด้านปัญหาของการใช้ฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียนนั้น มีประเด็นปัญหาดังนี้คือ

๒.๑) การเข้าถึงข้อมูลกฎหมายอาเซียนกระทำไม่ได้โดยยาก

๒.๒) ข้อมูลที่มีอยู่ในฐานข้อมูลเป็นข้อมูลปฐมภูมิเป็นส่วนใหญ่ทำให้ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที เพราะต้องศึกษาสังเคราะห์ข้อมูลเอง

๒.๓) ข้อมูลกฎหมายส่วนใหญ่อยู่ในรูปของภาษาถิ่นของประเทศสมาชิกอาเซียนและมีภาษาอังกฤษหรือที่แปลเป็นภาษาแล้วค่อนข้างน้อยทำให้ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

๒.๔) ข้อมูลไม่เป็นเอกภาพทำให้ผู้สืบค้นต้องสืบค้นข้อมูลกฎหมายต้องดำเนินการผ่านสองสำนักงานฯ ๒ ช่องทาง ๒ เว็บไซต์ ทำให้ไม่สะดวกต่อผู้ใช้บริการ

๒.๕) ไม่ทราบว่าฐานข้อมูลด้านกฎหมายอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการทั้งสองแห่งมีข้อมูลใดบ้างซึ่งอาจเกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเกี่ยวกับฐานข้อมูลกฎหมาย ฯลฯ)

๓) ด้านปัญหาบุคลากรในการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมาย พบว่า มีประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้อง ๒ ประการคือ ประการแรก บุคลากรที่เป็นผู้พัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายยังขาดทักษะและความชำนาญในการนำเข้าข้อมูลกฎหมาย ทั้งทักษะทางด้านภาษาและทั้งด้านเทคนิคการนำเข้า และประการที่สองคือ ไม่มีการกำหนดบุคลากรผู้รับผิดชอบในลักษณะของงานประจำเนื่องจากปัจจุบันเป็นลักษณะงานมอบหมายโดยการตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการเท่านั้น

๔) ด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องและสถานที่ในการนำเสนอองค์ความรู้ด้านกฎหมายอาเซียน กล่าวคือ ด้านเทคโนโลยีนั้น ยังขาดความพร้อมด้านอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรที่เป็นคณะทำงานเฉพาะกิจในการนำเข้าข้อมูลในฐานข้อมูลกฎหมายอาเซียน

๓.๔ ข้อเสนอ

จากศึกษาหลักวิชาการอันเกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายในกลุ่มอาเซียนและจากการได้สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องแล้ว สามารถนำไปวิเคราะห์ให้เห็นแนวทางในการดำเนินการตามบทบัญญัติในส่วนนี้ โดยเบื้องต้นสรุปได้ว่า ฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียนที่ดำเนินการโดยสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเป็นฐานข้อมูลด้านกฎหมายที่ดีและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งผู้บริหารระดับสูงของฝ่ายนิติบัญญัติได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย) ได้แต่งตั้งคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย เป็นประธานกรรมการ) และคณะกรรมการฯ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการรวบรวมข้อมูลกฎหมายในกลุ่มอาเซียน (นายธานี อ่อนละเอียด เป็นประธานอนุกรรมการ) แสดงให้เห็นว่า ในเรื่องนี้เป็นวาระสำคัญที่ทางสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะต้องรับดำเนินการอย่างเต็มที่ ดังนั้น จึงควรมีการกำหนดแนวทางหรือมาตรการเพื่อการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายในกลุ่มอาเซียน ตลอดจนควรส่งเสริมและพัฒนางานด้านกฎหมายและวิชาการเพื่อตอบสนองการดำเนินการของสมาชิกวุฒิสภาและในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้ก้าวหน้าและทันสมัยที่มีเป้าประสงค์เพื่อให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภามีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ก้าวหน้า ทันสมัยและครอบคลุมภารกิจของวุฒิสภาและสามารถพัฒนานวัตกรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ จำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ดังจะนำเสนอในบทต่อไป

บทที่ ๔

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

๔.๑ บทสรุป

โดยที่อาเซียน (ASEAN: Association of Southeast Asian Nations) หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ประกอบไปด้วยสมาชิก ๑๐ ประเทศ อันได้แก่ มาเลเซีย พม่า กัมพูชา ลาว ไทย สิงคโปร์ เวียดนาม บรูไนดารุสซาลาม ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และได้รวมตัวเป็นประชาคมอย่างเป็นทางการในปี ๒๕๕๘ ซึ่งจำเป็นที่ประเทศในกลุ่มอาเซียนจะต้องมีการใช้มาตรการทางกฎหมายต่อกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องภายในประเทศหรือนอกประเทศ สิ่งที่จะทำให้แต่ละฝ่ายได้เห็นมาตรการทางกฎหมายเพื่อปฏิบัติต่อกันอย่างถูกต้อง จำเป็นต้องมีฐานข้อมูลด้านกฎหมายเพื่อแจ้งให้ประชาชนแต่ละประเทศทราบโดยเฉพาะข้อมูลของประเทศในกลุ่มอาเซียน

ดังนั้น เพื่อให้มีแนวทางในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายในกลุ่มอาเซียน เว็บไซต์ “aseanlaw.senate.go.th” สำหรับเป็นฐานข้อมูลด้านกฎหมายอีกช่องทางหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนได้เข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังเป็นการสอดคล้องกับการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายที่เน้นให้พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ และการมุ่งพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากล และให้ฐานข้อมูลด้านกฎหมายให้มีความทันสมัยและเป็นปัจจุบันอยู่เสมออันจะเป็นเครื่องบูรณาการข้อมูลทางกฎหมายระหว่างส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้สามารถเห็นภาพรวมของสิ่งที่ต้องดำเนินการตามข้อผูกพันเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ตลอดจนสามารถสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มพูนความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปโดยเฉพาะสามารถสนับสนุนข้อมูลให้กับฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ในฐานะที่เป็นหน่วยงานทางด้านวิชาการและด้านธุรการให้แก่วุฒิสภา สามารถให้บริการได้อย่างรวดเร็วได้จะเป็นผลดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาอันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศชาติโดยรวม

นอกจากนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาบุคลากรเพื่อสนับสนุนภารกิจในวงงานนิติบัญญัติตามแผนยุทธศาสตร์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรในวงงานรัฐสภาโดยเฉพาะนิติกรที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ

ตรากฎหมายจะต้องมีการพัฒนากระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและข้อบังคับการประชุมที่เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าวจึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาและค้นคว้า วิเคราะห์และหาแนวทางในการพัฒนาต่อไป

เมื่อพิจารณาที่มาและเจตนารมณ์ของการกำหนดหลักการเกี่ยวกับที่รัฐธรรมนูญบัญญัติในเรื่องเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายหรือการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่า รัฐธรรมนูญให้ความสำคัญต่อการเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายเพื่อให้ประชาชนสามารถปฏิบัติตามได้และปกป้องสิทธิของประชาชน โดยให้ประชาชนสามารถทราบถึงสิทธิของตนตามกฎหมาย แต่สำหรับเฉพาะฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียนนั้น นอกจากรัฐธรรมนูญ กฎหมายลำดับรองจะได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบด้วยแล้ว นโยบายทางการเมืองหรือฝ่ายบริหารของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาก็มีนโยบายสนับสนุนให้มีการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นที่จะต้องหาแนวทางสำคัญสำหรับการพัฒนาเว็บไซต์กฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียน

นอกจากนี้ ได้ศึกษาค้นคว้าการจัดทำฐานข้อมูลด้านกฎหมายของต่างประเทศ พบว่า เว็บไซต์ของแต่ละประเทศมีข้อมูลกฎหมายที่รวบรวมแตกต่างกัน บางประเทศก็ขาดการแปลเป็นภาษาอาเซียน ไม่มีการจัดเป็นหมวดหมู่มาตรฐานเดียวกัน และที่สำคัญอย่างยิ่งคือ ไม่มีประเทศใดที่ริเริ่มในการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียน เว้นแต่ประเทศไทยที่มีการจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียนซึ่งผู้ศึกษาจะได้สรุปผลและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียน พบว่า ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องกับการกระบวนการนิติบัญญัติได้มีความเห็นสอดคล้องต้องกันเกี่ยวกับสภาพปัญหาของฐานและสภาพปัญหาการใช้ฐานข้อมูลด้านกฎหมายของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา คือ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรดังนี้

- ๑) ข้อมูลสนับสนุนการตรากฎหมายยังไม่สมบูรณ์เพียงพอโดยเฉพาะข้อมูลด้านการเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนอื่น
- ๒) ข้อมูลในฐานมีจำนวนน้อยไม่ครอบคลุมตามพันธกิจของฝ่ายนิติบัญญัติ
- ๓) การจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายค่อนข้างกระจัดกระจายไม่เป็นระบบ
- ๔) ขาดการบูรณาการข้อมูลให้เป็นเอกภาพผู้สืบค้นต้องสืบค้นข้อมูลกฎหมายผ่านสองสำนักงาน ๒ ช่องทาง ๒ เว็บไซต์ ทำให้ไม่สะดวกต่อผู้ใช้บริการ
- ๕) การเข้าถึงข้อมูลกฎหมายอาเซียนกระทำไม่ได้โดยยาก
- ๖) ข้อมูลที่มีอยู่ในฐานข้อมูลเป็นข้อมูลข้อมูลปฐมภูมิเป็นส่วนใหญ่ทำให้ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที เพราะต้องต้องศึกษาสังเคราะห์ข้อมูลเอง

๗) ข้อมูลกฎหมายส่วนใหญ่อยู่ในรูปของภาษาถิ่นของประเทศสมาชิกอาเซียนและมีภาษาอังกฤษหรือที่แปลเป็นภาษาแล้วค่อนข้างน้อยทำให้ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

๘) ข้อมูลไม่เป็นเอกภาพทำให้ผู้สืบค้นต้องสืบค้นข้อมูลกฎหมายต้องดำเนินการผ่านสองสำนักงาน ๒ ช่องทาง ๒ เว็บไซต์ ทำให้ไม่สะดวกต่อผู้ใช้บริการ

๙) การขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเกี่ยวกับฐานข้อมูลกฎหมายทำให้ไม่ทราบว่าฐานข้อมูลด้านกฎหมายอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการทั้งสองแห่งมีข้อมูลใดบ้าง

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

สำหรับแนวทางในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของฝ่ายนิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เนื่องจากการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น บางกรณีต้องใช้ระยะเวลายาวนานและบางกรณีต้องการการดำเนินการในทันที จึงมีข้อเสนอเป็นแนวทางในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียนโดยแบ่งเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

๔.๒.๑ ระยะเร่งด่วน

๑) เห็นควรตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเฉพาะกิจที่มีลักษณะเป็นคณะประจำหรือถาวรสำหรับดำเนินการพัฒนาฐานข้อมูลเว็บไซต์กฎหมายอาเซียน โดยประกอบด้วยบุคลากรจากหลากหลายสำนัก อาทิ สำนักกฎหมาย สำนักภาษาต่างประเทศ สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อดำเนินการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายในกลุ่มอาเซียนเป็นการเร่งด่วน

๒) จัดอบรมบุคลากรผู้เป็นคณะทำงานดังกล่าว เพื่อให้มีทักษะและความชำนาญในการนำเข้าสู่ข้อมูลในฐานข้อมูลเว็บไซต์ พร้อมกับการทำงานนำเข้าสู่ข้อมูลกฎหมายในลักษณะการจัดชุมชนนักปฏิบัติ (CoPs)

๓) มอบหมายภารกิจให้กลุ่มงานใดกลุ่มงานหนึ่งในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการดูแลฐานข้อมูลกฎหมายอย่างใกล้ชิด

๔) ผลักดันให้มีการดำเนินการนำเรื่องเสนอต่อที่ประชุมสมัชชารัฐสภาอาเซียน (THE ASEAN INTER-PARLIAMENTARY ASSEMBLY : AIPA) เกี่ยวกับแนวทางการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียนในเว็บไซต์ “asean-law.senate.go.th” ร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น

๕) ควรมีมาตรการในการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ให้บุคคลภายในและภายนอกทราบด้วยวิธีแบบเชิงรุกมากยิ่งขึ้น

๔.๒.๒ ระยะยาว

๑) ในระยะเริ่มแรกเห็นควรปรับปรุงหน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการ

ดำเนินการจัดทำข้อมูล ข้อเสนอแนะและให้บริการทางกฎหมายรวมทั้งการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านนิติบัญญัติของสมาชิกรัฐสภา สมาชิกวุฒิสภาคณะกรรมการของวุฒิสภา ข้าราชการ และบุคคลที่เกี่ยวข้องในวงงานวุฒิสภาซึ่งเป็นภารกิจนอกเหนือจากภารกิจเดิมที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารทางวิชาการ เช่น การดำเนินการศึกษาติดตาม รวบรวมและประมวลเหตุผลและเจตนารมณ์ในการนำเสนอ และการพิจารณากฎหมายที่วุฒิสภาต้องพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญในชั้นกระทรวง ทบวง กรม คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาการดำเนินการติดต่อ ประสานงาน และเชื่อมโยงข้อมูลกับส่วนราชการและองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องในการรับทราบข้อมูล ความเคลื่อนไหวและประเมินสถานการณ์อันเกี่ยวเนื่องกับการพิจารณากฎหมายที่วุฒิสภาต้องพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเป็นต้น

๒) ในอนาคต เห็นควรมีการจัดตั้งกลุ่มงานขึ้นมาเป็นการเฉพาะเพื่อมาดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียนเป็นการเฉพาะ โดยต้องบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญมาดำเนินการ ได้แก่ ด้านกฎหมายต่างประเทศ ด้านภาษาต่างประเทศ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านอื่นที่จำเป็นต่อการพัฒนาฐานข้อมูล โดยอาจจะกำหนดเป็น “กลุ่มงานกฎหมายต่างประเทศ สังกัด สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา”

ส่วนข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไปนั้น เห็นควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาวัดกรรมการให้บริการจากเว็บไซต์ฐานข้อมูลกฎหมายอาเซียนเพื่อให้เกิดนวัตกรรมบริการรูปแบบใหม่ ๆ

บรรณานุกรม

กฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

เว็บไซต์

<http://click.senate.go.th/?p=38864>

<http://www.komchadluek.net/news/politic/294878>

สรุปและเรียบเรียงจากการบรรยายพิเศษของ ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ อดีตเลขาธิการอาเซียน,

๒๖ กันยายน ๒๕๕๙ ณ สำนักงานอัยการสูงสุด ศูนย์ราชการฯ ถนนแจ้งวัฒนะสืบค้นจาก

<http://www.asean.ago.go.th/asean->

[th//images/AseanTalk59/AseanTalk2/aseantalk2.pdf](http://www.asean.ago.go.th/images/AseanTalk59/AseanTalk2/aseantalk2.pdf). เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑.

ศุภวัฒน์ สิงห์สุวงษ์, “การจัดทำประมวลกฎหมายกับการเข้าถึงกฎหมายในประเทศไทย”. สำนักงาน

คณะกรรมการกฤษฎีกา www.krisdika.go.th. สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑.

อุทัย แซ่จ๋อ, บทเรียนผ่านเครือข่ายสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ, สืบค้นจากเว็บไซต์

<http://www.pbj.ac.th/IT11/C8.html>

เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑.

วิไลภรณ์ ศรีไพศาล, แนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูล, สืบค้นจากเว็บไซต์

www.stabundamrong.go.th/web/book/53/b6_53.pdf เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑.

ภาคผนวก

ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง รัฐสภากับการขับเคลื่อนอาเซียนในอนาคต โดยนายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง

ภารกิจของรัฐสภาต่อการขับเคลื่อนอาเซียนในห้าสิบปีข้างหน้า มันเป็นเรื่องยากที่ผู้จัดจัดให้พูดถึงเรื่องอนาคตห้าสิบปีข้างหน้า แค่เหลียวหลัง มองหลังไปห้าสิบปีข้างหน้า ที่ผ่านมาเรายังมองไม่เห็นห้าสิบปีที่ผ่านมาเราได้ทำอะไรไปแล้วบ้าง โดยเฉพาะตัวเองเข้ามามีส่วนร่วมในพัฒนาอาเซียนห้าสิบปี และจะให้ผมพูดอนาคตห้าสิบปีข้างหน้า ถ้าฟังอายุตัวเองก็ยังไม่ถึงอยู่แล้ว พูดเท่าที่คิดว่าน่าจะเป็นไปได้สำหรับภารกิจของรัฐสภา พูดเท่าที่ตัวเองเห็นว่าควรจะเป็นและอยากเห็นการขับเคลื่อนของรัฐสภาต่อการกิจอาเซียน พูดเท่าที่ผมคิดว่าความที่ควรจะเป็นต่อการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะต่อการเปลี่ยนแปลงในบริบทการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติต่อการกิจการขับเคลื่อนอาเซียนและมีบทพื้นฐานของผลประโยชน์ของประเทศชาติ และอยู่บนพื้นฐานของประชาคมอาเซียนร่วมกัน พวกเราทราบดีว่าการรวมตัวของประชาคมอาเซียน พวกเราทุกคนทราบดีว่าจุดเริ่มต้นเกิดขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๑๐ ที่มีการประชุมกัน (ปฏิญญากรุงเทพ) ซึ่งตอนนั้นก็ ๕ ประเทศที่เห็นพ้องต้องกันที่รวมตัวกัน ได้แก่ ประเทศไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และหลังจากนั้นอีก ๑๗ ปี ก็มีประเทศสมาชิกที่เหลืออีก ๕ ประเทศ ตัดสินใจมาเข้าร่วม ซึ่งก็เป็นภายหลังที่ปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เริ่มลดลง จากนั้นก็ได้มีการตกลงกรอบใหญ่ ๆ ซึ่งจะเป็เป้าหมายสำคัญของการรวมตัวกันเป็นสากลอาเซียน หรือที่รู้จักกันว่าเป็นสามเสาหลักของอาเซียน ได้แก่ เสาที่ว่าด้วยเรื่องการเมืองและความมั่นคง เสาที่ว่าด้วยเรื่องเศรษฐกิจ และเสาที่ว่าด้วยเรื่องของสังคมและวัฒนธรรม

เฉพาะเรื่องเศรษฐกิจข้อตกลงได้มีผลบังคับมาตั้งแต่สิ้นปี ๒๕๕๘ ขณะนี้ผ่านไปแล้วสองปีเศษ หลายคนยังบอกว่าข้อตกลงเรื่องประชาคมอาเซียนด้านเศรษฐกิจ (AEC) AEC เริ่มมีผลใช้บังคับเมื่อ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ หลายคนถึงบอกว่าสัมพัสภาพของการบรรลุข้อตกลงได้ยังไม่ค่อยชัดเจนนัก อาจจะเป็นด้วยเรื่องของการขับเคลื่อนร่วมกันของบรรดาสมาชิกทั้ง ๑๐ ประเทศ ยังมีความไม่ชัดเจนหลายประเทศอาจมีความพร้อมมากกว่า หลายประเทศยังอาจมีความไม่พร้อมมากกว่า แต่โดยส่วนตัวผมมองว่าประเด็นปัญหาหนึ่งน่าจะเกิดขึ้นจากการที่ยังไม่ค่อยเข้าใจถึงบริบทที่จะปฏิบัติร่วมกันเพื่อนำไปสู่การบรรลุข้อตกลง ซึ่งเป้าหมายของการเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งผมคิดว่าการที่จะบรรลุไปสู่ข้อตกลงเรื่องของประชาคมอาเซียนทุกฝ่ายจะต้องมีความเข้าใจว่า AEC เกิดขึ้นเพื่อผลประโยชน์อะไร มีเป้าหมายอะไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกเราฝ่ายนิติบัญญัติก็ต้องมีความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ด้วย ถ้าเราไม่เข้าใจเป้าหมายเราไม่สามารถที่จะกำหนดยุทธวิธีหรือยุทธศาสตร์การทำงานที่จะนำไปสู่เป้าหมายต่าง ๆ ได้ ผมเห็นว่า

เป้าหมายที่ ๑ ของการที่จะเป็น AEC นั้น เป็น AEC ไปเพื่ออะไร เป็น AEC เพื่อให้อาเซียนเป็น ตลาดการค้าและชายผลผลิตเดียวกัน นั่นคือเป้าหมายที่ควรจะเป็นในประการที่ ๑

เป้าหมายที่ ๒ เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าในภูมิภาคนี้ให้มีความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าได้อย่างเท่าเทียมและสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นได้

เป้าหมายที่ ๓ เป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ ด้วยหลักความเสมอภาคนั้นหมายความว่าใน ๑๐ ประเทศของการเป็นสมาชิก AEC ประเทศที่มีความเข้มแข็งหรือมีความแข็งแกร่งทางด้านเศรษฐกิจมากกว่าก็ต้องเข้ามาสนับสนุน ช่วยเหลือประเทศที่มีความเข้มแข็งหรือมีความแข็งแกร่งน้อยกว่าเพื่อให้ภูมิภาคนี้มีความเสมอภาคในด้านเศรษฐกิจ และที่สุดเมื่อมีความเสมอภาคเรื่องเศรษฐกิจและที่สุดเมื่อมีความเสมอภาคเรื่องเศรษฐกิจแล้วมันจะนำมาสู่

เป้าหมายที่ ๔ เป็นภูมิภาคที่มีความสามารถในการที่จะแข่งขันกับเศรษฐกิจระดับโลกได้ ถ้าตราบใดใน AEC มีความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจ ตราบใด AEC เองยังมีความแตกต่างในเรื่องของฐานะเศรษฐกิจในประชาคมอาเซียนด้วยตัวเอง ตราบนั้น AEC เองจะคงมีความแข่งขันด้วยตัวเอง และเมื่อมันจะทำให้ความสามารถของภูมิภาคในการที่จะแข่งขันกับชาวโลกด้อยลงไป

เมื่อเราเห็นพ้องต้องกันว่าเป้าหมายของ AEC ซึ่งเป็นหนึ่งในสามเสาหลักของการรวมตัวกันเป็นอาเซียนมีเป้าหมายต่าง ๆ เราควรที่ขับเคลื่อนอาเซียนต่อไปอย่างไร ถ้าเราหันกลับไปศึกษาข้อตกลงต่าง ๆ ภายใต้เสาหลักของการเป็น AEC เราจะเห็นว่า มีข้อตกลงเยอะมาก หลายข้อตกลงมีผลทำให้ประเทศสมาชิกจะต้องไปออกกฎหมายภายในเพื่อให้เป็นไปตามข้อผูกพัน หลายข้อตกลงเป็นเพียงเจตจำนงร่วมกันว่าจะปฏิบัติไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่งตามที่ข้อตกลงต่าง ๆ ได้กำหนดไว้ แต่ไม่ถึงขั้นบังคับว่าประเทศสมาชิกต้องไปปรับปรุงกฎหมายภายใน เพราะฉะนั้นในการที่จะบรรลุข้อตกลง AEC เรื่องเสาเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะต้องปฏิบัติตามข้อตกลงซึ่งมีผลผูกพันให้ประเทศสมาชิกต้องไปปรับปรุงกฎหมายภายในก็ดี หรือการปฏิบัติตามเจตจำนงผ่านข้อตกลงต่าง ๆ ที่ทำขึ้นแม้จะไม่มีผลถึงขั้นบังคับให้ประเทศสมาชิกจะต้องไปออกกฎหมายภายในก็ดี แต่ทั้งหมดจะมีผลที่ทำให้ประเทศสมาชิกจะต้องปฏิบัติตามหรือควรที่จะต้องปฏิบัติตาม ขึ้นอยู่กับชนิดและประเภทของความผูกพันในข้อตกลงต่าง ๆ เมื่อเป็นเช่นนี้สิ่งที่จะต้องมองย้อนลงมาในบริบทของการเป็นฝ่ายนิติบัญญัติก็คือ ดังนั้นกระบวนการตรากฎหมายภายในประเทศของกลุ่ม AEC ถูกประเทศอาเซียนเพื่อไปตอบโจทย์เป้าหมายของการเป็น AEC ควรจะต้องมีบริบทอย่างไร ก็มีโจทย์ที่หลายคนคิดในเรื่องนี้ หลายคนก็บอกว่าประเทศในกลุ่มสมาชิกเวลาออกกฎหมายภายในของตัวเอง ควรที่จะต้องมีลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกฎหมาย ความหมายของการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกฎหมาย ถ้าเป็นความหมายอย่างกว้างก็คือ กติกาหรือหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ผ่านกฎหมายภายในของประเทศสมาชิกต่าง ๆ ควรที่จะมีหลักเกณฑ์และกติกาอย่างเดียวกันทั้ง ๑๐ ประเทศ ถ้ามองความหมายของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในภาคแคบก็คือ กฎหมาย

ภายในของแต่ละประเทศควรที่จะสอดคล้องกับข้อผูกพันที่ประเทศสมาชิกมีอยู่กับข้อตกลงต่าง ๆ ไม่ว่าจะ ข้อผูกพันนั้นจะเป็นลักษณะข้อบังคับที่เราจะต้องออกกฎหมายภายในที่สอดคล้องกับข้อผูกพันหรือไม่มี ลักษณะบังคับ คือ เป็นเพียงเจตจำนงของ ๑๐ ประเทศร่วมกัน

ตรงนี้จะเรียนท่านทั้งหลายว่า จึงเป็นบทบาทสำคัญที่ฝ่ายนิติบัญญัติจะต้องปรับตัวเอง ในยุคสมัยขณะนี้ที่เป็นยุคสมัยของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ทำหน้าที่ทั้งสภาผู้แทนราษฎรวุฒิสภาและรัฐสภา (ซึ่งเป็นคนริเริ่มให้ทำเว็บไซต์เกี่ยวกับฐานข้อมูลกฎหมายอาเซียน เพื่อจะเป็นฐานข้อมูลและเครื่องมือสำคัญให้กับสมาชิก เพื่อนข้าราชการทั้งหลาย เพื่อนข้าราชการที่ทำงานในส่วนกรมการคณะต่างๆ และเพื่อนข้าราชการที่ทำงานในสำนักวิชาการ สำนักกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการที่จะช่วยกัน ให้ความเห็น บทวิเคราะห์เวลามีร่างกฎหมายต่าง ๆ เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา) กรมการคณะต่าง ๆ มีบทบาทสำคัญในการให้ความเห็นต่อท่านกรมการ เวลากลุ่มเป้าหมายให้รับผิดชอบร่างกฎหมายต่าง ๆ ในชั้นกรมการ ประเด็นหนึ่งที่ควรจะเป็นอย่างยิ่ง แต่ยังไม่ได้เป็นอย่างยิ่ง คือ เป็นอย่างน้อยอยู่ที่คิดว่าน้อยเกินไป ก็คือ การพิจารณาร่างกฎหมายต่าง ๆ ยังขาดการพิจารณาในลักษณะเชิงเปรียบเทียบ กับกฎหมายในกลุ่มอาเซียนและยังขาดการพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบกับข้อผูกพันต่าง ๆ ถ้าเป็น ข้อผูกพันที่มีผลบังคับให้ประเทศสมาชิกรับเอาข้อผูกพันนั้นไปแล้วจะต้องไปออกกฎหมายภายในให้ สอดคล้องกับข้อผูกพันนั้นไม่ค่อยจะมีปัญหามาก แต่ไม่ใช่ไม่มีปัญหาต้องคิดเลย บ่อยครั้งที่เราจะเห็น ผู้เสนอกฎหมายหรือหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นเจ้าของร่างกฎหมายมาให้ข้อมูลกับพวกเรา ก็มักจะให้ ข้อมูลไปในน้ำหนักที่ว่าความจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายฉบับนี้เพื่อมีข้อผูกพันอย่างหนึ่งอย่างใดอยู่ ดังนั้นจึงต้องออกกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามข้อผูกพัน ถ้าคิดแค่นั้นก็ได้แค่นั้น ถ้าคิดแค่นั้นก้าวกระโดด ของประเทศไทยก็จะเป็นผู้ก้าวเดินตาม เราไม่มีโอกาสเป็นศูนย์กลางของอาเซียน เราไม่มีโอกาสที่จะเป็น ผู้ถือธงเดินนำหน้าอีก ๙ ประเทศ ในสมาชิกอาเซียน

อีกด้านหนึ่งถ้าสมมติว่าเป็นกฎหมายที่เราจะต้องไม่มีหน้าที่ที่จะถูกบังคับให้ออก แต่เราออก กฎหมายนั้น ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับเจตจำนง อันนี้เป็นเรื่องยากเข้าไปอีกที่ต้องคิดรายละเอียดและ จะต้องมียุทธศาสตร์การคิดอย่างลึกซึ้งเพียงพอว่ากฎหมายที่ไม่ถูกบังคับให้ออก แต่ประเทศไทย เห็นสมควรว่าจะต้องออกมียุทธศาสตร์การคิดอย่างไร ออกแล้วจะมีเหตุผลกระทบในเชิงบวกเชิงลบ กับประเทศอย่างไร ถ้าจะใช้ถ้อยคำตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๗๗ วรรคสอง ก็คือ ต้องวิเคราะห์อย่างเป็น ระบบและรอบด้าน อันนี้ค่อนข้างเป็นรายละเอียดที่ลึกซึ้งและอาศัยคนที่มีความรู้ที่สามารถคิดเป็นระบบ และสามารถคิดเป็นรอบด้านเพื่อผลประโยชน์ของประเทศได้ ตรงนี้คือสิ่งที่เราขาดอยู่

ถามว่าทำไมจากนี้ไปบริบทการขับเคลื่อนของรัฐสภาต่อภารกิจของอาเซียนจึงต้องคิดเรื่องนี้ก่อน คือคิดเรื่องของการผ่านกฎหมายที่มีลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งในมิติอย่างกว้างและมิติอย่างแคบ ที่ผมได้เรียนไปแล้ว เพราะมันจะลดแรงเสียดทานหลังจากที่เราประกาศใช้กฎหมายออกไปแล้ว

และกฎหมายฉบับนั้น ๆ เป็นกฎหมายที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับเชื่อมโยงหรือแม้กระทั่งมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของอาเซียนโดยรวม ยกตัวอย่างง่าย ๆ ว่า ถ้าวันหนึ่งเราต้องบังคับใช้กฎหมายภายในของเราแล้วผลของการตีความของการใช้บังคับกฎหมายภายในของเราเกิดความแตกต่าง จะแตกต่างในลักษณะสอดคล้องก็ดี หรือแตกต่างในลักษณะขัดแย้งกับข้อตกลงที่มีอยู่ของอาเซียน เราจะใช้กฎหมายฉบับไหนบังคับระหว่างข้อตกลงซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมายภายใน เห็นไหมว่าถ้าเรายังคงบัญญัติกฎหมายโดยดูเฉพาะเนื้อหาสาระภายในของกฎหมายฉบับนั้นเองโดยไม่มองออกไปในโลกภายนอกแล้วและเขียนกฎหมายให้มีลักษณะอันหนึ่งอันเดียวกัน เวลาบังคับใช้กฎหมายจะเกิดปัญหาในลักษณะอย่างนี้เกิดขึ้น ยกตัวอย่าง สิ่งที่เราเริ่มเป็นประเด็นเข้าสู่การอภิปรายในที่ประชุมรัฐสภา เมื่อสัปดาห์ที่แล้วมีการเสนอพระราชบัญญัติฉบับหนึ่ง คือพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ซึ่งกรมทรัพย์สินทางปัญญาก็นำข้อมูลมาแจ้งให้ทราบตามกฎหมายฉบับนี้ต้องออกตามข้อบังคับที่เราได้อยู่เหมือนชาวโลก แต่ปรากฏว่าพอไปอ่านข้อผูกพันฉบับนั้นซึ่งในวันเดียวกันนั้น สภาให้ความเห็นชอบอนุมัติให้รัฐบาลไปให้สัตยาบันข้อผูกพันฉบับนั้นได้ และวันเดียวกันเราก็พิจารณากฎหมายที่จะต้องออกตามข้อผูกพัน ปรากฏว่าเนื้อหาสาระลิขสิทธิ์ฉบับที่แก้ไขใหม่เราบัญญัติเนื้อหาขยายความมากกว่าข้อผูกพันที่เราจะต้องออกกฎหมายภายใน ถ้ามองผิดใหม่ในเมื่อข้อผูกพันบอกว่าให้ประเทศสมาชิกไปออกกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนั้นเรื่องนี้โดยมีสาระสำคัญแค่เพียง AEC แต่เราเขียนขยายกฎหมายภายในไปถึง Z เลย เราผิดใหม่ คำตอบ คือ ผิด ในเรื่องนี้แยกเป็น ๒ ประเด็น คือ

ประเด็นที่ ๑ เนื้อหาสาระที่เราขยายไป A ถึง Z นั้นแปลว่าเรามี A B C อยู่ ตัดข้อผูกพันที่เราจะต้องออก ตรงนี้เราถูกในฐานะที่เราให้สัตยาบันเราก็ปฏิบัติตามข้อผูกพันนั้น ก็ได้ออกกฎหมายภายใน แต่ข้อความที่เราขยายไปถึง Z นั้น เป็นข้อความที่ไม่ผิด ไม่มีข้อผูกพันไหนที่จะบอกว่าประเทศสมาชิกไม่มีสิทธิที่จะออกกฎหมายภายใน ขยายความหรือให้สิทธิประชาชนภายในประเทศของตัวเองมากกว่านั้น อะไรเป็นหลักที่จะคิดว่าถูกหรือผิดในส่วนที่ข้อความที่เราขยายมากกว่าความผูกพันที่เรามี ก็คือประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติที่เราจะต้องคิดว่าการมีสิทธิมากกว่าข้อผูกพันนั้นมันเป็นประโยชน์สำหรับประชาชนมากกว่าหรือเปล่า เช่น ลำพังพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฉบับนั้นเป็นประโยชน์ต่อผู้พิการมากกว่าหรือเปล่าและเป็นช่องทางที่จะทำให้เจ้าของลิขสิทธิ์เขาออกมาต่อต้านกฎหมายฉบับนี้หรือไม่ว่าต่อไปงานอันนี้เป็นลิขสิทธิ์ของเขา เมื่อเข้าสู่ประเทศไทยแล้วอาจจะนำไปทำซ้ำเผยแพร่ได้มากกว่าข้อผูกพันที่มีอยู่จะเกิดกระแสด้านเหล่านี้เกิดขึ้นหรือไม่ อันนี้ก็คือการที่จะต้องผ่านการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและรอบด้าน

ประเด็นที่ ๒ อะไรเป็นผลประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มันจะนำไปสู่การตอบโจทก์เรื่องของการมียุทธศาสตร์ความคิดที่แหลมคมและการแสดงถึงภาวะการณเป็นผู้นำ อะไรก็ตามที่ปฏิบัติตามข้อผูกพันแล้วอาจทำให้ประเทศชาติที่จะต้องสูญเสียผลประโยชน์หรือประเทศชาติอยู่

ในภาวะของการที่ยังไม่มีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามข้อผูกพันนั้นหรือประชาชนในประเทศยังขาดการเตรียมความพร้อมการออกกฎหมายภายในเพื่อให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับกฎหมายภายนอกหรือให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับข้อผูกพันต่าง ๆ ที่มีอยู่ ก็ต้องออกด้วยความระมัดระวัง อย่าตีวงให้มันกว้างนัก แต่ถ้าอะไรที่เราคิดว่าประเทศมีความพร้อมเราพร้อมที่จะแสดงภาวะการณืเป็นผู้นำ พร้อมที่จะชี้้นำให้ประเทศอื่นเขาเห็นถึงศักยภาพของประเทศอย่างนั้น เราสามารถที่จะออกกฎหมายภายในที่จะขยายวงออกไปได้ภายใต้ผลประโยชน์ร่วมกัน โดยมีผลประโยชน์ของประเทศเป็นตัวตั้งแล้ว พยายามรักษาผลประโยชน์อย่างเสมอภาคของประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนด้วยกันเอง

การที่จะนำไปสู่จุดเดิณดังกล่าวได้สำคัญ คือ สภาจะต้องปรับปรุงกระบวนการในการตรากฎหมาย เริ่มตั้งแต่วิธีการในการทำบทวิเคราะห์กฎหมายผ่านบรรดาเพื่อนข้าราชการทั้งหลาย อาจจะเป็นสำนักวิชาการ สำนักกฎหมาย ในการที่จะเสนอบทวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบมากขึ้น จากเดิมที่เราอาจมีการเปรียบเทียบระหว่างกฎหมายภายในของประเทศเพื่อรักษาความเป็นเอกภาพของระบบกฎหมายภายในของประเทศ แต่ ณ เวลานี้โลกเปลี่ยนแล้ว เราก็ต้องขยายวง ปรับวิธีการทำงานใหม่ ก็คือ การทำผลวิเคราะห์กฎหมายในเชิงเปรียบเทียบกับโลกภายนอก เริ่มตั้งแต่กลุ่มอาเซียนด้วยกันเองในฐานะที่มีข้อผูกพัน แต่ไม่ได้หมายความว่าเราจะไปจำกัดวิธีคิด วิธีวิเคราะห์ของเราอยู่แค่เพียงการศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายของกลุ่มประเทศอาเซียนเท่านั้นเอง แต่จะต้องออกไปในโลกกว้างด้วย เพราะเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งของการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน เป้าหมายที่ ๔ เมื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันยกระดับเรื่องของความเสมอภาคในเรื่องของเศรษฐกิจในประชาคมอาเซียนแล้ว ก็จะนำไปสู่เป้าหมายสุดท้าย คือ อาเซียนต้องมีความสามารถในการที่จะไปแข่งขันกับเวทีโลกได้ การแข่งขันในเวทีโลก ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้ประเทศแข่งขันและไม่เกิดการเสียเปรียบคือกฎหมายซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการที่จะพาประเทศไปแข่งขันกับชาวโลก ถ้ากฎหมายเรายังขาดความทันสมัยชาวโลกก็จะดูแคลนว่าประเทศคุณขาดกฎกติกาเรื่องนั้นเรื่องนี้อยู่ ไม่เอื้อที่เค้าจะมาลงทุนหรือทำธุรกิจกับประเทศไทย แต่ถ้ากฎหมายเรายกระดับอย่างเข้มข้นมากกว่าเขาก็จะเมินหน้าหนี เช่นเดียวกันว่ากติกาของประเทศไทยเข้มงวดมากกว่าจนกระทั่งเขาขาดความเป็นอิสระหรือขาดความคล่องตัวในการที่จะมาลงทุนหรือทำการค้าการขายกับประเทศไทยอย่างนี้เป็นต้น

เพราะฉะนั้นการรักษาสิทธิของกฎหมายในประเทศนอกเหนือไปจากที่จะทำอะไรให้กฎหมายภายในของเราเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันผ่านกระบวนการวิเคราะห์ในเชิงเปรียบเทียบทั้งกฎหมายในกลุ่มอาเซียนและกฎหมายในภูมิภาคนอกอาเซียนด้วยกันแล้ว สิ่งที่จะต้องเพิ่มเติมคือแนวความคิดหรือยุทธศาสตร์ความคิด ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ยาก คนที่จะให้ความคิดประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ได้จะต้องเป็นคนที่มีความรู้คลุกคลีกับงานกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการร่างกฎหมายฉบับนั้น ๆ มาพอสมควร จึงจะสามารถมองภาพออกได้ว่าเวลาเราร่างกฎหมาย เราเขียนกฎหมาย เราควรที่จะให้รายละเอียด

เนื้อหานี้มีความเข้มข้นมากน้อยแค่ไหน เป้าหมายของการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือโดยเฉพาะกฎหมายในกลุ่มกฎหมายเศรษฐกิจ กลุ่มกฎหมายที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายในกลุ่มที่เกี่ยวกับการค้าการลงทุน เป็นกฎหมายที่จะต้องอาศัยยุทธศาสตร์ความคิดค่อนข้างสูงมาก กฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้จะสามารถมองเห็นและประสบความสำเร็จได้ก็คือ การที่จะต้องศึกษาเชิงเปรียบเทียบกับประเทศที่มีพัฒนาการทางกฎหมายเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้มาก่อนประเทศไทย และถอดประสบการณ์ของประเทศต่าง ๆ เหล่านี้ว่าเค้ามีวิวัฒนาการทางกฎหมายอย่างไร จุดเริ่มต้นของการตรากฎหมายนั้น ๆ แล้วที่สุดเค้ามีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้างหรือไม่ ถ้ามีแสดงว่าจุดเริ่มต้นของการตรากฎหมายไม่ใช่บังคับแล้วเค้าประสบปัญหา จึงต้องมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง กระบวนการเนื้อหา ขั้นตอนของการแก้ไขแต่ละขั้นตอนนั้นเพื่อวัตถุประสงค์อะไร ทั้งหมดคือสิ่งที่ฝ่ายนิติบัญญัติจะต้องเรียนรู้แล้วก็นำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการในการทำงานและกระบวนการทัศนในการคิดต่อระบบงานนิติบัญญัติในห้าสิบปีข้างหน้า สุดท้ายขอฝากว่าการตรากฎหมายที่จะไม่ให้ขัดแย้งกับกฎหมายระหว่างประเทศมีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างน้อย ๓ ประการ

ประการแรก คือ หลีกเลี่ยงการมีกฎหมายที่มีความขัดหรือแย้งกับข้อตกลงต่าง ๆ ที่เรามีอยู่กับประชาคมอาเซียน

ประการที่สอง คือ เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการตีความ

ประการที่สาม คือ เพื่อเป็นการวางยุทธศาสตร์ให้กับประเทศไทยในการที่เราจะเป็นศูนย์กลางของอาเซียน หรือถ้าเป็นไปได้มากกว่านั้นคือการเป็นผู้นำของกลุ่มอาเซียน

แนวความคิดในเรื่องของรัฐสภากับการขับเคลื่อนอาเซียนในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการบัญญัติกฎหมายในฐานะที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเพื่อนข้าราชการทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับภารกิจเรื่องของการบรรยายกฎหมายจะได้นำเอาแนวความคิดนี้ไปใช้ปรับปรุงการทำงานต่อไปในอนาคต เพื่อให้กฎหมายของประเทศไทยเป็นกฎหมายที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับความผูกพันที่ประเทศมีความผูกพันกับภูมิภาคอาเซียนและผูกพันกับชาวโลก เพื่อให้กฎหมายของประเทศไทยเป็นกฎหมายที่มีความเป็นสากลและที่สำคัญอย่างยิ่งเพื่อให้กฎหมายของประเทศไทยเป็นเครื่องมือของประเทศในการขับเคลื่อนให้ประเทศไทยสามารถไปยืนอยู่บนเวทีในระดับภูมิภาคอาเซียน และไปยืนอยู่ในเวทีระดับโลกได้อย่างสง่างาม.

คำสั่งคณะกรรมการจัดการความรู้ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ที่ ๗ /๒๕๖๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียน
ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ตามคำสั่งสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ที่ ๗๑๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการจัดการความรู้และเผยแพร่ความรู้ให้แก่บุคลากรของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา นั้น

เนื่องจากฐานข้อมูลด้านกฎหมายอาเซียนในเว็บไซต์ <http://asean-law.senate.go.th> ซึ่งเป็นองค์ความรู้ทางวิชาการอันสำคัญประการหนึ่งของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาที่ได้ดำเนินการจัดทำขึ้นและพัฒนาตามนโยบายของผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาโดยการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรมาจากหลายสำนักมาร่วมกันจัดทำและพัฒนาฐานข้อมูล และเพื่อให้การดำเนินการจัดทำองค์ความรู้และการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา มีความต่อเนื่องเป็นระบบตามนโยบายและทิศทางในการจัดการความรู้ และสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับภารกิจหลักของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ซึ่งในคราวการประชุมคณะกรรมการจัดการความรู้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมมีมติเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการหนึ่งเพื่อดำเนินการจัดทำองค์ความรู้และพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ดังนั้น จึงเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประกอบด้วย

๑. นางละออ ภูธรใจ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒. นายพงษ์กิตติ อรุณภักดีสกุล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๓. นางสาวมาลี พิลาหอม	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๔. นางสาววันทนี๋ สายพิมพ์ิน	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๕. ร.ต.อ.หญิง วิริญญา ประสพสุข	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖. นายสมไบ มูลจันท์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นางสาวแก้วเกศร์ ถาวรพันธ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายนรมิตร คุณโลกยะ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นางสาวสุพัตรา วรรณศิริกุล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. นายทศพร แยมวงษ์	หัวหน้าคณะกรรมการ
๑๑. นายบุญสงค์ ลาคำ	รองหัวหน้าคณะกรรมการ

๑๒. นายรุ่งธรรม ...

๑๒. นายรุ่งธรรม เปรมมางกูร	คณะกรรมการ
๑๓. นางทุติยาพร ทวนทอง	คณะกรรมการ
๑๔. นางมณฑาทิพย์ กริมหา	คณะกรรมการ
๑๕. นางปิยมาภรณ์ ทองปุย	คณะกรรมการ
๑๖. นายกำธร ขวัญเสนต์	คณะกรรมการ
๑๗. นางสาวจุฑาทลักษณ์ จำปาทอง	คณะกรรมการ
๑๘. นางสาวเพลินตา ตันรังสรรค์	คณะกรรมการ
๑๙. นางสาวมาณริกา จันทาโก	คณะกรรมการ
๒๐. นายปณิษฐ์ ปทุมวัฒน์	คณะกรรมการ
๒๑. นายกิตติศักดิ์ อุไรวงศ์	คณะกรรมการ
๒๒. นายวราพงษ์ เทพรงค์ทอง	คณะกรรมการ
๒๓. นายรัฐพล บุญสอน	คณะกรรมการ
๒๔. นายเรวัต วรรณนุรักษ์	คณะกรรมการ
๒๕. นางสาวศิวพร กลางณรงค์	คณะกรรมการ
๒๖. นางสาวธนิภาณีย์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา	คณะกรรมการ
๒๗. นางสาวบุษกร วิทยานุกรณ์	คณะกรรมการ
๒๘. นางนภัสสร จินตวิโรจน์ ชั้นประดับ	คณะกรรมการ
๒๙. นายพิชชา พุ่มชูศรี	คณะกรรมการ
๓๐. นายปิยะชาติ ชื่นจิต	คณะกรรมการ
๓๑. นายอชิษฐ์ ศิลป์ธนะวาณิช	คณะกรรมการ
๓๒. นางสาวสัจจรัตน์ พิชาติปัจจา	คณะกรรมการ
๓๓. นายสุกรี สุหลง	คณะกรรมการ
๓๔. นายณัฐภูมิ พลสนะ	คณะกรรมการ
๓๕. นางสาวมัญชรี พงศ์สุทธิ	คณะกรรมการ
๓๖. นางสาวอมรรัตน์ อินนุมาตร	คณะกรรมการ
๓๗. นางสาวภาระนา แก้วทรายขาว	คณะกรรมการ
๓๘. นางสาวสายใจ เกษสุวรรณ	คณะกรรมการ
๓๙. นางสาวจิรียาภา ขจรบุญ	คณะกรรมการ
๔๐. นายอภิวัฒน์ สุดสาว	คณะกรรมการและเลขานุการ
๔๑. นางสาวอริยพร โพธิ์ใส	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๒. นางหฤทัย มิตรประถัมภ์	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๓. นางสาวนิตยา นาคเกษม	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการฯ มีหน้าที่ ดังนี้

๑. ดำเนินการจัดการความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
  ๒. ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาให้บุคลากรสามารถเข้าถึงเข้าใจได้ง่ายและสะดวก โดยผ่านสื่อรูปแบบต่างๆ อาทิ หนังสือหรือคู่มือการสืบค้นข้อมูลในเว็บไซต์
  ๓. จัดทำรายงานองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายของอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
  ๔. ติดตามประเมินผลและรายงานผลการจัดการความรู้ต่อคณะกรรมการจัดการความรู้ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาและคณะกรรมการจัดการความรู้ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
  ๕. ดำเนินการในเรื่องอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

(นางสาวมาลี พิลาหอม)
ประธานกรรมการจัดการความรู้
ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

การใช้งานระบบบริหารจัดการข้อมูล กฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียน

ในเว็บไซต์ข้อมูลกฎหมายในกลุ่มอาเซียน
<http://asean-law.senate.go.th>

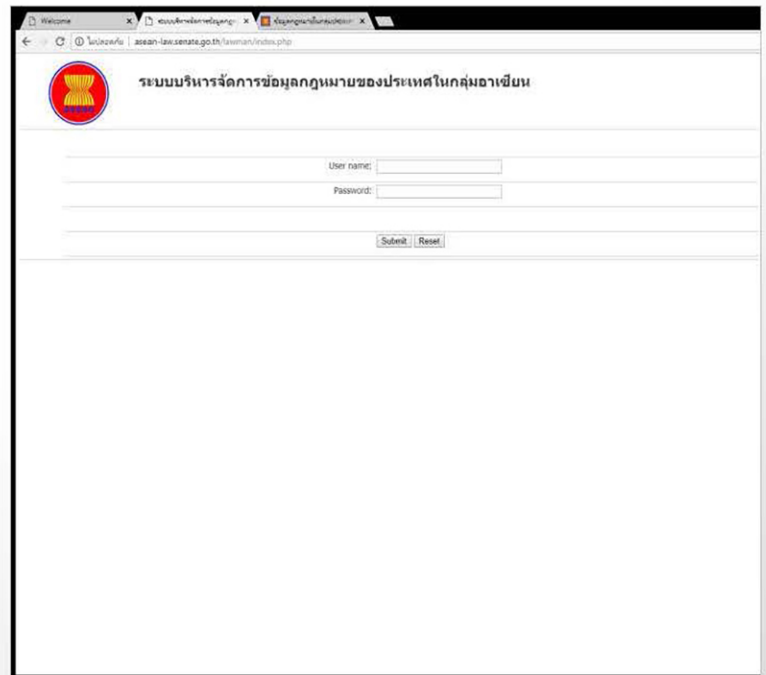
เว็บไซต์ข้อมูลกฎหมายในกลุ่มอาเซียน

- รัฐธรรมนูญ 10 ประเทศ
- ตราสารทางกฎหมาย
- กฎหมาย (พ.ร.บ.) 10 ประเทศ

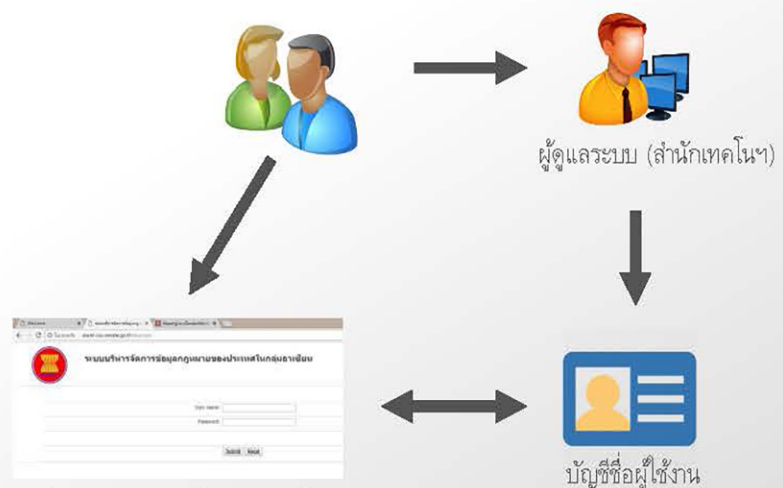
ระบบบริหารจัดการข้อมูล กฎหมายของประเทศในกลุ่ม อาเซียนทำอะไร

- จัดการข้อมูลกฎหมาย เช่น ชื่อ
กฎหมาย ประเภทกฎหมาย วันที่
ประกาศใช้ คำสำคัญ ทั้งภาษาไทย
และอังกฤษ
- จัดการข้อมูลเนื้อหาของกฎหมาย
ได้แก่ html link และ PDF file
- จัดการข้อมูลการแปลเป็น
ภาษาต่างประเทศ
- จัดการข้อมูลการแสดงผลกฎหมายใน
แบบ Infographic

วิธีการเข้าใช้งานระบบบริหารจัดการข้อมูล กฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียน

- กรณียังไม่มีชื่อผู้ใช้งานระบบ
  - แจ้งชื่อและรายละเอียดอื่นๆให้ผู้ดูแลระบบ (Admin)
  - ผู้ดูแลระบบเพิ่มข้อมูลบัญชีผู้ใช้
  - ผู้ใช้งานสามารถ login เข้าใช้งานระบบได้
- จำชื่อไม่ได้ ลืมรหัสผ่าน
  - ให้ผู้ดูแลระบบเรียกดูบัญชีผู้ใช้แล้วแจ้งกลับไปยังผู้ใช้งาน
  - ยกเลิกบัญชีผู้ใช้เดิมแล้วลงทะเบียนใหม่

<http://asean-law.senate.go.th/lawman>

วิธีการเข้าใช้งานระบบบริหารจัดการข้อมูล กฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียน

- ข้อมูลบัญชีผู้ใช้งาน
  - ชื่อ-นามสกุล
  - ตำแหน่ง
  - กลุ่มงาน
  - สำนัก
  - ชื่อผู้ใช้ (User name) ใช้ชื่ออีเมล
  - รหัสผ่าน 5-15 ตัวอักษร

เพิ่มผู้ใช้งานระบบ

ชื่อ-นามสกุล:	<input type="text"/>
ตำแหน่ง:	<input type="text"/>
สังกัดหน่วยงาน/กอง/สาขา:	<input type="text"/>
สำนัก/กอง:	<input type="text"/>
หน่วยงาน:	<input type="text"/>
ประเภทผู้ใช้:	<input type="text"/>
ชื่อผู้ใช้: (ใช้ชื่อ e-mail)	<input type="text"/> <input type="button" value="Check existing user"/> <input type="button" value="Validate email"/>
รหัสผ่าน: (5-15 ตัวอักษร: ๓-๕ ตัวอักษรทั้งตัวเลข และตัวอักษรตัวน้อย ๕ ตัวอักษรทั้งตัว)	<input type="text"/>
<input type="button" value="Submit"/> <input type="button" value="Cancel"/>	

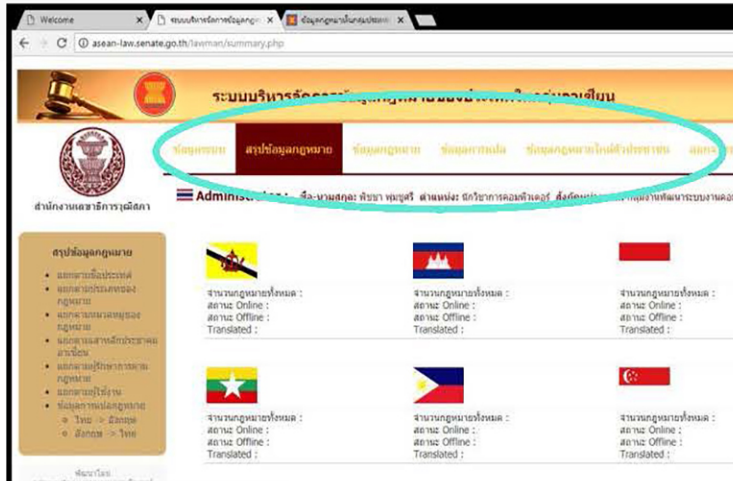
วิธีการเข้าใช้งานระบบบริหารจัดการข้อมูล กฎหมายของประเทศในกลุ่มอาเซียน

- มีชื่อผู้ใช้งานอยู่แล้ว
  - Login เข้าระบบที่ URL: asean-law.senate.go.th/lawman
  - กรอกชื่อผู้ใช้และรหัสผ่าน

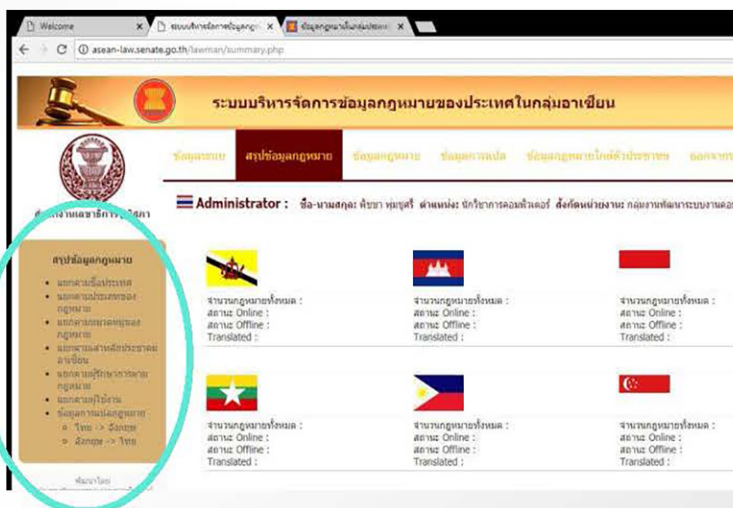
<http://asean-law.senate.go.th/lawman>

ส่วนประกอบของระบบฯ

- เมนูหลัก
- สรุปข้อมูลกฎหมาย
- ข้อมูลกฎหมาย
- ข้อมูลการแปล
- ข้อมูลกฎหมายใกล้ตัวประชาชน (Infographic)

ส่วนประกอบของระบบฯ

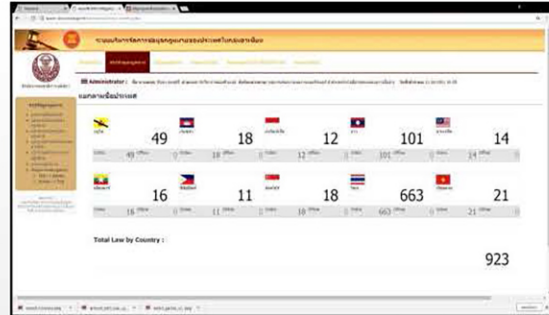
- เมนูย่อยการทำงานภายใน
- แบ่งการจัดการข้อมูลภายในตามเมนูหลักนั้นๆ
- แสดงรายละเอียดการทำงานของระบบการบริหารจัดการข้อมูลกฎหมาย

เมนูหลัก-สรุปข้อมูลกฎหมาย

สถานะของข้อมูลกฎหมาย

ข้อมูลกฎหมายแยกตามประเทศ

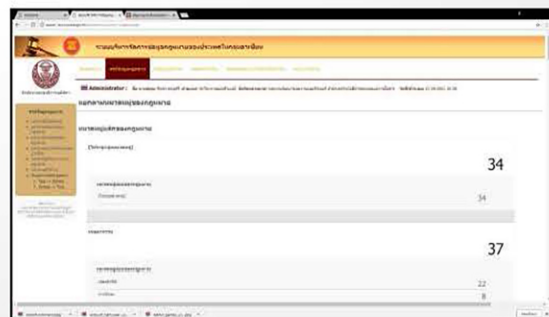

เมนูหลัก-สรุปข้อมูลกฎหมาย

ข้อมูลกฎหมายแยกตามประเภทของกฎหมาย

ข้อมูลกฎหมายแยกตามหมวดหมู่ที่เกี่ยวข้อง

เมนูหลัก-ข้อมูลกฎหมาย

การจัดการข้อมูลกฎหมาย

- ข้อมูลกฎหมายราชการ
ปรับปรุง (ทั้งหมด 1,888 รายการ)
- กฤษฎา (186)
- ราชโองการ (122)
- ราชลัญจเรข (422)
- เข็มนาฬร (180)
- พินัยพินัย (112)
- ลิสต์ไพล (609)
- เว็ทนาม (257)
- เพิ่มข้อมูลกฎหมายใหม่
- ข้อมูลกฎหมาย
  - บรูไน (49)
  - กฤษฎา (18)
  - ราชโองการ (12)
  - ลว (101)
  - ราชลัญจเรข (14)
  - เข็มนาฬร (16)
  - พินัยพินัย (11)
  - ลิสต์ไพล (18)
  - เว็ทนาม (21)
- ประมวลกฎหมายอาญา
- ประมวลกฎหมายแพ่ง

ชื่อกฎหมาย (ภาษาไทย):

ชื่อกฎหมาย (ภาษาอังกฤษ):

ชื่อกฎหมาย (ภาษาอื่น):

วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา:

วันที่มีผลบังคับใช้:

สถานะการประกาศใช้กฎหมาย: *

ประเภทของกฎหมาย: *

เสถียรภาพประชาคมอาเซียน:
  ASEAN Political-Security Community (APSC)
 ASEAN Economic Community (AEC)
 ASEAN Socio-Cultural Community (ASCC)

หมวดหมู่ของกฎหมาย: *

คำสำคัญ:

ประเทศ: *

ผู้กษาการตามกฎหมาย: (เลือกชื่อประเทศก่อน)

อ้างอิงแหล่งข้อมูลกฎหมาย:

สถานะของข้อมูล: *

เพิ่มข้อมูลกฎหมายใหม่

เมนูหลัก-ข้อมูลกฎหมาย

การจัดการข้อมูลกฎหมาย

- ข้อมูลกฎหมายราชการ
ปรับปรุง (ทั้งหมด 1,888 รายการ)
- กฤษฎา (186)
- ราชโองการ (122)
- ราชลัญจเรข (422)
- เข็มนาฬร (180)
- พินัยพินัย (112)
- ลิสต์ไพล (609)
- เว็ทนาม (257)
- เพิ่มข้อมูลกฎหมายใหม่
- ข้อมูลกฎหมาย
  - บรูไน (49)
  - กฤษฎา (18)
  - ราชโองการ (12)
  - ลว (101)
  - ราชลัญจเรข (14)
  - เข็มนาฬร (16)
  - พินัยพินัย (11)
  - ลิสต์ไพล (18)
  - เว็ทนาม (21)
- ประมวลกฎหมายอาญา
- ประมวลกฎหมายแพ่ง

Search Cambodia law

ชื่อกฎหมาย: ประเภทของกฎหมาย: สถานะการมีผลใช้กฎหมาย:

ชื่อกฎหมาย (ไทย)	ชื่อกฎหมาย (อังกฤษ)	ชื่อกฎหมาย (ภาษาอื่น)	สถานะของกฎหมาย	ประเภทของกฎหมาย	สถานะการมีผลใช้กฎหมาย	Keyword	เสถียรภาพประชาคมอาเซียน	ผู้กษาการตามกฎหมาย	
1 กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรม พ.ศ. 1996	Law on the Protection of Cultural Heritage (1996)	ตามปฏิญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยมรดกทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2530 สืบค้นเมื่อวันที่ 20/08/2019	Online	พระราชบัญญัติ	Enforce	3 คำ Add Keyword	ASEC	-	<input type="button" value="🔍"/> <input type="button" value="🗑️"/> <input type="button" value="🔄"/>
2 กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ พ.ศ. 2539	Law on Environmental Protection and Natural Resource Management, 1996		Online	พระราชบัญญัติ	Enforce	13 คำ Add Keyword	AEC, ASCC	-	<input type="button" value="🔍"/> <input type="button" value="🗑️"/> <input type="button" value="🔄"/>
3 กฎหมายว่าด้วยการแท้งปี 1997	Law on Abortion 1997		Online	พระราชบัญญัติ	Enforce	Add Keyword	ASCC	1997	<input type="button" value="🔍"/> <input type="button" value="🗑️"/> <input type="button" value="🔄"/>
4 กฎหมายว่าด้วยการประกันภัย	Insurance Law 2000		Online	พระราชบัญญัติ	Enforce	Add Keyword	AEC	-	<input type="button" value="🔍"/> <input type="button" value="🗑️"/> <input type="button" value="🔄"/>
5 กฎหมายว่าด้วยการประกัน			Online	พระราชบัญญัติ	Enforce	6 คำ Add Keyword	AEC	-	<input type="button" value="🔍"/> <input type="button" value="🗑️"/> <input type="button" value="🔄"/>
6 กฎหมายว่าด้วยการค้า			Online	พระราชบัญญัติ	Enforce	3 คำ Add Keyword	ASCC	-	<input type="button" value="🔍"/> <input type="button" value="🗑️"/> <input type="button" value="🔄"/>
7 กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง			Online	(ใบรับ)	Enforce	5 คำ Add Keyword	AEC	-	<input type="button" value="🔍"/> <input type="button" value="🗑️"/> <input type="button" value="🔄"/>
8 กฎหมายว่าด้วยการผังเมืองและการใช้ที่ดินและการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. 2539	LAW ON LAND USE PLANNING, URBANIZATION AND CONSTRUCTION		Online	พระราชบัญญัติ	Enforce	9 คำ Add Keyword	AEC	-	<input type="button" value="🔍"/> <input type="button" value="🗑️"/> <input type="button" value="🔄"/>
9 กฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์และสิทธิที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. 2003	Law on Copyright and Related Rights (2003)		Online	พระราชบัญญัติ	Enforce	3 คำ Add Keyword	AEC	-	<input type="button" value="🔍"/> <input type="button" value="🗑️"/> <input type="button" value="🔄"/>
10 กฎหมายว่าด้วยศุลกากร พ.ศ. 2007	Law on Customs 2007		Online	พระราชบัญญัติ	Enforce	3 คำ Add Keyword	ASCC	-	<input type="button" value="🔍"/> <input type="button" value="🗑️"/> <input type="button" value="🔄"/>
11 กฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร		กฎปฏิญญาสหประชาชาติ	Online	พระราชบัญญัติ	Enforce	11 คำ Add Keyword	AEC	-	<input type="button" value="🔍"/> <input type="button" value="🗑️"/> <input type="button" value="🔄"/>
12 กฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร โมเดลและอุตสาหกรรม	Law on Patents, Utility Models and Industrial		Online	พระราชบัญญัติ	Enforce				<input type="button" value="🔍"/> <input type="button" value="🗑️"/> <input type="button" value="🔄"/>

แก้ไข/ปรับปรุงข้อมูลของกฎหมาย

เมนูหลัก-ข้อมูลกฎหมาย

- การจัดการข้อมูลกฎหมาย**
- ข้อมูลกฎหมายราชการ
ปรับปรุง (ทั้งหมด 1,888 รายการ)
    - กฤษฎา (186)
    - สิ่งใดเขียน (122)
    - ราชกิจจานุเบกษา (422)
    - เวียนนาม (180)
    - มติสภานิติบัญญัติ (112)
    - สิ่งใดเขียน (609)
    - เวียนนาม (257)
  - เพิ่มข้อมูลกฎหมายใหม่
  - ข้อมูลกฎหมาย
    - บทบัญญัติ (49)
    - กฤษฎา (18)
    - สิ่งใดเขียน (12)
    - ราชกิจจานุเบกษา (14)
    - เวียนนาม (16)
    - มติสภานิติบัญญัติ (11)
    - สิ่งใดเขียน (18)
    - เวียนนาม (663)
    - เวียนนาม (211)
  - การอ้างอิงเนื้อหาข้อมูลกฎหมาย
    - บทบัญญัติ (49)
    - กฤษฎา (18)
    - สิ่งใดเขียน (12)
    - ราชกิจจานุเบกษา (14)
    - เวียนนาม (16)
    - มติสภานิติบัญญัติ (11)
    - สิ่งใดเขียน (18)
    - เวียนนาม (663)
    - เวียนนาม (211)
  - หมวดหมู่กฎหมาย
  - หมวดหมู่ข้อมูลกฎหมาย

Search Philippines law

เรียงตาม	เรียงตาม	เรียงตาม	PDF File	Text File
1	Agriculture and Fisheries Modernization Act of 1997	http://www.bfar.da.gov.ph/legislation/AFMA/AFMA.pdf (en)	Add PDF	NA
2	Cybercrime Prevention Act of 2012 (Republic Act No. 10175)	http://www.dfa.gov.ph/press/2012/09/09/20120909-RA-10175-CPA.pdf (en)	Add PDF	NA
3	Tariff and Customs Laws	http://www.officialgazette.gov.ph/download/1937/06/19370622-4A-1937-PM.pdf (en)	file-3156-35.pdf (en)	NA
4	Philippine Environment Code, 1977	http://www.officialgazette.gov.ph/download/1977/06/19770622-4A-1937-PM.pdf (en)	file-3173-50.pdf (en)	NA
5	Philippine Plant Variety Protection Act	http://www.officialgazette.gov.ph/download/1997/06/19970622-4A-1937-PM.pdf (en)	Add PDF	NA
6	Urban Development and Housing Act of 1992	http://office.dpt.gov.ph/legisl/images/pdf/10.pdf (PH)	Add PDF	NA
7	Philippine Competition Act (Republic Act No. 10667)	http://www.gov.ph/2015/07/21/repub-act-no-10667/ (en)	Add PDF	NA

แก้ไข/ปรับปรุงการอ้างอิงเนื้อหาข้อมูลกฎหมาย

เมนูหลัก-ข้อมูลกฎหมาย

- การจัดการข้อมูลกฎหมาย**
- ข้อมูลกฎหมายราชการ
ปรับปรุง (ทั้งหมด 1,888 รายการ)
    - กฤษฎา (186)
    - สิ่งใดเขียน (122)
    - ราชกิจจานุเบกษา (422)
    - เวียนนาม (180)
    - มติสภานิติบัญญัติ (112)
    - สิ่งใดเขียน (609)
    - เวียนนาม (257)
  - เพิ่มข้อมูลกฎหมายใหม่
  - ข้อมูลกฎหมาย
    - บทบัญญัติ (49)
    - กฤษฎา (18)
    - สิ่งใดเขียน (12)
    - ราชกิจจานุเบกษา (14)
    - เวียนนาม (16)
    - มติสภานิติบัญญัติ (11)
    - สิ่งใดเขียน (18)
    - เวียนนาม (663)
    - เวียนนาม (211)
  - การอ้างอิงเนื้อหาข้อมูลกฎหมาย
    - บทบัญญัติ (49)
    - กฤษฎา (18)
    - สิ่งใดเขียน (12)
    - ราชกิจจานุเบกษา (14)
    - เวียนนาม (16)
    - มติสภานิติบัญญัติ (11)
    - สิ่งใดเขียน (18)
    - เวียนนาม (663)
    - เวียนนาม (211)
  - หมวดหมู่กฎหมาย
  - หมวดหมู่ข้อมูลกฎหมาย

ระบบบริหารจัดการข้อมูลกฎหมายของประเทศไทย

Administrator: ...

หมวดหมู่หลักของกฎหมาย

ลำดับ	ชื่อภาษาไทย	ชื่ออังกฤษ (ไทย)	ชื่ออังกฤษ (English)	สถานะ	การอนุมัติ
1	กฤษฎา	กฤษฎา	Regulation	✓	✓
2	สิ่งใดเขียน	สิ่งใดเขียน	Administrative Law	✓	✓
3	ราชกิจจานุเบกษา	ราชกิจจานุเบกษา	Administrative Law	✓	✓
4	เวียนนาม	เวียนนาม	Administrative Law	✓	✓
5	มติสภานิติบัญญัติ	มติสภานิติบัญญัติ	Administrative Law	✓	✓
6	สิ่งใดเขียน	สิ่งใดเขียน	Administrative Law	✓	✓
7	เวียนนาม	เวียนนาม	Administrative Law	✓	✓

จัดการข้อมูลหมวดหมู่ของกฎหมาย

เมนูหลัก-ข้อมูลการแปล

การจัดการข้อมูลการแปล

- กฎหมายที่แปลเสร็จแล้ว
  - แปลเป็นภาษาอังกฤษ (ทั้งหมด 45 รายการ)
    - ลาว (1)
    - ไทย (44)
  - แปลเป็นภาษาไทย (ทั้งหมด 0 รายการ)
  - แปลเป็นภาษาอื่นๆ (ทั้งหมด 0 รายการ)
- กฎหมายที่อยู่ระหว่างการแปล (ทั้งหมด 879 รายการ)
  - บรูไน (49)
  - ติมูทซา (18)
  - อินโดนีเซีย (12)
  - ลาว (100)
  - มาเลเซีย (14)
  - เมียนมาร์ (16)
  - ฟิลิปปินส์ (11)
  - สิงคโปร์ (18)
  - ไทย (620)
  - เวียดนาม (21)

เพิ่มข้อมูลการแปล
กฎหมาย

กฎหมาย	สถานะการแปล	URL	File	สถานะ URL ของภาษาต้นฉบับ	Translated PDF File	Translated Text File
1. Law on Electronic Information and Transactions, 2008	Online	http://en/	File (3-14)-29.pdf (en)	Add Translated URL	Add Translation PDF File	N/A
2. Environmental Protection and Management ACT, 2009	Online	http://www.epa.gov.sg/files/13943.pdf (en)	EP-21-27-47.pdf (en)	Add Translated URL	Add Translation PDF File	N/A
3. กฎกระทรวงพาณิชย์ฉบับที่ ๑๖๖ (แก้ไขเพิ่มเติม) พ.ศ. ๒๕๖๔ Publications & Events Indonesia Electronic, Information and Transactions Law Amended 13 DEC 2016 (166) MORA Making Indonesian Electronic, Information and Transactions Law Amended Law No. 19 of 2016 on the Amendment to Law No. 11 of 2008 on Electronic	Online	http://en/	No PDF	Add Translated URL	Add Translation PDF File	N/A
4. กฎกระทรวงพาณิชย์ฉบับที่ ๑๖๖ พ.ศ. ๒๕๖๔ Law of the Republic of Indonesia number 11 of 2008 concerning Information and Electronic Transactions of 2008	Online	http://www.bn.go.id/en/files/20120111-Law-No.-11-Celebrating-Electronic-Information-and-Transactions.pdf (en)	No PDF	Add Translated URL	Add Translation PDF File	N/A
5. กฎกระทรวงพาณิชย์ฉบับที่ ๑๖๖ พ.ศ. ๒๕๖๔ Law No. 5/1999 On Prohibition against Monopistic Practices and Urban Business Competition	Online	http://www.uccs.ac.th/indonesia/indonesianlaw.pdf (en)	No PDF	Add Translated URL	Add Translation PDF File	N/A

เมนูหลัก-ข้อมูลการแปล

การจัดการข้อมูลการแปล

- กฎหมายที่แปลเสร็จแล้ว
  - แปลเป็นภาษาอังกฤษ (ทั้งหมด 45 รายการ)
    - ลาว (1)
    - ไทย (44)
  - แปลเป็นภาษาไทย (ทั้งหมด 0 รายการ)
  - แปลเป็นภาษาอื่นๆ (ทั้งหมด 0 รายการ)
- กฎหมายที่อยู่ระหว่างการแปล (ทั้งหมด 879 รายการ)
  - บรูไน (49)
  - ติมูทซา (18)
  - อินโดนีเซีย (12)
  - ลาว (100)
  - มาเลเซีย (14)
  - เมียนมาร์ (16)
  - ฟิลิปปินส์ (11)
  - สิงคโปร์ (18)
  - ไทย (620)
  - เวียดนาม (21)

ข้อมูลกฎหมายที่แปลเสร็จแล้ว

กฎหมาย	สถานะการแปล	URL	File	สถานะ URL ของภาษาต้นฉบับ	Translated PDF File	Translated Text File
1. พระราชบัญญัติเพิ่มทุนฉบับที่ ๑๖๖ พ.ศ. ๒๕๖๔ President Fund A.C.B.E. 2530	Online	http://en/	No PDF	Add Translated URL	Add Translation PDF File	N/A
2. พระราชบัญญัติเพิ่มทุนฉบับที่ ๑๖๖ พ.ศ. ๒๕๖๔ President Fund A.C.B.E. 2530	Online	http://www.bn.go.id/en/files/20120111-Law-No.-11-Celebrating-Electronic-Information-and-Transactions.pdf (en)	No PDF	Add Translated URL	Add Translation PDF File	N/A
3. พระราชบัญญัติเพิ่มทุนฉบับที่ ๑๖๖ พ.ศ. ๒๕๖๔ Writing of Ann.A.C.B.E. 2531	Online	http://en/	No PDF	Add Translated URL	Add Translation PDF File	N/A

เมนูหลัก-ข้อมูลกฎหมายใกล้ตัวประชาชน

การจัดการข้อมูลกฎหมายใกล้ตัวประชาชน

- เพิ่มเรื่องที่ประชาชนสนใจ
- ข้อมูลของประชาชนสนใจ
- อ้างอิงข้อมูลกฎหมายกับเรื่องที่ประชาชนสนใจ
- เพิ่มข้อมูลกฎหมายใหม่
- ข้อมูลกฎหมายจากแนกตามหน่วยงานของวิชาการตามกฎหมาย
  - ไทย (663)
- ข้อมูลกฎหมายของประเทศอื่นประเทศในอาเซียน
  - บรูไน (49)
  - กัมพูชา (18)
  - อินโดนีเซีย (12)
  - ลาว (101)
  - มาเลเซีย (14)
  - เมียนมาร์ (16)
  - ฟิลิปปินส์ (11)
  - สิงคโปร์ (18)
  - เวียดนาม (21)
- ข้อมูลหน่วยงาน
- ข้อมูลผู้ใช้จากระบบ

เพิ่มข้อมูลเรื่องที่ประชาชนสนใจ

Back

หน่วยงาน: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ชื่อเรื่องที่ประชาชนสนใจ (ภาษาไทย):

ชื่อเรื่องที่ประชาชนสนใจ (ภาษาอังกฤษ):

URL ที่เกี่ยวข้อง:

ไฟล์ข้อมูลของเรื่องที่ประชาชนสนใจ: เลือกไฟล์ ไม่ได้เลือกไฟล์ใด

Save

Back

เพิ่มข้อมูลเรื่องที่
ประชาชนสนใจ

เมนูหลัก-ข้อมูลกฎหมายใกล้ตัวประชาชน

การจัดการข้อมูลกฎหมายใกล้ตัวประชาชน

- เพิ่มเรื่องใหม่ที่ประชาชนสนใจ
- ข้อมูลเรื่องที่ประชาชนสนใจ
- อ้างอิงข้อมูลกฎหมายกับเรื่องที่ประชาชนสนใจ
- เพิ่มข้อมูลกฎหมายใหม่
- ข้อมูลกฎหมายจากแนกตามหน่วยงานของวิชาการตามกฎหมาย
  - ไทย (663)
- ข้อมูลกฎหมายของประเทศอื่นประเทศในอาเซียน
  - บรูไน (49)
  - กัมพูชา (18)
  - อินโดนีเซีย (12)
  - ลาว (101)
  - มาเลเซีย (14)
  - เมียนมาร์ (16)
  - ฟิลิปปินส์ (11)
  - สิงคโปร์ (18)
  - เวียดนาม (21)
- ข้อมูลหน่วยงาน
- ข้อมูลผู้ใช้จากระบบ

ระบบบริหารจัดการข้อมูลกฎหมายของประเทศในอาเซียน

Administrator: ชื่อ-นามสกุล: ศิริราช ฤกษ์ดี ตำแหน่ง: อธิการบดีของศาลยุติธรรมสูงสุดแห่งประเทศเวียดนาม วันที่: 22-06-2561 09:39

ข้อมูลเรื่องที่ประชาชน

แก้ไข/ปรับปรุงข้อมูล
เรื่องที่ประชาชนสนใจ

ลำดับที่	วันที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท	URL	File	Infographic	Description
1	5 ต.ค. 2560		สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา			เลือก Infographic	
2	4 ต.ค. 2560	11:12 น. โน้ต 10/2017	Computer Laws in ASEAN Countries	http://www.mict.gov.th		เลือก Infographic	
3	4 ต.ค. 2560	13:55 น. 5/1 ต.ค. 2560	กฎหมายสิ่งแวดล้อมในอาเซียน Environmental Laws in ASEAN	http://www.mee.go.th		เลือก Infographic	
4	21 ต.ค. 2560	21 ต.ค. 2560 เวลา 16:28 น. 5/1 ต.ค. 2560	กำหนดบทลงโทษกรณีฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรการของกรมศุลกากร	http://www.mof.go.th		เลือก Infographic	
5	9 ต.ค. 2560	24 ต.ค. 2560 เวลา 09:55 น. โน้ต 10/2017	บุคคลสัญชาติอาเซียนที่มิได้ชำระภาษี			เลือก Infographic	The passengers are not obliged to pay duty.
6	4 ต.ค. 2560	4 ต.ค. 2560 เวลา 13:55 น. 5/1 ต.ค. 2560	มาตรฐานคุณภาพน้ำ Water Quality Standard	http://www.mee.go.th		เลือก Infographic	
7	21 ต.ค. 2560	21 ต.ค. 2560 เวลา 15:42 น. 5/1 ต.ค. 2560	ระบอบการปกครองและกฎหมายในประเทศอาเซียน (สถาบันการศึกษา) กรมศุลกากร และกรมศุลกากร	http://www.mof.go.th		เลือก Infographic	
8	4 ต.ค. 2560	5 ต.ค. 2560	พิธีการทางศุลกากรและพิธีการศุลกากรอาเซียน	http://www.mof.go.th		เลือก Infographic	

เมนูหลัก-ข้อมูลกฎหมายใกล้ตัวประชาชน

การจัดการข้อมูลกฎหมายใกล้ตัวประชาชน

- เพิ่มเรื่องที่ประชาชนสนใจ
- **ข้อมูลเรื่องที่ประชาชนสนใจ**
- เพิ่มข้อมูลกฎหมายใหม่
- ข้อมูลกฎหมายจากภาคทนายงานของสุกษาการตามกฎหมาย
  - ไทย (663)
- ข้อมูลกฎหมายของประเทศอื่นประเทศในอาเซียน
  - บรูไน (49)
  - กัมพูชา (18)
  - อินโดนีเซีย (12)
  - ลาว (101)
  - มาเลเซีย (14)
  - เมียนมาร์ (16)
  - ฟิลิปปินส์ (11)
  - สิงคโปร์ (18)
  - เวียดนาม (21)
- ข้อมูลหน่วยงาน
- ข้อมูลผู้ใช้ระบบ

Update Infographic Description

กฎหมายเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในประเทศอาเซียน
Computer Laws in ASEAN Countries

เมนูหลัก-ข้อมูลกฎหมายใกล้ตัวประชาชน

การจัดการข้อมูลกฎหมายใกล้ตัวประชาชน

- เพิ่มเรื่องที่ประชาชนสนใจ
- **ข้อมูลเรื่องที่ประชาชนสนใจ**
- **อ้างอิงข้อมูลกฎหมายกับเรื่องที่ประชาชนสนใจ**
- เพิ่มข้อมูลกฎหมายใหม่
- ข้อมูลกฎหมายจากภาคทนายงานของสุกษาการตามกฎหมาย
  - ไทย (663)
- ข้อมูลกฎหมายของประเทศอื่นประเทศในอาเซียน
  - บรูไน (49)
  - กัมพูชา (18)
  - อินโดนีเซีย (12)
  - ลาว (101)
  - มาเลเซีย (14)
  - เมียนมาร์ (16)
  - ฟิลิปปินส์ (11)
  - สิงคโปร์ (18)
  - เวียดนาม (21)
- ข้อมูลหน่วยงาน
- ข้อมูลผู้ใช้ระบบ

อ้างอิงข้อมูลกฎหมายกับเรื่องที่ประชาชนสนใจ

เลือกเมนูค้นหา: ค้นหาเรื่องที่เกี่ยวข้อง

ลำดับที่	เรื่องที่ประชาชนสนใจ	สถานะข้อมูล	การอ้างอิงข้อมูลกฎหมาย	วันที่เวลาบันทึกข้อมูล																																	
1	<ul style="list-style-type: none"> กฎหมายเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในประเทศอาเซียน Computer Laws in ASEAN Countries 	Online	<table border="1"> <thead> <tr> <th>ประเทศ</th> <th>ดำเนินการแก้ไขแล้ว</th> <th>ชื่อกฎหมาย</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> ไทย</td> <td>Online</td> <td>Add Reference Law</td> </tr> <tr> <td> กัมพูชา</td> <td>Online</td> <td>Add Reference Law</td> </tr> <tr> <td> อินโดนีเซีย</td> <td>Online</td> <td>Add Reference Law</td> </tr> <tr> <td> ลาว</td> <td>Online</td> <td>Add Reference Law</td> </tr> <tr> <td> มาเลเซีย</td> <td>Online</td> <td>Add Reference Law</td> </tr> <tr> <td> เมียนมาร์</td> <td>Online</td> <td>Add Reference Law</td> </tr> <tr> <td> ฟิลิปปินส์</td> <td>Online</td> <td>Add Reference Law</td> </tr> <tr> <td> สิงคโปร์</td> <td>Online</td> <td>Add Reference Law</td> </tr> <tr> <td> ไทย</td> <td>Online</td> <td>พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๖๔ Add Reference Law Delete Reference Law</td> </tr> <tr> <td> เวียดนาม</td> <td>Online</td> <td>Add Reference Law</td> </tr> </tbody> </table>	ประเทศ	ดำเนินการแก้ไขแล้ว	ชื่อกฎหมาย	ไทย	Online	Add Reference Law	กัมพูชา	Online	Add Reference Law	อินโดนีเซีย	Online	Add Reference Law	ลาว	Online	Add Reference Law	มาเลเซีย	Online	Add Reference Law	เมียนมาร์	Online	Add Reference Law	ฟิลิปปินส์	Online	Add Reference Law	สิงคโปร์	Online	Add Reference Law	ไทย	Online	พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๖๔ Add Reference Law Delete Reference Law	เวียดนาม	Online	Add Reference Law	5 เมษายน 2560 เวลา 17:23 น. โดย สุกษา อนุสุทธิศักดิ์งานสวัสดิการ
ประเทศ	ดำเนินการแก้ไขแล้ว	ชื่อกฎหมาย																																			
ไทย	Online	Add Reference Law																																			
กัมพูชา	Online	Add Reference Law																																			
อินโดนีเซีย	Online	Add Reference Law																																			
ลาว	Online	Add Reference Law																																			
มาเลเซีย	Online	Add Reference Law																																			
เมียนมาร์	Online	Add Reference Law																																			
ฟิลิปปินส์	Online	Add Reference Law																																			
สิงคโปร์	Online	Add Reference Law																																			
ไทย	Online	พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๖๔ Add Reference Law Delete Reference Law																																			
เวียดนาม	Online	Add Reference Law																																			
			4 เมษายน 2560 เวลา 11:25 น. โดย สุกษา อนุสุทธิศักดิ์งานสวัสดิการ																																		

จับคู่ข้อมูลกฎหมายกับ
ข้อมูลเรื่องที่ประชาชน
สนใจ

กิจกรรมการพัฒนารฐานข้อมูลกฎหมายในกลุ่มอาเซียน
ของชุมชนนักปฏิบัติ CoPs (Community of Practices)
(ASEAN LAW TEAM)

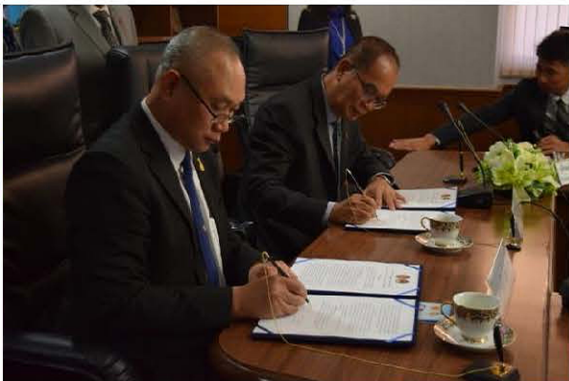

ภาพรวมกิจกรรมการพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายในกลุ่มอาเซียน ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่หนึ่ง เปิดเว็บไซต์ asean-law.senate.go.th

นายนิติ ผาสุข เลขาธิการวุฒิสภา ลงนาม MOU กับ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
โดยนายธานี อ่อนละเอียด ประธานอนุกรรมการรวบรวมข้อมูลกฎหมายในกลุ่มอาเซียน เป็นสักขีพยาน

ชุมชนนักปฏิบัติ (CoPs) ร่วมพิธีลงนาม MOU และสัมมนา ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

“Member States shall take all necessary measures, including the enactment of appropriate domestic legislation, to effectively implement the provisions of this Charter and to comply with all obligations of membership.

(ASEAN CHARTER: Chapter 3, Article 5, 2.)

รัฐสมาชิกต้องจัดให้มีมาตรการอันจำเป็นทั้งปวงซึ่งหมายความรวมถึง การตรากฎหมายภายในที่เหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการอนุวัติการตามกฎหมายบัตรนี้ ตลอดจนการปฏิบัติตามพันธกรณีทั้งปวงของรัฐสมาชิกให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (กฎบัตรอาเซียน หมวด 3 ข้อ 5 , 2.)

